

KIRSTEN ELISA PETERSEN  
OG LARS LADEFOGED

# UNGE I BANDE- GRUPPERINGER

HVAD VED VI - OG  
HVAD VED VI IKKE?



AARHUS  
UNIVERSITET  
DPU



Kirsten Elisa Petersen og Lars Ladefoged

# **Unge i bandegrupperinger Hvad ved vi – og hvad ved vi ikke?**

En forskningsopsamling over national og  
international viden om unge i bander

DPU, Aarhus Universitet, 2018

Titel:

*Unge i bandegrupperinger. Hvad ved vi – og hvad ved vi ikke?  
En forskningsopsamling over national og international viden om unge i bander*

Forfatter:

Kirsten Elisa Petersen og Lars Ladefoged

Udgivet af:

DPU, Aarhus Universitet, 2018

© 2018, forfatterne

1. udgave

Kopiering tilladt med tydelig kildeangivelse

Omslag og grafisk tilrettelæggelse:

Knud Holt Nielsen

Forsidefoto:

Colourbox

ISBN:

978-87-7684-577-3

# Indhold

<b>FORORD</b> .....	<b>5</b>
<b>SUMMARY</b> .....	<b>8</b>
THEME NO. I – DANISH AND NORDIC GANG RESEARCH .....	9
THEME NO. II – GANGS, CRIME, VIOLENCE AND VICTIMIZATION .....	10
THEME NO. III – SOCIALIZATION, EDUCATION AND GANG MEMBERSHIP .....	11
THEME NO. IV – RISK FACTORS CONNECTED TO GANG MEMBERSHIP .....	11
THEME NO. V – CHARACTERISTICS OF GANGS AND WAYS IN AND OUT .....	12
THEME NO. VI – GANGS, SCHOOL AND EDUCATION .....	12
THEME NO. VII – PREVENTION AND INTERVENTION .....	13
THEME NO. VIII – GANGS AND THEIR INFLUENCE ON LOCAL AREAS .....	14
THEME NO. IX – GANGS, RACE AND ETHNICITY .....	14
THEME NO. X – GENDER AND GANG MEMBERSHIP .....	14
<b>RESUMÉ</b> .....	<b>18</b>
TEMA NR. I – DANSK OG NORDISK BANDEFORSKNING .....	19
TEMA NR. II – BANDER, KRIMINALITET, VOLD OG VIKTIMITISERING .....	20
TEMA NR. III – SOCIALISERING, OPDRAGELSE OG BANDEMEDLEMSKAB .....	21
TEMA NR. IV – RISIKOFAKTORER FOR OG KONSEKVENSER VED BANDEMEDLEMSKAB .....	21
TEMA NR. V – KARAKTERISTIKA VED BANDER SAMT VEJE IND OG UD AF DISSE .....	22
TEMA NR. VI – BANDER, SKOLE OG UDDANNELSE .....	23
TEMA NR. VII – FOREBYGGELSE OG INTERVENTION .....	23
TEMA NR. VIII – BANDER OG DERES INDFLYDELSE PÅ LOKALOMRÅDER .....	24
TEMA NR. IX – BANDER, RACE OG ETNICITET .....	24
TEMA NR. X – KØN OG BANDEMEDLEMSKAB .....	25
<b>KAPITEL 1 INDLEDNING</b> .....	<b>29</b>
MANGE FORSKELLIGE FORSTÅELSER AF BEGREBET BANDE .....	30
FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER .....	35
TILRETTELÆGGELSE AF FORSKNINGS- OG VIDENSOPSAMLINGEN .....	35
ANALYSERAMME .....	37
<b>KAPITEL 2 DE 10 TEMAER</b> .....	<b>42</b>
TEMA NR. I – DANSK OG NORDISK BANDEFORSKNING .....	42
TEMA NR. II – BANDER, KRIMINALITET, VOLD OG VIKTIMITISERING .....	62
TEMA NR. III – SOCIALISERING, OPDRAGELSE OG BANDEMEDLEMSKAB .....	71
TEMA NR. IV – RISIKOFAKTORER FOR OG KONSEKVENSER VED BANDEMEDLEMSKAB .....	79
TEMA NR. V – KARAKTERISTIKA VED BANDER SAMT VEJE IND OG UD AF DISSE .....	86
TEMA NR. VI – BANDER, SKOLE OG UDDANNELSE .....	92
TEMA NR. VII – FOREBYGGELSE OG INTERVENTION .....	97
TEMA NR. VIII – BANDER OG DERES INDFLYDELSE PÅ LOKALOMRÅDER .....	102
TEMA NR. IX – BANDER, RACE OG ETNICITET .....	106
TEMA NR. X – KØN OG BANDEMEDLEMSKAB .....	109
OPSAMLING PÅ DE TI TEMAER .....	111

<b>KAPITEL 3 DISKUSSION AF DEN EKSISTERENDE VIDEN PÅ OMRÅDET – HVORDAN SER DET UD? .....</b>	<b>116</b>
<b>KONKLUSION .....</b>	<b>124</b>
HVAD VED VI SÅ NU? .....	125
OG HVAD VED VI IKKE? .....	127
<b>REFERENCER .....</b>	<b>128</b>
<b>BILAG 1 – ANBEFALET LITTERATUR .....</b>	<b>144</b>

## Forord

Denne forsknings- og vidensopsamling præsenterer international, nordisk og dansk forskning og viden på området knyttet til unge i bandegrupperinger.

Forsknings- og vidensopsamlingen udgør del II af et samlet forskningsprojekt, som har fokus på unge mænd i bandegrupperinger, der har forløbet siden januar 2013. Tidligere i projektføreløbet er udkommet rapport nr. I med titlen "Stemmer fra en bande – Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid" (Petersen, 2015).

Forskningsprojektet omfattede imidlertid også en tidsmæssig og økonomisk mulighed for at udarbejde en forsknings- og vidensopsamling specifikt med fokus på at indkredse eksisterende forskningsbaseret viden på området knyttet til unge i bandegrupperinger, både i dansk og international sammenhæng – og det er denne, der nu foreligger i denne rapport. Tredje og sidste rapport (rapport del III) præsenterer resultaterne af den del af forskningsprojektet, der har haft fokus på de socialpædagogiske indsatser, der landet over iværksættes i forskellige former til forebyggelse af tilknytning til bandegruppering, såvel som med fokus på indsatser, der hjælper unge til at forlade bandegrupperinger. Her inddrages de professionelle arbejder, det vil sige dem, der på forskellig vis arbejder med de unge i bandegrupperinger, deres viden og erfaringer og de sociale og socialpædagogiske indsatser, teorier og metoder, som de professionelle arbejder ud fra. Den tredje og sidste rapport i det samlede forskningsprojekt om unge mænd i bandegrupperinger forventes at udkomme i december 2018.

I perioden 2013- 2016 er der blevet indsamlet forskningsundersøgelser, artikler, bøger og rapporter både i danske og internationale søgebaser, og der er ligeledes foretaget en lang række krydssøgninger med henblik på at indfange yderligere undersøgelser. Mange mennesker har bistået i denne periode på forskellig vis. Først og fremmest skal der derfor rettes en tak til Socialpædagogernes Landsforbund (SL), som økonomisk har bidraget til at få foretaget søgninger i internationale og danske søgebaser via Aarhus Universitets forskningsbibliotek (DPU).

Dernæst skal der rettes en helt særlig tak til en række internationale og nordiske forskere inden for det såkaldte bandeforskningsfelt, som har bistået med deres viden på området og anbefalet forskningsundersøgelser, artikler og bøger, som de har vurderet er centrale for netop dette forskningsfelt. Følgende forskere skal derfor her takkes særskilt for deres tid og bidrag:

<p><b>Scott Decker, PhD.</b></p> <p>Foundation Professor and Director of the Center for Public Criminology. School of Criminology &amp; Criminal Justice Arizona State University</p>	<p><b>David Pyrooz, PhD.</b></p> <p>Assistant Professor. Faculty Associate, Problem Behavior &amp; Positive Youth Development Institute of Behavioral Science University of Colorado Boulder</p>
<p><b>Finn-Aage Esbensen, PhD.</b></p> <p>E. Desmond Lee Professor of Youth Crime and Violence. Chair, Department of Criminology and Criminal Justice. University of Missouri-St. Louis.</p>	<p><b>Beth Bjerregaard, PhD.</b></p> <p>Professor &amp; Chair, Department of Criminal Justice &amp; Criminology. University of North Carolina at Charlotte</p>
<p><b>Cheryl C. Maxson, PhD.</b></p> <p>Professor and Chair. Department of Criminology, Law and Society. University of California, Irvine.</p>	<p><b>Ross Deuchar, PhD.</b></p> <p>Professor. Assistant Dean, Research, Enterprise and International. School of Education. University of the West of Scotland.</p>
<p><b>Inger-Lise Lien, dr. polit.</b></p> <p>Forsker. Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Oslo, Norge</p>	<p><b>Hilde Lidén, dr. polit.</b></p> <p>Forsker. Institutt for samfunnsforskning, Oslo, Norge</p>
<p><b>Line Lerche Mørck, PhD.</b></p> <p>Professor MSO Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet, Danmark.</p>	<p><b>Amir Mohammad Rostami, Dr.</b></p> <p>Postdoctoral researcher in Sociology, Stockholm University, Sweden.</p>



Derudover skal der rettes en særlig tak til Susanne Jacobsen, forskningsbibliotekar på DPU, Aarhus Universitet, der har bistået med udfærdigelse af søgestrengte til litteratursøgning. Afslutningsvis skal der også rettes en tak til Knud Holt Nielsen, der har foretaget layout til selve rapporten.

København, oktober, 2018

Kirsten Elisa Petersen, projektleder, lektor, ph.d., DPU, Aarhus Universitet

Lars Ladefoged, ph.d.-stipendiat, DPU, Aarhus Universitet

## Summary

This report presents research and knowledge related to young people involved in gangs, in a national and international perspective. The purpose of this research and knowledge gathering is to present existing knowledge about young people's gang involvement through the search and collection of Danish, Nordic and international studies. The research and knowledge gathering is based on the exploration of a number of key and related issues that focus on existing research and knowledge to identify the young people actually involved in a gang – and to identify the efforts that prevent youth from becoming involved in gangs / or to help them leave gangs.

In the research and knowledge development related to young people involved in gangs there has been much debate over defining the term gang, who the gang members are, explanations for their participation, and how and in what ways gang membership took place as well as prevention efforts targeted at counteracting gang involvement.

During the period November 2013 to June 2016, searches were made in the Danish as well as international databases. In addition, all reference lists from the submitted literature have been crosschecked by using the so-called snowball method, and for that reason studies that were not obtained through the electronic search may be included. The total search has resulted in **1.097** hits, which were considered relevant the first time round. Further sorting has resulted in a reduction to total number of **417** relevant studies. The **417** studies have been selected as representative of the entire research area and help to show theoretical, empirical as well as analytical aspects in a Danish and international context. 111 studies have been selected and included in this presentation. The reviewed literature is in English, Swedish, Norwegian and Danish. The reviewed publications include books, anthologies, scientific articles and research reports illuminating explicit theoretical and methodological approaches and PhD dissertations from universities. The Nordic countries also include reports, evaluations and surveys from governmental research institutions and departmental offices.

This research and knowledge gathering does not present all the incoming studies, but should be regarded as a representative composition of a number of studies that present the most frequently used intervention studies and reflect the general focuses in research involving young people in gangs. The purpose is to identify the young people's motivation for joining gangs, which efforts to be important when leaving the gang and actions that are important in preventing children and adolescents from engaging in gangs. There has thus been a selection among the incoming studies in order to include studies that illustrate a wide range of existing research and knowledge in relation to

theoretical perspectives, the use of different types of research design and diversity in results and conclusions in the field of research. With the US as the leading front in the field of research, the following themes are identified in the incoming research related to young people in gangs:

Theme no. I	Danish and Nordic gang research
Theme no. II	Gangs, crime, violence and victimization
Theme no. III	Socialization, education and gang membership
Theme no. IV	Risk factors connected to gang membership
Theme no. V	Characteristics of gangs and ways in and out
Theme no. VI	Gangs, school and education
Theme no. VII	Prevention and intervention
Theme no. VIII	Gangs and their influence on local areas
Theme no. IX	Gangs, race and ethnicity
Theme no. X	Gender and gang membership

### **Theme no. I – Danish and Nordic gang research**

The first theme identifies 29 studies of Danish and Nordic research and knowledge in the area of gang membership. The studies are equally divided between quantitative and qualitative methods as well as two reviews.

These studies aim to explore the gang members' own experiences of their gang affiliation, upbringing and general conditions of life as well as possible ways in and out of the gangs. This theme also includes different recommendations for gang exit strategies, prevention, data collection and analysis methods. The theme describes alternatives to gang exit in terms of access to new opinions, belongings and change in life orientation. It is also pointed out that intervention efforts must necessarily be based on triangulation of multiple datasets and thus facts with high impact that can be used for a given intervention. It is also suggested that young male gang members of a different ethnic origin than Danish potentially be rehabilitated by, for example, participating in a boxing rehabilitation program, which may be an alternative to the construction of masculine identity created in the gangs. The theme also explores the membership experiences of the gang members and the membership's impact on their lives. Five related themes are presented exploring topics as upbringing and family relationships, schooling and leisure activities, joining a gang, living a life with stress and turmoil and finally efforts for gang members. Furthermore, a so-called moment-movement methodology is used to analyze movements in the co-researcher's social self-understanding and changed way of life, just as

police exit programs are analyzed on dual forms in relation to the co-researcher's main issues. As in international studies, this theme also point out the fact that gang members often engage in antisocial behaviors, and that gang membership are correlated with both violence and crime. The theme also presents six studies produced by the Research Office of the Ministry of Justice, which in various ways identifies knowledge about exit intervention strategies in the Nordic countries, gang affiliation and recruitment as well as ways in and out of gangs. In addition, the careers and networks of bikers and gang members during adolescence is described, just as conditions of their upbringing are a theme and whether young criminals are potentially recruitment material for the gangs.

## **Theme no. II – Gangs, crime, violence and victimization**

Theme no. II has included a number of studies that focus on violence associated with young people in gangs. Theme no. II consists of 18 studies, which are divided between primarily quantitative methods and two qualitative. This theme explores whether gang-affiliated young people are more violent compared to young people who are involved in crime but are not affiliated with a gang, but also the types of violence the gangs commit. This also features a focus on the so-called victimization. Victimization is the process of becoming a victim of a crime and can be termed as gang member's risk of violent incidents as the consequence of gang membership.

Gang involvement in crime, violence and victimization thus seems to be the international research's favored field of research. It also appears from this theme that there is a strong association between gang membership, crime and offending behavior, but such behavior does not necessarily impede the self-image of the gang members. The concept of moral disengagement is thus pointed out as a strategy that makes these offenders capable of maintaining a positive self-image despite their participation in violence. Despite the great interest in gang members' involvement in crime and violence, surprisingly many studies focus on the consequences of such involvement; that is the so-called victimization. A number of studies thus emphasize that gang members are highly at risk of being exposed to serious violence, such as liquidation. This may seem contradictory as gang members often join the gang for protection. This protection is described as being more subjective than objective and, most of all represents an emotional protection, which lead to reducing fear of violence among gang members. A single study suggests that the risk of victimization is not particularly higher among gang members, but their often generally offending behavior is the real reason for this.

### **Theme no. III – Socialization, education and gang membership**

Theme no. 3 includes different types of studies that focus on the role and importance of parents and the family in relation to young people who are expressing gang involvement. The theme includes 13 studies, of which 11 are quantitative. Based on different theoretical perspectives, the theme presents a number of studies that examine how gang members' family relations, for instance parental method of upbringing, seems to have an impact on the adolescents' gang involvement, just as the role of society related to gang affiliation is examined. The theme describes that the risk of young people joining a gang is increased when residing in neighborhoods with existing gangs. Weakened social bonds seem to be a significant factor, especially since the young people seek for acceptance and identity, which they find in gang membership. Strict methods of upbringing, neglectful parents and peer pressure are also social factors, which predispose the young people to gang membership, which provide them with the sense of community and belonging. So-called societal issues such as stigmatization and discrimination are stressed as the reason why young people seek alternative communities. However, these communities are most often closely associated to crime. The majority of young people are thus engaged in more criminal activities during gang membership than before and after, and the criminal activities may even have a socializing effect. Social factors that can prevent gang membership are among the findings in the G.R.E.A.T. program, in which parenting, education and interaction with prosocial peers promote the young people's social bonds and are stated to reduce gang joining.

### **Theme no. IV – Risk factors connected to gang membership**

Theme no. 4 comprises a total number of 11 selected quantitative studies, which in various ways identify so-called risk factors for gang involvement and retention in a gang with a view of long-term consequences of gang membership and motivation for gang membership. The overall theme identifies the risk factors for gang membership to dominate among men, especially among minority ethnic groups. Dysfunctional families with lack of parental supervision are also identified as a potential risk factor, just as current familial gang involvement are. Individual factors such as depression, low self-esteem or substance abuse seem to have an impact on gang involvement. The latter, however, appears a bit ambiguous, as a study shows that drug abuse is facilitated in the gangs more than it is the reason for joining. The motivation factors for being involved in a gang are described as a need for protection, being rejected by socially well-functioning peers and a craving for fulfilling a void in life by creating affiliation to a gang, which for some best

can be accomplished in gangs. The potential consequences of gang membership are numerous, and in particular, alcohol and substance abuse, anti-social and offending behavior as well as negative contact with the police. Long-term consequences are also stressed out, especially difficulties in adulthood such as persistent criminal behavior, low educational level, unhealthy living and low income potentially supplemented with illegal activities. These circumstances can also be associated with general social and family difficulties. Protective factors are mentioned as the importance of security in the local area as well as parents and other adults, in school for instance, who not only support the young people, but also care about their whereabouts. Signs of distinct negative spirals are thus seen, in which anti-social behavior, marginalization and personal difficulties call for gang membership, while pro-social behavior, inclusion and adult support are pointed out as gang preventive factors.

### **Theme no. V – Characteristics of gangs and ways in and out**

Theme no. 5 involves research and knowledge about characteristics and organization of gangs – who are the young people and where they are. This theme includes 10 studies that examine the characteristics of gang members and how and in what ways the gang affiliation can be terminated. The studies are predominantly quantitative, although two are qualitative, and a single one uses both quantitative and qualitative methods. A large part of the studies is based on the so-called life course and describe, among other things, an average period of membership of two years. Contrary to expectations, a single study points out that the long-standing gang members are more peripheral in their gangs, unlike the transient members. However, it is also seen that members with strong bonds to the gang are members for a longer period. This could possibly be associated with the difficulties of leaving the gang. These difficulties are primarily associated with, on the one hand, attachment to former or current gang members, and, on the other hand, the motivational role of the family in relation to the exit. In this connection, it is described as a surprise that the exit from gangs is relatively unproblematic, that is, members can freely leave the gangs and even transfer from one to another without being exposed to the often violence-related sanctions between the gangs and their members, why the gang network is described as being relatively fluent.

### **Theme no. VI – Gangs, school and education**

Theme no. 6 illustrates through two qualitative and six quantitative studies a number of examinations that explore how school and education has an impact on affiliation to a gang, e.g. bullying and other school-related problems, and contribute to identify that

young people in gangs often are the group of adolescence who has the most negative experiences of school. Generally, the studies draw a picture that positive relations between adults and children are conducive to schooling as well as ordinary well-being, and that this has a preventive effect for joining a gang. In addition, it is described that positive relationships between teachers and students has implications for students' academic and social development. Despite the fact that relationships between parents, teachers and students are emphasized, we also find examples of young people as potentially gang members, even though they grow up in supportive home environments and not adversely effected by class stratification or family dynamics. The attention that the gang membership seems to offer may be enough to put their educational ambitions on standby. The relationship between the students is also affected and it is pointed out that bullying in early childhood potentially can have major consequences on the person's later life, for example violent behaviors, drug abuse and gang membership. Gang membership also has an impact on young people's educational chances. It is thus pointed out that gang members are less likely to pass their exam, which increases the risk of poorer living conditions.

### **Theme no. VII – Prevention and intervention**

Theme no. 7 focuses on research and knowledge that explores different types of interventions to prevent gang affiliation. The studies included show different types of intervention measures aimed at preventing movements into gangs as well as opportunities for leaving the gang. The studies are divided between a single mixed methods study, two qualitative and five quantitative studies. Aside from those in theme no. four mentioned preventive factors, it is pointed out in theme no. 7 that intervention aimed at dysfunctional families has an impact on young people's gang affiliation, and that former gang members can help young people away from the gang environment. However, a potential risk by this type of intervention is the fact that these former members simply facilitate gang membership by inspiring the young people with their stories. Prospective risk assessments may also be potentially preventive, as interventions subsequently can be targeted directly at the young people most at risk of becoming gang involved. However, it should be mentioned that the identification of future gang members cannot be taken for granted why continued research in this area is recommended. This theme also indicates that correctly implemented interventions at best strengthen the pro-social behavior of young potential gang members and their attitudes towards the police, but also an ongoing need for research on targeted interventions against gang prevention and efforts aimed at young people's gang exit.

## **Theme no. VIII – Gangs and their influence on local areas**

Theme no. 8 comprises six studies, of which one qualitative study in different ways has explored gangs and their influence and impact on local residential areas, for example, fear of gang behavior among other residents in the local area, or the prevalence of crime and hash sale in residential areas with gangs. Several studies describe that areas with gang activity are more afflicted by crime than areas without gangs. This applies especially to violence and property crime. The gangs seem to be more widespread in areas of social and economic deprivation, just as it calls for a certain stability in residential composition. Thus, the presence of gangs are less in areas affected by frequent resident changes, as this creates social instability and changing structural conditions. The presence of the gangs also has an impact on the opportunities for expression of the other young people, as they are afraid of moving around in the areas controlled by the gangs.

## **Theme no. IX – Gangs, race and ethnicity**

Theme no. 9 focuses on studies that have identified correlations between gang membership and young men's ethnic minority background. Several studies have shown a correlation between gang membership and ethnicity. A single study is qualitative, while the remaining four are quantitative. It is pointed out that ethnic marginalization and the level of integration are strongly associated with self-reported gang membership, and that areas characterized by ethnic heterogeneity correspond with increases in gang activity. The concept of marginalization serves, among other things, as the understanding of young people's need of belonging, and the more young people are experiencing marginalized, the more they are receptive to gang recruitment.

## **Theme no. X – Gender and gang membership**

The 10th and last theme includes two quantitative, one qualitative and one mixed methods study, which focus on gender in relation to gang affiliation, and help to identify differences between girls and boys affiliation to – and exit from gangs. However, only a few studies have been submitted directly focusing on girls/women with gang connections compared to the number of studies focusing on boys/men. The primary findings in the studies are differences in gang exit and gang-related victimization, which indicate very few differences regarding both. The most significant gender-related difference between male and female gang members is described as women's greater exposure to sexual victimization. This victimization is explained through the male members' understanding of masculinity, and that potentially may be reduced by encouraging the male members to redefine this masculinity.



In general, through the included studies, a number of key findings are pointed out and presented here:

That gang members are typically identified to include young men. Several studies indicate that these young men are of ethnic minority origin, and often for the American studies young men of African-American (black) origin, Spanish or Latin American (Hispanic) or Asian background. In addition, it is pointed out that it is young men, who grow up in exposed residential areas (the so-called ghettos), who are at risk of joining a gang – especially if gangs are already present in the neighborhood. Girls also participate in gangs, however, to a lesser degree than boys do, and the risk factors and consequences of gang membership are the same as for boys, except that studies indicate an increased risk of sexual abuse of girls in gangs.

Reasons for children and young people's movements into gangs are identified through the studies to be multifaceted and complex. A large number of the studies also point to several and simultaneous factors associated to reasons related to gang affiliation. Poverty, upbringing in exposed residential areas, cognitive difficulties associated to school and education as well as poor parenting skills / or strict methods of upbringing have been identified in a wide range of studies. However, relatively identical factors are seen – also across borders – such as a poverty, ethnic minority background, young men's need for group affiliation as part of adolescence, search for masculinity and identity, early crime activities and social, emotional and cognitive difficulties – even before joining a gang – which appears to be relatively consistent causal explanations. Several studies indicate that children between 10-13 years are involved in gangs, and several studies point to the fact that young people typically stay in these gangs for about 2 years, some for a longer time, if they feel a deeply rooted bond to the gang. Another factor, also referred to as one of the reasons for joining a gang, is pressure from deviant peers as well as familial gang members.

The above descriptions recur in the studies that in different ways identify the young people affiliated with gangs. Several studies show that these young people have often committed crime before joining a gang, have poor school experiences and associated with various types of behavioral difficulties, e.g. aggressive behavior, low self-control, and so on. The studies with descriptions of children and adolescents' behavioral difficulties also point out that young people affiliated to gangs more often show social and emotional difficulties compared to young people who are not affiliated with a gang, but who have committed crimes. The young people in gangs are also the group who commits the most violent crime such as violence, robbery, shooting and assault compared to young people who are criminals but not affiliated with gangs. Some studies

have also identified that the young people who are or have been associated with a gang do badly – over their life course – i.e. the gang affiliation in their youth will have an impact on their adulthood. This is identified as persistent crime behavior in adulthood, lack of education, less stable attachment to the labor market, as well as unhealthy living and poverty in adulthood.

A number of key findings associated with studies focusing on prevention efforts for children and young people joining gangs or efforts that helps young people leaving the gangs are identified:

In several studies, positive relations to adults have been identified as a potential reduction in the risk of gang membership, just as the opposite tends to increase the risk. Parents thus play an important role in young people's gang affiliation, as positive family environments in several studies are reported to create more prosocial young people. Contrary to this, young people in lack of attachment to significant adults or growing up in families dealing with abuse or in poverty seek communities in the gangs in which they potentially achieve the acceptance and identity they seem to crave for. A typical consequence of gang membership is the increased risk of victimization, i.e. becoming a victim of violence of some kind. In addition, educational commitment with related inequalities in life is presented as a dominant risk factor for gang membership, and in reverse that the importance of good and stable schooling and good cognitive abilities prevent gang involvement.

In spite of a considerable amount of international gang research, however, interventions and prevention studies are relatively limited, although scattered estimations of prevention efforts are presented such as proactive risk assessments, family treatment programs and alternatives to the so-called masculinity, which is outlined as part of gang membership. This may be explained by the fact that the process including interventions and exit strategies is a major task, which requires a mutual understanding of the gangs as well as the organization of exit programs for everyone to receive the same exit opportunity. For those who participate in such programs, it is typically the most committed gang members, who benefit from this. This can also be attributable to the fact that the definition of gangs is difficult, and most of all is defined differently from different perspectives such as theorists, researchers and politicians.

Several studies suggest that the future research in gangs and gang members should bring perspectives that address the applicability of theoretical concepts and the extent to which economy, law enforcement and timeframes affect the gangs. The importance of understanding contexts and their significance for gang affiliation or gang resistance is also pointed out. The development of interventions targeted the known risk factors is also recommended, and the achievement of better understanding of gang

membership potentially leads to important knowledge that can be used in preventive efforts.

The studies in particular related to the Nordic and Danish research show that the gang research area, compared to the USA and the rest of Europe, is still a relatively new research area. A distinctive feature of this research is the fact that ministerial institutions, e.g. police authorities and the Research Office of the Ministry of Justice in the nature of evaluations, reviews and mapping of various interventions and initiatives have conducted relatively many studies. In particular, it should be pointed out that no studies in the search process have had a systematically focus on prevention to identify in a research perspective which interventions prevent children and young people from gang involvement. A few studies have explored the importance of various intervention efforts in gangs; however, the spreading out on the Nordic countries is too wide for the possibility to infer distinct conclusions about the types of interventions that may be considered to be of particular relevance. Concluding for theme 1 bound to the Nordic countries, the studies thus indicate a further need to develop research-based knowledge about prevention, intervention, as well as the living conditions of children and young people, especially when they grow up in so-called exposed residential areas, also inflicted by gangs in the local area.

## Resumé

Nærværende rapport præsenterer forskning og viden på området knyttet til unge i bande-grupperinger, både nationalt og internationalt. Formålet med forsknings- og videns-opsamlingen er via søgning og indsamling af både danske, nordiske og internationale studier at fremlægge eksisterende viden om unge i bande-grupperinger. Forsknings- og vidensopsamlingen tager afsæt i udforskning af en række centrale og forbundne spørgs-mål, der med afsæt i eksisterende forskning og viden på området er koncentreret om at indkredse, hvilke unge der rent faktisk befinder sig i en bande – og hvilke forebyggende indsatser der modvirker og/eller hjælper unge ud af bande-grupperinger igen.

I forsknings- og vidensudviklingen om unge i bande-grupperinger er der generelt store diskussioner om, hvordan begrebet bande kan defineres, hvem der er i en bande, forklaringer på hvorfor de er der, og hvordan og på hvilke måder bevægelserne ind i en bande-gruppering er foregået, samt indsatser der angives at forebygge eller modvirke tilknytning til bande-grupperinger.

Der er i perioden november 2013 til juni 2016 foretaget søgning i de danske såvel som internationale søgedatabaser. Derudover er samtlige referencelister fra den indkomne litteratur krydstjekket via den såkaldte snowball metode, hvorfor der kan være inddraget studier, som ikke er fremkommet via den elektroniske søgning. Den samlede søgning har resulteret i **1097** hits, som ved første sortering er vurderet relevante for opsamlingen. Ved videre sortering er det samlede antal relevante studier skåret ned til i alt **417** studier. De **417** studier er udvalgt som repræsentative for det samlede forskningsfelt og medvirker til at vise både teoretiske, empiriske og analytiske perspektiver på det samlede forsknings- og vidensområde både i dansk og international sammenhæng. Heraf er 111 studier udvalgt og medtaget i nærværende. Litteratur, der er gennemgået, er engelsksproget, svensk, norsk og dansk. Publikationer, der er gennemgået, omfatter bøger, antologier, videnskabelige artikler samt forskningsrapporter med eksplicite teoretiske og metodologiske tilgange og ph.d.-afhandlinger fra universiteter, og for de nordiske lande er ligeledes inddraget rapporter, evalueringer og kortlægninger fra sektor-forskningsinstitutioner og ministerielle kontorer.

Denne forsknings- og vidensopsamling præsenterer naturligvis ikke alle de indkomne studier, men skal ses som en repræsentativ sammensætning af en række studier, som præsenterer de hyppigst anvendte interventionsstudier og generelle fokuser i forskning, der vedrører unge i bande-grupperinger, med henblik på at indkredse viden om, hvilke unge der bevæger sig ind i bande-grupperinger, hvilke indsatser der har be-

tydning i forhold til at forlade bandegrupperinger, og indsatser der har betydning i forebyggelsen af, at børn og unge bevæger sig ind i bander. Der er således tale om en udvælgelse blandt de indkomne studier, således at de medtagne studier belyser en bred vifte af den eksisterende forskning og viden på området både i forhold til teoretiske perspektiver, anvendelse af forskellige typer af forskningsdesign samt forskellighed i resultater og konklusioner på forskningsfeltet. Med USA som klart toneangivende i forskningsfeltet er der på baggrund deraf indkredset følgende temaer i den indkomne forskning vedrørende unge i bandegrupperinger:

Tema nr. I	Dansk og nordisk bandeforskning
Tema nr. II	Bander, kriminalitet, vold og viktimisering
Tema nr. III	Socialisering, opdragelse og bandemedlemskab
Tema nr. IV	Risikofaktorer for og ved bandemedlemskab
Tema nr. V	Karakteristika ved bander samt veje ind og ud af disse
Tema nr. VI	Bander, skole og uddannelse
Tema nr. VII	Forebyggelse og intervention
Tema nr. VIII	Bander og deres indflydelse på lokalområder
Tema nr. IX	Bander, race og etnicitet
Tema nr. X	Køn og bandemedlemskab

### **Tema nr. I – Dansk og nordisk bandeforskning**

Det første tema indkredser med 29 studier den danske og nordiske forskning og viden på bandeområdet. Studierne er ligeligt fordelt på kvantitative og kvalitative metoder samt to reviews.

Blandt disse studier er der blandt andet fokus på bandemedlemmernes egne oplevelser omkring bandemedlemskab, opvækst og generelle livsvilkår samt mulige veje ind og ud af banderne. Endvidere indeholder dette tema også forskellige bud på exitstrategier, forebyggelse, dataindsamlings- og analysemetoder. Temaet beskriver blandt andet alternativer til bandeexit i form af adgang til nye meninger, tilhørsforhold og livsorientering. Desuden fremhæves det, at indsatser over for bander nødvendigvis må baseres på triangulering af multiple datasæt og således stærkere fakta, der kan lægges til grund for en given intervention. Endvidere foreslås det blandt andet, at unge mandlige bandemedlemmer med anden etnisk baggrund end dansk potentielt kan rehabiliteres via eksempelvis bokserehabiliteringsprogrammer, som kan være et alternativ til den maskuline identitetskonstruktion, der skabes i banderne. Der sættes også fokus på bandemedlemmers oplevelser af bandemedlemskab, og hvilken betydning det har for deres liv.

Der præsenteres blandt andet fem forbundne temaer omkring opvækst og familieforhold, skolegang og fritidsaktiviteter, veje ind i banden, om at leve med stress og uro og endelige omkring indsats for bandemedlemmer. Endvidere beskrives, hvorledes en såkaldt moment-movement-metodologi til at analysere blandt andet bevægelser i medforskerens sociale selvforståelse og ændrede livsførelse, ligesom der analyseres omkring dobbeltheder i politiets exitprogrammer i relation til medforskerens væsentligste anliggender. Ligesom i de internationale studier fremhæves det under dette tema, at bandemedlemmer ofte er såkaldt antisociale i deres adfærd, og at bandemedlemskab er tæt sammenkædet med vold og kriminalitet. Endvidere præsenteres seks studier fra Justitsministeriets Forskningskontor, som på forskellige vis indkredser viden om exitindsatser i de nordiske lande, bandetilslutning og rekruttering samt veje ind og ud af banderne. Også rockere og bandemedlemmers karrierer og netværk i ungdomsårene er beskrevet, ligesom disses opvækstforhold er et tema, samt hvorvidt unge kriminelle er potentielt rekrutteringsgrundlag for banderne.

## **Tema nr. II – Bander, kriminalitet, vold og viktimisering**

Tema nr. 2 har medtaget en række af de undersøgelser, som har sat fokus på vold i relation til unge i bandegrupperinger. Tema to består af i alt 18 studier, som er fordelt på primært kvantitative metoder og blot to kvalitative. Under dette tema udforskes blandt andet, om unge i bandegrupperinger er mere voldelige sammenlignet med unge, der begår kriminalitet, men ikke er tilknyttet en bandegruppering, men også hvilke former for vold som bandegrupperinger udfører over for andre. Under dette er der ligeledes fokus på den såkaldte viktimisering. Viktimisering skal forstås som det at være et offer for en forbrydelse og kan betegnes som bandemedlemmers risiko for og oplevelse af voldelige hændelser som konsekvens af bandemedlemskab.

Således er banders involvering i kriminalitet, vold og viktimisering tilsyneladende den internationale forsknings foretrukne genstandsfelt. Under dette tema fremgår det, at der er en stærk sammenhæng mellem bandemedlemskab, kriminalitet og krænkende adfærd, men også at en sådan adfærd ikke nødvendigvis hæmmer bandemedlemmernes selvopfattelser. Således er begrebet moralsk frakobling fremhævet som en strategi, der gør disse lovovertrædere i stand til at opretholde positive selvbilleder til trods for deres deltagelse i voldshandlinger. Til trods for den store interesse i bandemedlemmers involvering i kriminalitet og vold, så er der overraskende mange studier, der fokuserer på konsekvenserne af en sådan involvering, nemlig den såkaldte viktimisering. Således fremhæver en række studier, at bandemedlemmer i høj grad er i risikogruppen for at blive udsat for vold af alvorlig karakter, som for eksempel at blive skudt. Dette kan forekomme paradoksalt, da bandemedlemmer ofte tilslutter sig banderne for at opnå en

form for beskyttelse. En beskyttelse der beskrives som værende mere subjektiv end objektiv og således mest af alt består af en følelsesmæssig beskyttelse, hvormed bandemedlemmerne reducerer deres frygt for vold. Et enkelt sted foreslås det, at viktimisering ikke er særskilt risikabelt for bandemedlemmer, men at disses ofte generelt fornærmende adfærd er den egentlige årsag til dette.

### **Tema nr. III – Socialisering, opdragelse og bandemedlemskab**

Tema nr. 3 omfatter forskellige typer af undersøgelser, der har haft fokus på forældres og familiens rolle og betydning i relation til unge, der bevæger sig ind i bandegrupperinger. Temaet består af 13 studier, hvoraf de 11 er kvantitative. Temaet præsenterer en række undersøgelser, som med afsæt i forskellige teoretiske perspektiver udforsker, på hvilke måder unge bandemedlemmers familieforhold, fx forældres opdragelsespraksis, angives at have betydning for bevægelser ind i en bandegruppering, ligesom der er fokus på samfundets rolle i individers bandetilknytning. Under dette tema er det blandt andet beskrevet, at unge er i højere risiko for at tilslutte sig bander, såfremt banderne er repræsenterede i lokalområdet. Svage sociale bånd synes at være en signifikant faktor i den forbindelse, særligt fordi de unge søger efter accept og identitet, hvilket de finder i netop banderne. Hårde opdragelsesmetoder, manglende forældrestøtte og pres fra jævnaldrende er endvidere sociale faktorer, som medvirker til at skubbe de unge ud i bandemedlemskab, hvor de netop kan finde den følelse af fællesskab og samhørighed, de søger efter. Men også såkaldte samfundsskabte problematikker såsom stigmatisering og diskriminering fremhæves som årsag til, at unge søger alternative fællesskaber. Fællesskaber der dog oftest er tæt forbundet med kriminalitet. Således er hovedparten af unge mere kriminelle under deres bandemedlemskab, end de var både før og efter, og kriminaliteten kan i sig selv have socialiserende effekt. Sociale faktorer, som kan forebygge bandemedlemskab, er blandt andet fundet i G.R.E.A.T.-programmet, hvor forældretilknytning, uddannelse og omgang med prosociale jævnaldrende fremmer de unges sociale bånd og angives at reducere bandetilknytning.

### **Tema nr. IV – Risikofaktorer for og konsekvenser ved bandemedlemskab**

Tema nr. 4 omfatter i alt 11 udvalgte kvantitative undersøgelser, der på forskellig vis indkredser såkaldte risikofaktorer, der angives at kunne føre til tilknytning til bandegruppering samt fastholdelse i en bande blandt andet med fokus på langsigtede konsekvenser af bandemedlemskab og motivation for bandemedlemskab. Den samlede tema-

tik indkredser risikofaktorer for bandemedlemskab til at være størst blandt mænd, særligt de fra etniske minoritetsgrupper. Dysfunktionelle familier med ringe eller ingen opsyn med de unge fremhæves ligeledes som en risikofaktor, ligesom nuværende bandemedlemmer i familien gør det. Også individuelle faktorer såsom depression, lavt selv-værd eller misbrugsproblemer synes at have betydning for, hvorvidt nogle tilslutter sig bandegrupperinger. Sidstnævnte fremstår dog en smule tvetydigt, da det i et studie dokumenteres, at stofmisbrug mere i højere grad faciliteres i banderne, end det er årsagen til at tilslutte sig en bande. Motivationsfaktorer for bandemedlemskab beskrives blandt andet som et behov for beskyttelse, at være afvist fra socialt velfungerende jævnaldrende samt en higen efter at udfylde tomrum i tilværelsen ved at skabe tilhørsforhold, som for nogles vedkommende bedst lader sig gøre i banderne. De potentielle konsekvenser af bandemedlemskab er mange, og særligt peges der på alkohol- og stofmisbrug, antisocial og krænkende adfærd samt negativ kontakt med politiet. Også mere langsigtede konsekvenser fremhæves, særligt vanskeligheder i voksenlivet, som blandt består af vedvarende kriminell adfærd, lavt uddannelsesniveau, usund livsstil og lav indkomst, som potentielt suppleres med illegal indtægt. Disse forhold kan endvidere kædes sammen med generelle sociale og familiære vanskeligheder. Beskyttende faktorer nævnes som betydningen af sikkerhed i lokalområdet samt at have forældre og andre voksne, for eksempel i skolen, der både støtter op omkring de unge og bekymrer sig om, hvor de befinder sig. Der ses således tegn på deciderede negative spiraler, hvor antisocial adfærd, marginalisering og personlige vanskeligheder fordrer bandemedlemskab, alt imens prosocialitet, inklusion og voksenstøtte fremhæves som bandeforebyggende faktorer.

## **Tema nr. V – Karakteristika ved bander samt veje ind og ud af disse**

Tema nr. 5 inddrager forskning og viden om karakteristika for og organisering af bander – hvem de unge er, og hvor de befinder sig. Under dette tema er inddraget 10 undersøgelser, der sætter fokus på, hvem de unge i banderne er, og hvordan og på hvilke måder tilknytning til en bandegruppering kan ophøre igen. Studierne er overvejende kvantitative, om end to er kvalitative, og et enkelt anvender både kvantitative og kvalitative metoder. En stor del af studierne er med afsæt i de såkaldte livsforløb og beskriver blandt andet en gennemsnitlig medlemskabsperiode på to år. Modsat forventningerne, så peger et enkelt studie på, at de langvarige bandemedlemmer er mere perifere i deres bander, modsat de forbigående medlemmer. Dog ses også, at medlemmer med høj forankring i banden er medlemmer over en længere periode. Det kan eventuelt kædes sammen med de vanskeligheder, der er ved at forlade banderne. Vanskeligheder som primært er forbundet med på den ene side tilknytning til tidligere eller nuværende bandemedlemmer, og på den anden side familiens motiverende rolle i forhold til exit. Det beskrives i den



forbindelse som en overraskelse, at exit fra bander er forholdsvist problemfrit, forstået således at medlemmer frit kan forlade banderne og endda skifte imellem disse, uden de ofte formodede voldsrelaterede sanktioner banderne og medlemmerne imellem, hvorfor blandt andet bandenetværk beskrives som værende relativt flydende.

## **Tema nr. VI – Bander, skole og uddannelse**

Tema nr. 6 belyser via to kvalitative og seks kvantitative studier en række af de undersøgelser, som udforsker, hvorledes skole og uddannelse har betydning for tilknytning til en bandegruppering, fx mobning og andre skolerelaterede problemer, og medvirker til at indkredse, at unge i bandegrupperinger ofte er den gruppe af unge, som har de mest negative oplevelser af skolegang. Generelt tegnes der i studierne et billede af, at positive relationer mellem voksne og børn er fordrende for såvel skolegang som for almen trivsel, og at netop dette forebygger bandemedlemskab. Endvidere er det beskrevet, at en positiv relation mellem lærere og elever styrker eleverne både fagligt og socialt. Til trods for at relationen mellem forældre, lærere og elever fremhæves, så ses der også eksempel på, at unge er potentielle bandemedlemmer, selvom de vokser op i hjem præget af både støtte og omsorg og hverken er negativt påvirket af klassestratifikation eller familiedynamikker. Opmærksomheden, som bandemedlemskab ser ud til at kunne tilbyde, kan for nogle være grund nok til at sætte deres uddannelsesambitioner på standby. Også forholdet mellem eleverne er berørt, og det påpeges, at mobning i den tidlige skolealder potentielt har store konsekvenser for de mobbede senere i livet, eksempelvis ved involvering i vold, stofmisbrug og bandemedlemskab. Bandemedlemskab har ligeledes betydning for unges uddannelseschancer. Således fremhæves det, at bandemedlemmer har mindre sandsynlighed for at bestå deres eksamen, hvilket medfører risiko for ringere levekår senere i livet.

## **Tema nr. VII – Forebyggelse og intervention**

Tema nr. 7 sætter fokus på forskning og viden, der udforsker forskellige typer af intervention til forebyggelse af tilknytning til bander. Studierne, som her er inddraget, viser forskellige typer af interventionsindsatser, der både har til formål at forebygge bevægelse ind i en bandegruppering, såvel som mulighederne for at komme ud af en bandegruppering igen. Studierne er fordelt på et enkelt mixed methods studie, to kvalitative og fem kvantitative studier. Ud over de i fjerde tema perifært nævnte beskyttelsesfaktorer, så fremhæves det under tema nummer syv, at intervention rettet mod dysfunktionelle familiære forhold har en indvirkning på unges bandetilslutning, samt at tidligere bandemedlemmer kan hjælpe unge ud af bandemiljøet, om end en potentiel risiko ved

denne interventionsform er, at disse tidligere medlemmer faciliterer netop bandmedlemskab ved at inspirere unge mennesker med deres fortællinger. Også prospektive risikovurderinger kan være potentielt forebyggende, da interventioner efterfølgende kan rettes direkte imod de unge, som er i størst risiko for at tilslutte sig banderne. Dog skal det nævnes, at identifikationen af kommende bandemedlemmer ikke kan tages for givet, hvorfor det anbefales fortsat at forske i dette område. Der er under dette tema tegn på, at de rette interventioner i bedste fald styrker unge potentielle bandemedlemmers prosociale adfærd samt deres attituder over for politiet, men også at der fortsat er behov for forskning i interventioner rettet mod bandebyggelse og indsatser rettet mod, at unge forlader bandegrupperinger.

### **Tema nr. VIII – Bander og deres indflydelse på lokalområder**

Tema nr. 8 omfatter seks studier, hvoraf det ene er kvalitativt, der på forskellig vis har udforsket bandegrupperinger og deres betydning og indvirkning på lokale boligområder, fx i form af frygt for banders adfærd blandt de øvrige beboere i lokalområdet, eller udbredelsen af kriminalitet og hashsalg i boligområder, hvor der er bandegrupperinger. Det beskrives blandt andet i flere af studierne, at områder med bandeaktivitet er hårdere ramt af kriminalitet end områder uden bander. Dette gælder særligt vold og berigelseskriminalitet. Banderne synes at være mere udbredte i områder præget af økonomisk og social deprivation, ligesom der fordres en vis stabilitet i beboersammensætningen. Således er bander mindre tilstede i områder med hyppig udskiftning i beboergruppen, da dette skaber social ustabilitet og skiftende strukturelle betingelser. Banderens tilstedeværelse har endvidere betydning for de øvrige unge menneskers frie udfoldelsesmuligheder, blandt andet ved at de ikke tør bevæge sig i og omkring områder kontrolleret af banderne.

### **Tema nr. IX – Bander, race og etnicitet**

Tema nummer 9 sætter fokus på undersøgelser, der har indkredset sammenhænge mellem bandetilknytning og unge mænds etniske minoritetsbaggrund, og flere af undersøgelserne sætter netop fokus på, at der kan indfanges en sammenhæng mellem bevægelse ind i en bandegruppering i relation til de unge mænds etniske minoritetsbaggrund. Et enkelt studie er kvalitativt, mens de resterende fire er kvantitative. Det påpeges under dette tema, at etnisk marginalisering og niveauet af integration er stærkt associeret med selvrapporeret bandemedlemskab, og at områder med etnisk heterogenitet har betydning for øget bandeaktivitet. Begrebet marginalisering trækkes frem og anvendes bl.a.

til forståelse af, at unge har behov for at høre til et sted, og jo mere de unge oplever sig marginaliserede, i jo højere grad er de modtagelige for rekruttering ind i bandemiljøet.

## Tema nr. X – Køn og bandemedlemskab

Det 10. og sidste tema inddrager to kvantitative, et kvalitativt og et mixed methods studie, som har fokus på køn i relation til bandetilknytning, og som medvirker til at indkredse forskelle mellem piger og drenges tilknytning til – og eventuelle exit fra bandegrupperinger. Der er dog kun indkommet ganske få studier direkte med fokus på piger/kvinder som bandemedlemmer set i forhold til antallet af studier, hvor fokus er på drenge/mænd. De primære fund i studierne er omkring forskelle i bandeexit og bande-relateret viktimisering, hvor det fremgår, at der er meget få forskelle vedrørende begge dele. Den væsentligste kønsrelaterede forskel mellem mandlige og kvindelige bandemedlemmer er beskrevet som kvinders større risiko for seksuel viktimisering. En viktimisering som forklares via de mandlige medlemmers forståelse af maskulinitet, og som potentielt kan reduceres ved at hjælpe mandlige medlemmer til at redefinere denne maskulinitet.

Generelt kan der via de inddragede studier, fordelt hen over de ti temaer, fremhæves en række centrale fund, der her skal præsenteres i en opsamlende form:

At bandemedlemmer typisk indkredses til at omfatte unge mænd. Flere studier peger på, at det ofte er unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund, og for amerikanske studier ofte er unge mænd, der har afroamerikansk (black) baggrund, spansk, eller latinamerikansk baggrund (hispanic) eller asiatisk baggrund (asian). Hertil peges ligeledes på, at det er unge mænd, der vokser op i udsatte boligområder (de såkaldte ghettoområder), der er i risiko for at bevæge sig ind i bandegrupperinger – særligt hvis der i forvejen eksisterer bandegrupperinger i lokalområdet. Piger findes også i banderne, om end i mindre grad end drengene, og risikofaktorer for og konsekvenser af bandemedlemskab er for pigernes vedkommende de samme som for drengene, bortset fra at studier peger på en øget risiko for seksuelle overgreb mod piger i bandegrupperinger.

Årsager til børn og unges bevægelser ind i bandegrupperinger indkredses gennem de indkomne studier til at være mangefacetterede og komplekse. En lang række af de inddragede studier peger da også på flere og samtidige forhold og faktorer, forbundet til årsager knyttet til bevægelser ind i bandegrupperinger. Fattigdom, opvækst i udsatte boligområder, etnicitet, kognitive vanskeligheder forbundet til skole og uddannelsesforløbet samt forældres mangelfulde/eller hårde opdragelsespraksis er indkredset i en lang række af de inddragede studier. Gennemgående kan dog ses relativt enslydende – også på tværs af landegrænser – faktorer som en opvækst i fattigdom, etnisk minoritetsbag-

grund, unge mænds behov for at mødes og samles i grupper som en del af ungdomslivet, søgen efter maskulinitet og identitet, tidlig kriminalitetsdebut samt sociale, emotionelle og kognitive vanskeligheder – også inden bevægelser ind i en bande-gruppering, der ser ud til at være relativt gennemgående årsagsforklaringer. Flere studier nævner, at børn ned til mellem 10-13 år kan bevæge sig ind i bande-grupperinger, og flere studier peger på, at unge typisk befinder sig i bande-grupperinger i cirka 2 år, for nogen længere, såfremt de har en oplevelse af at være forankret i bande-grupperingen. En faktor, der ligeledes nævnes som en af årsagerne til bevægelse ind i en bande-gruppering, er oplevelsen af pres fra såkaldt afvigende jævnaldrende, såvel som en eksisterende bandetil-knytning i familien.

Ovenstående beskrivelser går sådan set igen i de studier, der på forskellig vis indkredser de unge, der befinder sig i bande-grupperinger. Her ses flere studier, der belyser, at det ofte er unge, der har begået kriminalitet, inden de bevæger sig ind i en bande-gruppering, ofte har dårlige skoleerfaringer/oplevelser samt beskrives med forskellige former for adfærdsmæssige vanskeligheder, fx aggressiv adfærd, lav selvkontrol, og lignende. Knyttet til studier med beskrivelser af børn og unges adfærdsmæssige vanskeligheder peger flere ligeledes på, at unge i bande-grupperinger oftere udviser større sociale og emotionelle vanskeligheder sammenlignet med unge, der ikke er tilknyttet en bande-gruppering, men som fx har begået kriminalitet, og at unge, der befinder sig i bande-grupperinger, også er den gruppe, der begår den mest voldsomme kriminalitet i form af fx vold, røveri, skyderier og overfald sammenlignet med unge, der er kriminelle, men ikke tilknyttet en bande-gruppering. Nogle studier har ligeledes indkredset, at det går de unge, som er eller har været tilknyttet en bande-gruppering, dårligere – set over deres livsforløb – dvs. at bandetil-knytningen i en periode af deres ungdomsliv får betydning for deres voksenliv. Her indkredses bl.a. vedvarende kriminalitetsadfærd i voksenlivet, manglende uddannelse, og dermed også usikker tilknytning til arbejdsmarked, samt usund livsstil og fattigdom i voksenlivet.

Knyttet til studier, der har fokus på forebyggelse af børn og unges bevægelser ind i bande-grupperinger, eller indsatser, der hjælper unge ud af bande-grupperinger, peger ligeledes på en række centrale fokuser:

Positiv tilknytning til voksne er i flere studier fremhævet som en potentiel reducere-ring i risikoen for bandemedlemskab, ligesom det modsatte angives at øge risikoen. For-ældre spiller således en væsentlig rolle i unges bandeassociering, idet positive familiære miljøer i flere studier angives at skabe grobund for mere prosociale unge mennesker. Modsat dette beskrives, at unge, som netop ikke oplever nærhed fra betydningsfulde voksne, eller som vokser op med misbrug i familien eller i fattigdom, søger fællesskaber i banderne, hvor de potentielt opnår den accept og identitet, de angives at hige efter. En

typisk konsekvens af bandemedlemskab er den øgede risiko for viktimering, altså at blive offer for vold af den ene eller anden art. Derudover fremhæves uddannelsesmæssigt engagement med dertilhørende ulige livschancer som en fremtrædende risikofaktor ved bandemedlemskab, og omvendt at betydningen af god og stabil skolegang og gode kognitive evner forebygger bandeinvolvering.

Til trods for en anseelig mængde af international bandeforskning, så er studier vedrørende intervention og forebyggelse dog relativt begrænset repræsenteret, om end der gives spredte bud på forebyggelse i form af prospektive risikovurderinger, familiære behandlingsprogrammer og alternativer til den såkaldte maskulinitet, som bandemedlemskab angives ofte at supplere eller skabe. Dette kan muligvis forklares med, at arbejdet med interventioner og exitstrategier er en stor opgave, som kræver en mere ensartet forståelse af såvel bander som organiseringen af exitprogrammerne, således at alle tilbydes samme mulighed for exit. For de, som deltager i sådanne programmer, er det typisk de mest engagerede bandemedlemmer, som profiterer deraf. Det kan også skyldes, at definitionen af bander til stadighed er svær, og mest af alt er defineret forskelligt, ud fra forskellige perspektiver som eksempelvis teoretikeres, forskeres og politikeres.

Fremtidig forskning i og omkring bander og bandemedlemmer foreslås i flere af de indkomne studier blandt andet at anlægge perspektiver, der omhandler anvendeligheden af teoretiske begreber, og i hvilket omfang økonomi, ordenshåndhævelse og tidsrammer påvirker banderne. Der peges også på vigtigheden af at forstå kontekster og deres betydning for unges bandetilknytning eller bandemodstand. Det anbefales ligeledes at udvikle interventionsformer målrettet de kendte risikofaktorer, og at det at opnå bedre forståelse af bandemedlemskab potentielt fører til vigtig viden, som kan anvendes i forebyggende indsatser.

Særligt for den nordiske og danske forskning på området viser de indkomne studier, at selve bandeforskningsfeltet, sammenlignet med USA og det øvrige Europa, endnu er et relativt nyt forskningsfelt, som ligeledes er karakteriseret ved, at relativt mange studier er foretaget af ministerielle institutioner, fx politimyndigheder og Justitsministeriets Forskningskontor og har karakter af evalueringer, oversigter og kortlægninger af forskellige indsatser og tiltag på området. Her skal særligt peges på, at der ikke er indkommet studier i søgeprocessen, der systematisk har haft fokus på forebyggelse, således at det er muligt at indkredse i et forskningsmæssigt perspektiv, hvilke indsatser der forebygger, at børn og unge bevæger sig ind i bandegrupperinger. Enkelte studier har udforsket betydningen af forskellige interventionsindsatser i bande-grupperinger, men er dog så spredte, fordelt på de nordiske lande, at der ikke synes at kunne udledes egentlige tydelige konklusioner om, hvilke typer af interventionsindsatser der kan vur-

deres at være særskilt relevante at iværksætte. Opsamlende for tema 1 bundet til de nordiske lande peger de indkomne studier således på, at der fortsat er behov for at udvikle forskningsbaseret viden om både forebyggelse, interventionsindsatser, såvel som på børn og unges livsforhold, særligt når de vokser op i de såkaldte udsatte boligområder, hvor der samtidig er bandegrupperinger i lokalområdet.

# Kapitel 1

## Indledning

Nærværende rapport præsenterer forskning og viden på området knyttet til unge i bandegrupperinger, både nationalt og internationalt. Formålet med forsknings- og vidensopsamlingen er via søgning og indsamling af både danske, nordiske og internationale studier at fremlægge eksisterende viden om unge i bandegrupperinger. Forsknings- og vidensopsamlingen tager afsæt i udforskning af en række centrale og forbundne spørgsmål, der med afsæt i eksisterende forskning og viden på området er koncentreret om at indkredse, hvilke unge der rent faktisk befinder sig i en bande – og hvilke forebyggende indsatser der modvirker og/eller hjælper unge ud af bandegrupperinger igen.

At indkredse, hvad forskningsfeltet kan fortælle om unge i bandegrupperinger og indsatser, der forebygger bevægelser ind i bandegrupperinger, er imidlertid ikke nogen enkel opgave, idet både forsknings- og vidensfeltet er præget af en mangfoldighed af tilgange og forståelser til begrebet bande, hvilket ofte har tendens til at føre til uklarhed om, hvilke grupper af unge der egentlig tales om. Således ses en lang række betegnelser såsom unge mænd i kriminelle grupper, gadebander (streetgangs), ungdomsgrupper (youth-groups) såkaldte indvandrerbander, unge i bandelignende grupperinger og ofte også en sammenblanding af såkaldte rocker- og bandegrupperinger (særligt i en dansk sammenhæng). Denne sammenblanding og uklarhed i anvendelsen af begrebet bande medvirker til at skabe store teoretiske og empiriske udfordringer for forskningsfeltet, idet det kun vanskeligt lader sig gøre at skabe transparens i centrale spørgsmål om, hvilke unge der bevæger sig ind i en bande, hvor mange, og hvorfor – og absolut også hvilke indsatser der hjælper unge ud af bandede igen, eller i det hele taget, hvordan indsatser kan forebygge, at børn og unge bevæger sig ind i bandede (se evt. også Petersen, 2015, 2017 for denne diskussion).

Med afsæt i ovenstående problemstillinger skal der således indledningsvist sættes et særskilt fokus på at indfange en række af de forståelser og definitioner, der eksisterer inden for forskningsfeltet knyttet til begrebet bande og samtidig belyse, hvorledes de forskellige forståelser har fokus på forskellige elementer i definitionen af begrebet bande.

## Mange forskellige forståelser af begrebet bande

I forsknings- og vidensudviklingen om unge i bandegrupperinger er der generelt store diskussioner om, hvordan begrebet bande kan defineres, hvem der er i en bande, forklaringer på hvorfor de er der, og hvordan og på hvilke måder bevægelserne ind i en bandegruppering er foregået, samt indsatser der angives at forebygge eller modvirke tilknytning til bandegrupperinger. Der er således tale om et begreb præget af stor uklarhed og med en mangfoldighed af fortolkninger og teoretiske perspektiver. Størst enighed i forsknings- og vidensfeltet er der tilsyneladende i, at der er tale om unge i en meget spredt aldersgruppering mellem cirka 12-30 år, og at det ofte er unge mænd.<sup>1</sup> Hertil peger både det internationale og det nordiske forskningsfelt også på, at det oftest er unge med etnisk minoritetsbaggrund, der bevæger sig ind i bandegrupperinger (Esbensen & Carson, 2012).

Men derfra bevæger forsknings- og vidensfeltet sig hurtigt i mange forskellige retninger, definitioner og perspektiver. Baggrunden for denne mangfoldighed i retninger, definitioner og perspektiver er naturligvis kompleks. Først og fremmest er mange forskellige videnskabelige discipliner på forskellig vis optaget af at forske i unge i bandegrupperinger. En stor del af de indkomne undersøgelser i nærværende forsknings- og vidensopsamling tager da også afsæt inden for det kriminologiske forskningsfelt, men ligeledes det samfundsvidenskabelige og sociologiske og det psykologiske forskningsfelt bidrager med forståelser og tilgange til begrebet bande. Endvidere kan indkredses en lang række undersøgelser med afsæt i eller inspiration inden for det antropologiske område, hvor en særlig optagethed af ungdomskultur og studier af unges liv og subkulturer bevæger sig med ind og får betydning for bandeforskningsfeltet. De forskellige videnskabelige discipliner er jo netop optaget af noget forskelligt, selvom genstandsfeltet umiddelbart kan synes at være det samme. Mens det kriminologiske forskningsfelt har som udgangspunkt at udforske kriminalitet, har sociologien sit omdrejningspunkt på samfundsmæssige forhold, strukturer og vilkår, der indvirker på menneskers leveforhold. Psykologien er derimod især optaget af at udforske, hvad der sker så at sige inde i mennesker – socialt, emotionelt og læringsmæssigt, mens antropologien tager afsæt i studier af kultur og kulturelle fællesskaber og udtryksformer. Alene de videnskabelige discipliners forskellige fokusområder bevirker altså, at vinklen på forståelsen af unge i bander og deres (kriminalitets)adfærd ansues fra flere forskellige perspektiver,

---

<sup>1</sup> Enkelte undersøgelser inddrager piger/kvinder i bandegrupperinger, enten som partnere til de unge mænd eller som selvstændige aktører, men dog kun i et begrænset omfang. Et udsnit af disse undersøgelser er medtaget under tema nr. 10.



og at disse forskellige perspektiver også får betydning for, hvordan begrebet bande defineres (Fraser, 2017; Densley, 2015; Curry, 2015; Pyrooz & Mitchell, 2015; Petersen, 2015, 2017).

Med afsæt i de indkomne studier i denne forsknings- og vidensopsamling ses også, hvordan begrebet bande bliver defineret og forstået ud fra flere forskellige niveauer. Et niveau med afsæt i individet, det vil sige det enkelte unge menneske, der er tilknyttet en bande eller et niveau med afsæt i gruppen, det vil sige bandede som grupperinger, gruppens betydning for hinanden og indbyrdes forhold og relationer, eller på et samfundsmæssigt niveau med afsæt i strukturelle forhold i samfundet – fx by- og bolig-mæssige forhold, race, etnicitet og fattigdom. Decker & Pyrooz (2015) peger netop på, at disse forskellige niveauer ofte er sammenblandet i forskningsfeltet, og at der fortsat mangler forskningsbaseret viden, der både kan tydeliggøre denne sammenblanding, og som også kan bevæge sig analytisk på de forskellige niveauer.

Fraser (2017) argumenterer også for et historisk perspektiv i forståelserne og tilgange til begrebet bande. Tre markante historiske nedslag i forhold til forståelser og definitioner af begrebet bande kan indkredses. Den første periode, i 1920'erne og 1930'erne, var båret frem af den såkaldt klassiske Chicagoskole. Den anden periode omfatter efterkrigstidens bandeforskning, mens den tredje periode knytter an til bandeforskning i det 20. århundrede (Fraser, 2017). Den første periode omfatter de tidlige studier af bandegrupperinger særligt inden for især det sociologiske forskningsfelt i en international sammenhæng. Når den internationale forskning dominerer på netop dette område, kan det i virkeligheden først og fremmest adresseres til USA, der har en meget lang forskningstradition inden for bandegrupperinger og problemstillinger relateret hertil (Maxson et al., 2014). Vi skal faktisk relativt langt tilbage i tiden, hvor Thrasher (1927) som en af de første bragte bandebegrebet ind i en forskningsmæssig sammenhæng med afsæt i sociologiske studier, hvor han kortlagde og udforskede 1.313 forskellige bandede i Chicago. Det sociologiske perspektiv havde et særligt fokus på både opvækst under socialt dårlige forhold og betingelser, som nogle af de centrale forklaringsrammer til banders opståen og bevægelser.

Fraser (2017) peger hertil på, at disse tidlige sociologiske studier af bandede havde en stærk optagethed af by- og bolig-mæssige forhold og meget lidt fokus på kriminalitet, hvilket også ses i Thrashers tidlige definition af begrebet bande:

The gang is an interstitial group originally formed spontaneously, and then integrated through conflict. It is characterized by the following types of behavior: meeting face to face, milling, moving through space as a unit, conflict and plan-

ning. The result of this collective behavior is the development of tradition, unreflective internal structure, esprit de corps, solidarity, morale, group awareness, and attachment to a local territory. (Thrasher, 1927/1936, p. 2)

Som det fremgår af Thrashers definition af begrebet, indgår kriminalitet og kriminelle handlinger ikke i den tidlige definition af bandebegrebet. Optagetheden af kriminaliteten træder først frem i efterkrigstidens forskning af unge i bandegrupperinger, der historisk dækker bredt over perioden fra 1950'erne og frem til 1990'erne. I netop denne periode sker der en markant stigning i forskningen på området både inden for det sociologiske og det kriminologiske område i USA og Europa. Med det kriminologiske forskningsfelt træder der også andre definitioner frem af begrebet bande. Kleins (1971) tidlige definition omfatter således:

Any denotable adolescent group of youngsters who: (a) are generally perceived as a distinct aggregation by others in their neighborhood (b) recognize themselves as a denotable group and (c) have been involved in a sufficient number of delinquent incidents to call forth a consistent negative response from neighborhood residents and/or enforcement agencies. (Klein, 1971, p. 13)

I forlængelse af, at det kriminologiske forskningsfelt træder ind i bandeforskningen, sker der også en markant stigning i antallet af forskning på området internationalt og en stigning i antallet af kvantitative metodiske tilgange til feltet, der åbner for store spørgesmaundersøgelser, databaser og statistiske undersøgelser, der fx udforsker sammenhænge mellem mangelfuld skolegang og bandetilknnytning. Denne stigning i forskningen af bandegrupperinger følger med ind i den tredje historiske periode i forskningsfeltet, her i det 20. århundrede, der både karakteriseres ved de såkaldte store kvantitative studier af børn og unge i skoler, fængsler samt by- og boligområder, såvel som karakteriseres af smallere kvalitative studier, der har fokus på fx hverdagslivet i bandegrupperinger (Maxon et al., 2014; Fraser, 2017; Pyrooz & Mitchell, 2015; Curry, 2015). På samme tid bliver forskningsfeltet også i højere grad knyttet til de statslige organisationer, fx politimyndigheder og sektorforskningsinstitutioner inden for kriminologi og jura, en udvikling der også kan afspejles i dansk (og nordisk) forskning og viden på området, hvor i dansk sammenhæng fx Justitsministeriets Forskningskontor har produceret en omfattende mængde viden på det såkaldte rocker- og bandeområde (se fx under tema nr. 1 for en uddybning af dette).

Her i det 20. århundrede er definitionen af bandebegrebet dog stadig ikke entydigt defineret, men afspejler i høj grad de mange forskellige forskningstraditioner og disses

optagethed af unge, ungdomsliv, kulturer og subkulturer, afvigende adfærd såvel som kriminalitet og kriminalitetsadfærd. Ligeledes kan indkredses diskussioner hvor fx køn, maskulinitet og etnicitet træder frem og medvirker til at udvide forståelsen af unge (mænds) bevægelser ind i bandegrupperinger (i en dansk sammenhæng se fx diskussioner i Jensen, 2007; Jacobsen, 2012), men også en kritik af bandebegrebet, som fx er påpeget af Jacobsen (2012), der argumenterer for at nuancere viden på bandeområdet til andet og mere end kriminalitet og kriminalitetsadfærd. Netop dette forhold at bevæge forskningen og vidensudviklingen væk fra en optagethed af kriminalitetsadfærd og rette et fokus på kultur, bandekultur og ungdomskultur, er ganske central, idet der åbnes for mere nuancerede forståelser af unge og ungdomskultur i relation til bandebegrebet. På samme tid peger Jacobsen (2012) på, at anvendelsen af begrebet bande også kan medvirke til at stigmatisere grupper af unge, der ikke selv oplever at være i en bande, eller at nogle unge bliver tiltrukket af at blive set på eller mødt som en del af en bande-gruppering og dermed risikerer at bevæge sig ind i en kriminel løbebane.

International forskning har gennem de senere år peget på, at der også kan tales om forskellige typer af bander. Prowse (2012) argumenterer fx for en definition af begrebet bande-grupperinger, de såkaldte "new-age" gangs, som omfatter unge i bande-grupperinger, der er karakteriseret ved at bevæge sig på tværs af geografiske områder og altså ikke er bundet af et særligt lokalt boligområde, og det såkaldte medlemskab i grupperingen kan hele tiden ændre sig. Netop Prowse (2012) argumenterer for, at denne type bande-gruppering adskiller sig fra de traditionelle bande-grupperinger, idet new-age bander er mobiliseret omkring relationer, er flydende og bevægelige på tværs af geografiske områder og altså ikke nødvendigvis bundet til et særskilt boligområde. Prowse (2012) betoner, hvorledes sociale relationer ophæver de spatiale grænser. Der er i højere grad tale om løst-tilknyttede (loose-knit) netværk, der bevæger sig på tværs af by- og boligområder og samtidig ser ud til at ophæve både alder, sprog og etnicitet. Medlemmerne er heller ikke medlemmer, men betegnes som spillere (players).

Klein et al. (2001) samt Klein og Maxson (2006) har ligeledes udviklet en såkaldt typologi over forskellige typer af bande-grupperinger, som er meget benyttet især i USA. Definitionen er baseret på seks såkaldte strukturelle karakteristika; størrelsen på gruppen, undergrupper, aldersspænd, varighed, territorialitet og mangfoldighed i lovovertrædelser, der medvirker til at kunne indfange fem typer af gadebander (street gangs). Den første type betegnes den traditionelle bande-gruppering, den anden betegnes den neo-traditionelle, mens den tredje betegnes komprimeret (compressed). Den fjerde gruppetype betegnes kollektiv (collective) og den femte særegen (speciality). Klein et al. (2001) uddyber, at den såkaldt traditionelle bande-gruppering ofte er karakteriseret ved at have eksisteret længe og vedbliver at eksistere – er ofte en meget stor gruppe med

undergrupper, fx fordelt på alder, og er meget territoriale. Den såkaldt neo-traditionelle bande ligner den traditionelle, men har ikke eksisteret lige så længe, er ofte mindre i størrelse, men har ligeledes undergrupper og er meget territoriale. Den komprimerede bande er karakteriseret ved at være en mindre gruppe – måske op til 50 medlemmer og endnu ikke territoriale, og rummer heller ikke undergrupper. Den kollektive bande (the collective gang) har kendetegn, der ligner den komprimerede bande, men er større og har ligeledes en bredere aldersspredning, men har ikke et territorium. Den særegne bande er den type af de beskrevne bander, der oftest udfører få og specielle former for kriminalitet, modsat de øvrige bandetyper. Det specifikke formål ved denne type bandegruppe er at være kriminalitetsfokuseret, snarere end territorial og social. Klein og Maxson (2006) argumenterer for, at den mest dominerende type af bander, der eksisterer både i USA og Europa, er den såkaldte komprimerede bande, hvilket betyder, at der er tale om en gruppe af unge, der har eksisteret i cirka 5 år og har en størrelse på mellem 10 og 50 medlemmer, og kriminaliteten er alsidig. Herefter kommer den såkaldte særegne bandetype, der er mindre i størrelse og mere specialiseret i, hvilke former for kriminalitet der begås. Dette angives at være den næststørste type af bandegrupperinger i Europa og omfatter også såkaldte skinheads og grupper, der er samlet og involveret i røverier, overfald og salg af hash og andre stoffer (drugsale) (se Klein & Maxson, 2006, s. 420-421 for denne diskussion). Klein og Maxson (2006) peger ligeledes på, at de såkaldte traditionelle og neo-traditionelle bandegrupperinger er meget almindelige i USA, men er endnu sjældent indkredset i en europæisk kontekst.

Flere tiltag er gennem de senere årtier også foretaget med henblik på at skabe entydighed og klarhed i anvendelsen af bandebegrebet, blandt andet formaliseret gennem forskningsnetværket Eurogang, som er en fælles gruppe af både amerikanske og europæiske forskere, der har samarbejdet om et fælles forskningsprogram og ligeledes søgt at præsentere en fælles definition af begrebet bande. Dette blandt andet med henblik på, at viden, der udvikles i et land, kan inddrages i forskning i andre lande og medvirke til at foretage sammenligninger på tværs af landegrænser. Eurogang anvender en definition af begrebet bande, der henviser til, at begrebet omfatter en bande (gang) eller gruppe, hvis involvering i kriminalitet er en del af deres gruppeaktiviteter (vores oversættelse til dansk fra henholdsvis Weerman et al., 2009 samt Alleyne & Wood, 2010). Netop denne definition har åbnet for, at forskning på bandeområdet har kunnet bevæge sig på tværs af landegrænser så at sige, således at sammenligninger kan foretages lande imellem, og viden indhentes til forebyggelse af unges bevægelser ind bandegrupperinger.

I nærværende forsknings- og vidensopsamling tages afsæt i Eurogangs definition af bandebegrebet, idet netop denne definition ansues som værende tilstrækkelig bred,

således at relevante studier kan indfanges i søgeprocessen. Pyrooz & Michell (2015) underbygger dette argument, idet de peger på, at denne definition er tilstrækkelig åben til at indfange forskellige tilgange og definitioner til begrebet både historisk og på tværs af landegrænser, men samtidig så specifik, at den kan udelukke andre former for grupper, der kan optræde med afvigende adfærd fx motorcykelgrupper, terroristorganisationer, religiøse grupper og såkaldte had-grupper (hate groups) (Pyrooz & Mitchell, 2015, p. 32).

## Formål og problemstillinger

Formålet med forsknings- og vidensopsamlingen er først og fremmest at indkredse eksisterende national og international viden om unge i bandegrupperinger. Formålet er ligeledes at foretage en oversigt over både national, nordisk og international viden på området, der kan medvirke til at belyse, hvilke unge der bevæger sig ind i bandegrupperinger, hvad der får de unge til at befinde sig i disse grupperinger, samt hvilke typer af indsatser der foretages rettet mod forebyggelse af, at unge bevæger sig ind i bandegrupperinger, og hvilke indsatser der foretages til at hjælpe unge til igen at forlade disse grupperinger.

## Tilrettelæggelse af forsknings- og vidensopsamlingen

Der er i perioden november 2013 til juni 2016 foretaget søgning i de danske såvel som internationale søgedatabaser. Dansk litteratur er søgt i bibliotek.dk samt på AU Library. Søgeordene i danske databaser er som følger:

*Kriminelle grupperinger, kriminalitet, etnicitet, religion, bandekonflikter, rockere, bander, unge i bander, unge på vej i bander, exitprogrammer, socialpædagogiske indsatser, forebyggelse af kriminalitet, livshistorier, hverdagsliv, medlemsperspektiver, motiver for bandemedlemskab, alternativer til bandemedlemskab.*

Den internationale søgning er foretaget i søgedatabaserne PsycInfo, Scopus, World Cat, Sociological Abstracts, SwePub og Libris, og der er anvendt følgende søgeord:

*Gang\** eller *juvenile gang\** kombineret med *Adolescence, adulthood, young adulthood, racism\*, ethnic\*, crime\* conflict\*, youth\**. Desuden er der i de norske og svenske databaser udover engelsksproget litteratur søgt på nationalsproget via de samme søgeord oversat til hen-

holdsvis svensk og norsk (gång\*, gjeng\*, brott\*, kriminalitet\*). De svenske og norske søgninger er på grund af de relativt begrænsede antal udgivelser ikke indsnævret på samme måde som de øvrige søgninger.

Søgningen er afgrænset til litteratur udgivet i perioden 2000 til medio 2016. Derudover er samtlige referencelister fra den indkomne litteratur krydstjekket via den såkaldte snowball metode, hvorfor der kan være inddraget studier, som ikke er fremkommet via den elektroniske søgning. Formålet med snowball metoden er netop at indfange mest mulig litteratur, der eventuelt går på tværs af søgekriterierne. Litteratur, der er gennemgået, er engelsksproget, svensk, norsk og dansk. Publikationer, der er gennemgået, omfatter bøger, antologier, videnskabelige artikler samt forskningsrapporter med eksplicite teoretiske og metodologiske tilgange og ph.d.-afhandlinger fra universiteter. Indsamling, gennemlæsning og inklusion af studier til denne forsknings- og vidensopsamling har især været inspireret af Pyrooz & Mitchells (2015) tilgang til systematiske analyser af bandeforskningsfeltet, hvor der peges på betydningen af, at medtagne publikationer skal udvikle viden om bandegrupperinger enten i et kritisk forskningsmæssigt perspektiv og/eller bidrage med empirisk forankrede analyser. Dog har vi – modsat Pyrooz & Mitchell (2015) – foretaget undtagelser for ovenstående i relation til forskning og viden eksplicit knyttet til de nordiske lande. Her er medtaget en række rapporter fra de såkaldte sektorforskningsinstitutioner og ministerielle sektorer. Disse rapporter har karakter af kortlægninger, oversigter eller evalueringer og er især medtaget, fordi en stor del af den viden, der endnu knytter an til den såkaldte bandeforskning i de nordiske lande, netop udspringer fra disse institutioner/sektorer og derfor er med til at tegne det såkaldte bandeområde. Under tema nr. 1 præsenteres den nordiske forskning og viden på området, og her er det tydeligt angivet, hvilke rapporter der er medtaget fra disse institutionelle sammenhænge.

Den samlede søgning har resulteret i **1097** hits, som ved første sortering er vurderet relevante for opsamlingen. Ved videre sortering er det samlede antal relevante studier skåret ned til i alt **417** studier. De **417** studier er udvalgt som repræsentative for det samlede forskningsfelt og medvirker til at vise både teoretiske, empiriske og analytiske perspektiver på det samlede forsknings- og vidensområde både i dansk og international sammenhæng. Fordelingen landene imellem træder frem således:

Land	Kvalitative	Kvantitative	Mixed	Øvrige	I alt
USA	72	136	24	50	282
Canada	12	5	3	4	24
UK	18	6	2	7	33
Skandinavien	13	10	4	10	37
Øvrige	8	12	3	10	33
Tværnatio- nale	0	6		2	8
I alt	123	175	36	83	<u>417</u>

Den endelige udvælgelse er landet på i alt 111 studier, som via en tematisk syntese er fordelt over ti tematikker, der vil blive præsenteret uddybende under kapitel 2.

## Analyseramme

Den indkomne litteratur er sorteret med fokus på unge i bandegrupperinger og gennemlæst via en analysemodel med særligt fokus på undersøgelsens forskningsdesign og datagrundlag, det teoretiske grundlag samt undersøgelsens resultater og konklusioner.

Den beskrevne analysemodel er udformet således:

1. Studiets tema
2. Studiets teoretiske grundlag
3. Studiets forskningsdesign og datagrundlag
4. Studiets resultater og konklusioner

Karakteristisk for den indkomne litteratur er især to særlige forhold, der her skal bemærkes indledningsvist. Det ene forhold, der skal bemærkes, handler om, at studier af unge i bandegrupperinger, særligt internationalt, er et enormt omfattende forskningsfelt, der også historisk har en meget lang tradition (Klein et al., 2001; Maxson et al., 2014; Pyrooz & Mitchell, 2015). At forskningsfeltet er omfattende betyder også, at forskningslitteraturen er det, og i et bredt vue hen over feltet er der ligeledes gennem tiden foretaget ganske mange forsknings- og vidensopsamlinger over den eksisterende viden på området. En lang række af disse præsenterer såkaldt generel viden på bandeområdet, mens andre fokuserer på særlige tematikker, fx bander og vold (Klein & Maxson, 2006), bander og psykologiske risikofaktorer (Alleyn & Wood, 2010) samt bander i et internationalt perspektiv (Klein et al., 2001). Hertil kommer omfattende historiske belysninger af feltet, fx hvordan bander (og forskningen forbundet hertil) har forandret sig i takt med

den samfundsmæssige udvikling såvel som sociale, kulturelle og politiske forandringer (Pyrooz & Mitchell, 2015; Fraser, 2017). Centralt er det imidlertid at betone, at de mange forsknings- og vidensopsamlinger primært hører til i en international kontekst og særligt med afsæt i forskningsfeltet i USA. Kun to forsknings- og vidensopsamlinger fra de nordiske lande er indkommet i søgeprocessen, begge fra Norge (Lidén & Sandbæk, 2009; Johansen et al., 2014). Begge de nordiske forsknings- og vidensopsamlinger er medtaget i nærværende under tema nr. 1, der uddybende præsenterer dansk og nordisk forskning på bandeområdet. At der kun er indkommet disse to opsamlinger, medvirker til at indkredse, at forskning i unge i bandegrupperinger både i dansk og nordisk sammenhæng endnu er et relativt nyt forskningsområde, særligt sammenlignet med Europa og USA. Forsknings- og vidensopsamlingen fra Norge (Lidén & Sandbæk, 2009) indkredser ligeledes dette, idet de peger på betydningen af at få opbygget et nordisk forskningsmiljø med bred teoretisk og empirisk tilgang til feltet om unge i bandegrupperinger.

Det andet forhold, der skal nævnes, som karakteriserer en stor del af forsknings- og vidensudviklingen på området i forhold til de indkomne studier, knytter an til nogle forskningsmetnologiske betragtninger. Bredt set hen over det samlede forskningsfelt er hovedparten af de indkomne internationale studier metodologisk placeret inden for den kvantitative forskningstradition, ofte med anvendelse af store grupper af unge, typisk skoleelever fra flere forskellige skoler i forskellige by- og boligområder, og med anvendelse af spørgeskemaer til indkredsning af, om de unge oplever at være tilknyttet en bandegruppering (se også Petersen, 2015 for denne diskussion). Ligeledes foretages samme typer af undersøgelser, blot rettet mod unge i fængsler, med en tilsvarende anvendelse af spørgeskemaer til at indkredse, om unge i fængslet oplever at være tilknyttet en bandegruppering eller "blot" er kriminelle uden tilknytning til en bandegruppering (se fx Bendixen et al., 2006; Alleyne & Wood, 2010, 2012 for yderligere viden om anvendelse af disse metoder). Derigennem kan de unge, som selv opfatter, at de befinder sig i en bandegruppering, indkredses, fortsat anonymt, og de, der for eksempel er på vej ind i en bandegruppering såvel som de unge, der ikke er på vej ind i en bandegruppering. Her åbnes ligeledes muligheden for at foretage sammenligninger mellem henholdsvis dem, der angiver at være i en bande og i fængsel over for dem, der er i fængsel, men ikke angiver at være tilknyttet en bande. Særligt i denne type af undersøgelser kan der indkredses både forskelle og ligheder i kriminalitetsadfærd de to grupper imellem. Dette giver nogle interessante muligheder for at sammenligne unge så at sige på tværs mellem de unge, der oplyser at være i en bande over for dem, der angiver at have begået kriminalitet, men ikke er tilknyttet en bandegruppering og dermed finde forskelle og ligheder blandt forskellige grupper af unge, men også til at indkredse nogle af de faktorer, der kan fortælle, hvorfor unge bevæger sig ind i bandegrupperinger.



En yderligere væsentlig pointe knyttet til netop denne type forskning er også muligheden for at anvende relativt store grupper af informanter og dermed også et omfattende datamateriale. Til gengæld er smallere kvalitative studier tæt på de unge, uanset teoretiske perspektiver, relativt begrænsede også i det internationale forskningsfelt sammenlignet med den omfattende mængde af kvantitative studier. Her tænkes særligt på den kvalitative forskning, der så at sige kommer i dybden, fx gennem feltstudier på skoler, ungdomsklubber, i familier eller andre steder, hvor unge lever deres hverdagsliv, og endnu mere begrænset – for ikke at sige stort set fraværende – er studier, der følger de unge hen over et længere tidsspænd med anvendelse af et longitudinelt forskningsdesign. Meget begrænset blandt de indkomne studier er også forskningsundersøgelser, der har været med de unge så at sige inde i en bandegruppering, uanset om dette kunne være for en kortere eller længere tidsperiode. Når dette bemærkes her, er det særligt, fordi de manglende eller begrænsede empiriske tilgange også medfører begrænsninger i de typer af viden, der kan indfanges på det samlede område af forskningsfeltet. Der mangler således – særligt i dansk og nordisk sammenhæng – på trods af en systematisk gennemgang af den indkomne forskning tilsyneladende fortsat viden, der så at sige følger de unge i deres liv fra deres specifikke ståsted og forbundet til de mange forskellige kontekster, hvorunder unge lever deres liv; det være sig i familien, i skolen, fritidsaktiviteter, ungdomsklubber og ligeledes i de bandegrupperinger, de er tilknyttede. Væsentligt er det dog at påpege, at der meget vel kan være studier, der kunne have været relevante at medtage, men som ikke er indkommet i søgeprocessen, der på forskellig vis udforsker ungdomsliv – uden at begrebet bande nødvendigvis er i centrum – men som alligevel rummer væsentlige teoretiske og empiriske analyser af fx ungdomskultur, ungdomskriminalitet, unges fritidsliv, unge i udsatte, marginaliserede og ekskluderede livsforhold osv., der kunne have bidraget med mere viden til selve bandeforskningsfeltet. Det ligger dog desværre uden for denne forsknings- og vidensopsamlings fokus at søge og medtage denne type undersøgelser, men at en indsamling og analyse af studier, der så at sige bevæger sig rundt om børn og unge, *inden* de bevæger sig ind i bandegrupperinger, fx gennem fritidsliv, skoleliv og kammeratskabsgrupper kunne bidrage med relevant viden til særlige det forebyggende område inden for bandeforskningsfeltet som helhed (se også Petersen, 2015, hvor denne diskussion introduceres). Det tredje forhold, der kort skal berøres, inden de indkomne og udvalgte studier præsenteres, er, at forsknings- og vidensudviklingen på det såkaldte bandeforskningsfelt i høj grad domineres af viden fra USA og Europa, og sammenlignet hermed endnu meget begrænset i dansk og nordisk sammenhæng. Når dette betones her, er det fordi, det naturligvis er væsent-

ligt at tage forbehold for forskelle lande imellem både historisk, socialt, politisk, kulturelt og økonomisk, når studier inddrages på tværs af landegrænser og samles i en forsknings- og vidensopsamling.

Denne forsknings- og vidensopsamling præsenterer naturligvis ikke alle de indkomne studier, men skal ses som en repræsentativ sammensætning af en række studier, som præsenterer de hyppigst anvendte interventionsstudier og generelle fokuser i forskning, der vedrører unge i bandegrupperinger, med henblik på at indkredse viden om, hvilke unge der bevæger sig ind i bandegrupperinger, hvilke indsatser der har betydning i forhold til at forlade bandegrupperinger, og indsatser der har betydning i forebyggelsen af, at børn og unge bevæger sig ind i bander. Der er således tale om en udvælgelse blandt de indkomne studier, således at de medtagede studier belyser en bred vifte af den eksisterende forskning og viden på området både i forhold til teoretiske perspektiver, anvendelse af forskellige typer af forskningsdesign samt forskellighed i resultater og konklusioner på forskningsfeltet.

Specifikt udelukket er fx mere eller mindre selvbiografiske fortællinger fra tidligere bandemedlemmer, journalistiske artikler og beretninger, studier/undersøgelser, som fx har fokus på rockergrupperinger,<sup>2</sup> for ikke at skabe en sammenblanding af forskellige typer af grupperinger og studier, som har fokus på grupper, der angiver at være politisk funderet og motiveret samt studier, der udelukkende har fokus på unge og kriminalitet, men ikke med afsæt i en bandegruppering. Derudover er udelukket studier af mere opsummerende og teoribeskrivende karakter uden egentlige empiriske analyser. I det omfang der er indkommet artikler, som præsenterer dele af et forskningsprojekt, er der søgt efter selve præsentationen af det oprindelige forskningsprojekt og eventuelle samlede teoretiske, metodiske og analytiske resultater fra det enkelte forskningsprojekt. Med USA som klart toneangivende i forskningsfeltet er der på baggrund deraf indkredset følgende temaer i den indkomne forskning vedrørende unge i bandegrupperinger:

Tema nr. I	Dansk og nordisk bandeforskning
Tema nr. II	Bander, kriminalitet, vold og viktimisering
Tema nr. III	Socialisering, opdragelse og bandemedlemskab
Tema nr. IV	Risikofaktorer for og ved bandemedlemskab
Tema nr. V	Karakteristika ved bander samt veje ind og ud af disse

---

<sup>2</sup> I dansk sammenhæng foregår der ofte en sammenblanding mellem rocker og bandegrupperinger, således at disse to former for grupperinger undersøges i samme undersøgelse. Formålet med dette kan være at finde forskelle mellem de to typer af grupperinger, fx i hvem der henholdsvis bevæger sig ind i en rockergruppering, og hvem der bevæger sig ind i en bandegruppering (se fx undersøgelser fra Justitsministeriets Forskningskontor under tema nr. 1).

- Tema nr. VI Bander, skole og uddannelse
- Tema nr. VII Forebyggelse og intervention
- Tema nr. VIII Bander og deres indflydelse på lokalområder
- Tema nr. IX Bander, race og etnicitet
- Tema nr. X Køn og bandemedlemskab

## Kapitel 2

# De 10 temaer

I det følgende kapitel vil de 10 temaer blive præsenteret uddybende med korte præsentationer af hvert studie og kronologisk præsenteret med de nyest undersøgelser først under hvert tema. De 10 temaer bevæger sig over en lang række ofte sammenvævede emner, som eksempelvis omhandler bevægelsen ind i en bande eller interventionsindsatser og undersøgelser, der udforsker, hvordan unge mænd har mulighed for at forlade en bandegruppering igen. Nogle studier har et specifikt og entydigt fokus, alt imens flere studier indeholder flere og tværgående fokuser. Det har dog ved gennemgang af alle studierne været muligt at inddele dem i nogle overordnede tematikker, der her medvirker til at skabe overblik over typer af forskningsundersøgelser, forskningsdesign, teoretiske perspektiver og resultater. De tematiske inddelinger er derfor primært anvendt for at skabe overblik over et varieret forskningsfelt, snarere end det skal danne grundlag for en forståelse af, at det store forskningsfelt kan anskues enkelt og overskueligt. De 10 temaer præsenterer en lang række korte abstracts om hver af de undersøgelser, der er udvalgt og medtaget, med henvisning til yderligere information i de originale publikationer. Ligeledes foretages en afsluttende opsamling efter præsentationen af de 10 temaer.

### Tema nr. 1 – Dansk og nordisk bandeforskning

Det første tema indkredser med 28 studier den danske og nordiske forskning og viden på bandeområdet. Studierne er ligeligt fordelt på kvantitative og kvalitative metoder samt to reviews.

Blandt disse studier er der blandt andet fokus på bandemedlemmernes egne oplevelser omkring bandemedlemskab, opvækst og generelle livsvilkår samt mulige veje ind og ud af banderne. Endvidere indeholder dette tema også forskellige bud på exitstrategier, forebyggelse, dataindsamlings- og analysemetoder. Studierne under dette tema er ikke på samme måde rettet mod noget bestemt, sådan som det er tilfældet med de øvrige temaer, men tjener udelukkende som et udsnit af den danske og nordiske forskning på området.

Titel	Land
Mørck, L.L. (2016) Alternativer til bande-exit. I: H. Dorf, & N. Rosendal Jensen (red.), <i>Studier i pædagogisk sociologi</i> (s. 325-354). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.	DK
Rostami, A., Melde, C., & Holgersson, S. (2015) <i>The myth of success: the emergence and maintenance of a specialized gang unit in Stockholm, Sweden</i> . Artikel fra ph.d.-afhandling.	SVE
Rostami, A., & Mondani, H. (2015) The Complexity of Crime Network Data: A Case Study of Its Consequences for Crime Control and the Study of Networks. <i>PLoS ONE</i> , 10(3). Artikel fra ph.d.-afhandling.	SVE
Bjørger, T. (2015) <i>Forebygging av kriminalitet</i> . Oslo: Universitetsforlaget AS.	NOR
Deuchar, R. Søgaard, T. F., Kolind, T., Thylstrup, B., & Wells, L. (2015) 'When you're boxing you don't think so much': pugilism, transitional masculinities and criminal desistance among young Danish gang members. <i>Journal of Youth Studies</i> , 19(6), 725-742.	DK
Petersen, K.E. (2015) <i>Stemmer fra en bande – Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid</i> . København: DPU, Aarhus Universitet.	DK
Mørck, L.L., & Hansen, P. (2015) Fra rocker til akademiker. <i>Psyke &amp; Logos</i> , 36(1), 347 – 348.	DK
Lien, I.-L. (2014) <i>Pathways to Gang involvement and Drug Distribution</i> . Cham Heidelberg: Springer.	NOR
Johansen, S., Blaasvær, N., & Wollscheid, S. (2014) Forebygging av gjengtilknytning blant unge under soning – et systematisk litteratursøk. Notat 2014. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, 2014.	NOR
Pedersen, M.L., & Ribe, M. Ø. (2016) <i>Flowet i rocker/bandemiljøerne</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK

Se også: Ribe, M. Ø. (2017) <i>Flowet i rocker-/bandemiljøerne</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	
Pedersen, M.L. (2016) <i>Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Pedersen, M.L. (2015) <i>Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 1. delrapport</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Pedersen, M.L. (2014a) <i>Exit-indsatser for rockere og bandemedlemmer – En kortlægning af tiltag under rammemodellen</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Pedersen, M.L. (2014b) Gang joining in Denmark – Prevalence and correlates of street gang membership. <i>Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention</i> , 15(1), 55 – 72.	DK
Pedersen, M.L. (2014c) <i>Veje ind og ud af rocker- og bandemiljøer</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Klement, C., & Pedersen, M.L. (2013) <i>Rockere og bandemedlemmers kriminelle karrierer og netværk i ungdommen. 3. rapport fra banderekutteringsprojektet</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Lindstad, J. K. (2012) <i>Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold. 2. Rapport om banderekutteringsprojektet</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Pedersen, M. L., & Lindstad, J. M. (2011) <i>Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper</i> . København: Justitsministeriets Forskningskontor.	DK
Torfig, J., & Krogh, A.H. (2013) <i>Samarbejdsdrevet innovation i bandeindsatsen</i> . København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.	DK

<p>Faldet, A.-C. (2013) <i>Jenter som utøver vold. En empirisk studie av jenters erfaring med gjengaktivitet, familie og skolegang</i>. Ph.d.-afhandling, Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitet i Oslo.</p>	<p>NOR</p>
<p>Leinfelt, F., &amp; Rostami, A. (2012) <i>The Stockholm Gang Model - PANTHER</i>. Stockholm Gang Intervention &amp; Prevention Project, 2009-2012. Stockholm: Polismyndigheten i Stockholms län.</p>	<p>SVE</p>
<p>Rostami, A., Leinfelt, F., &amp; Holgersson, S. (2012) An Exploratory Analysis of Swedish Street Gangs: Applying the Maxson and Klein Typology to a Swedish Gang Dataset. <i>Journal of Contemporary Criminal Justice</i>, 28(4), 426-445. Artikel fra ph.d.-afhandling.</p>	<p>SVE</p>
<p>Rostami, A., Leinfelt, F., &amp; Brotherton, D. C. (2012) Understanding gang leaders: Characteristics and driving forces of street gang leaders in Sweden. <i>Free Inquiry in Creative Sociology</i>, 40(2), 1-20. Artikel fra ph.d.-afhandling.</p>	<p>SVE</p>
<p>Basic, G., Thelander, J., &amp; Åkerström, M. (2009) <i>Vårdkedja för ungdomar eller professionella? En processutvärdering av projektet "Motverka våld och gäng"</i>. Stockholm: Statens institutionsstyrelse SiS, FOU.</p>	<p>SVE</p>
<p>Lidén, H., &amp; Sandbæk, M.K. (2009) <i>Ungdomsgjenger – en kunnskapsstatus</i>. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.</p>	<p>NOR</p>
<p>Roxell, L. (2007) <i>Fångar i et nätverk? Fängelser, interaktioner och medbrottlingsskap</i>. Ph.d.-afhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms Universitet.</p>	<p>SVE</p>
<p>Bendixen, M., Endresen, I. M., &amp; Olweus, D. (2006) Joining and Leaving Gangs: Selection and Facilitation Effects on Self-Reported Antisocial Behavior in Early Adolescence. <i>Journal of Criminology</i>, 3(1), 85-114.</p>	<p>NOR</p>
<p>Carlsson, Y. (2005) <i>Tett på gjengen – En evaluering av gjengintervensjonsprosjektet "Tett på" i Oslo</i>. Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.</p>	<p>NOR</p>

Mørck (2016) sætter i dette studie fokus på alternativer til bande-exit og omhandler processer, dilemmaer, barrierer og muligheder, når unge træder ud af rockergrupperinger. Det skal nævnes, at Mørck ikke skelner så skarpt mellem rocker- og bandeforskningen, da disse ifølge hende i tiltagende grad er viklet ind i hinanden i dansk sammenhæng, idet rocker- og bandegrupperinger dels er i konflikt med hinanden, og dels fordi de skifter i og på tværs af grupperingerne, ligesom flere gadegrupperinger er blevet til rockergrupperinger, i takt med at der er kommet flere internationale rockergrupperinger til landet. Således kan der i Danmark identificeres flere fælles interesser blandt kriminelle og/eller ekstreme grupperinger (se blandt andre Christensen & Mørck, 2017). Data er indsamlet via blandt andet observationer, interviews, filmdialoger og medforskersamtaler, og analytisk er der blandt andet taget udgangspunkt i social praksisteori om læring og overskridelse af marginalisering (Mørck, 2006) og en såkaldt overskridende læring (Mørck, 2014). Som udfordring til etablerede bandeexit ideologier, der primært er orienteret mod medlemmernes motivation for exit, foreslås alternative forståelser af disse, blandt andet ved at exit koncentrerer sig om adgang til nye meninger, nye tilhørsforhold og nye livsorienteringer for medlemmerne, og at de unge mænd får mulighed for at lave noget, som både de selv og deres omgivelser kan finde stolthed i. Det anbefales, at fremtidige exitprogrammer udvikles som NGO-alternativer til Direktoratets og politiets programmer, og at disse adskilles helt fra politiets efterforskning.

I dette studie af Rostami et al. (2015) sættes der fokus på effektiviteten af det svenske bandebekæmpelsesprogram NOVA. NOVA er en svensk indsats overfor organiseret kriminalitet i Stockholm. Formålet med NOVA er blandt andet, at man via interventioner, indhentning af information og kortlægning af kriminelle konstellationer kan retsforfølge såkaldte prioriterede personer. Effekten undersøges via sammenligning af officielle erklæringer omkring programmets effekt med statistikker for retsforfølgelse og interne dokumenter relateret til programmet. I studiet indgår både kvantitative og kvalitative data bestående af politirapporter, arbejdsplaner, regeringsrapporter, nyhedsbreve, memorandum, evalueringer, avisartikler og websider. Blandt disse dokumenter er såvel offentlige som interne inddraget. Derudover er der udført kvalitative interviews af politibetjente tilknyttet NOVA programmet. Formålet med anvendelsen af både kvantitative og kvalitative studier har været at anvende en såkaldt metodetriangulering. Studiet viser, at officielle udmeldinger om programmets effekt ikke er i overensstemmelse med interne dokumenter. Endvidere fremhæver forfatterne, at der i statistikkerne omkring retsforfølgelse ikke er taget højde for, om de retsforfulgte er registreret under NOVA programmet før eller efter deres retsforfølgelse. Således beskrives NOVA programmet officielt som værende effektivt målt i forhold til antallet af retsforfølgelser, om end interne dokumenter peger på det modsatte. Det fremhæves også af forfatterne, at



politiet er i en vanskelig situation, når det gælder offentlige udtalelser omkring deres egen indsats. Er disse for kritiske, kan det have betydning for offentlighedens opfattelse af politiets indsatser. Og da offentlighedens tillid til politiet er af høj betydning, kan kritiske udmeldinger fra politiet selv medvirke til at nedbryde de mekanismer af social kontrol, som er nødvendige for at opretholde ro og orden. Derudover kan positive udmeldinger om politiets indsatser potentielt have den effekt, at kriminelle grupperinger opfatter politiet som værende i kontrol, og dermed opløses via politiets retorik. En ulempe ved at omtale en given indsats som værende effektiv, uden at den reelt er det, er dog, at denne indsats spredes til andre områder i landet, mest af alt baseret på en myte om effektivitet. Forfatterne anbefaler således, at såfremt en given indsats fremlægges som værende effektiv, så må dette baseres på fakta og på grundige analyser, der argumenterer for netop effekten.

Rostami og Mondani (2015) sætter i dette studie fokus på anvendelsen af Social Networks Analysis (SNA) i bandeforskningen. Formålet med studiet er at undersøge, hvorvidt forskellige netværksdata vedrørende det samme fænomen influerer på resultaterne i netværksstudier. Forfatterne argumenterer for, at SNA er en vigtig komponent i studier vedrørende kriminelle netværk og således i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet. I studiet er fokus rettet mod en bestemt svensk gadebende via tre forskellige datasæt, nemlig data om efterretninger, overvågning og fælles kriminalitet. Datasættene anvendes i opbygningen af netværk, som sammenlignes via udregning af afstand, centralisering og klyngedannelse. Studiet viser kompleksiteten i, hvordan forskellige data har forskellig betydning for genstanden for forskningen, og dermed for resultatet. Således har samme individer forskellig status i et socialt miljø, afhængigt af anvendte datasæt og målinger. Dette kan være særligt problematisk, hvis man ønsker at udpege individuelle mål for indgriben eller overvågning, da relevante personer således kan være svære at identificere. Endvidere fremhæves anvendelsen af multiple datakilder som havende en afgørende rolle i begribelsen af kompleksiteten i det studerede fænomen. Forfatterne anbefaler på den baggrund, at forskere, politikere og praktikere er mere opmærksomme på forskningsbias, og at de er forsigtige med konklusioner baseret på efterretningsanalyser af begrænset datamateriale. Således bør fremtidig bandeforskning baseres på multiple datakilder.

Bjergo (2015) har udviklet en omfattende model til forebyggelse af kriminalitet. Modellen består af ni mekanismer og kan ifølge forfatterne anvendes på adskillige kriminalitetsformer, herunder også ungdomsbander, hvilket beskrives i et kapitel for sig selv. De ni mekanismer har ikke nogen fastlagt rækkefølge, ligesom de er delvist parallelle. Mekanismer er af forfatteren alligevel opsat under punkter, som vedrører følgende

mekanismer; mekanismer som skal forebygge, at en kriminel handling sker, og som omfatter det at bygge moralske barrierer; at reducere rekruttering; afskrækkelse; afværgelse og at beskytte sårbare mål. De næste mekanismer handler om det, der sker, når en kriminel handling har fundet sted. Disse er; inkapacitering, som typisk er fængsling, men som også kan være eksempelvis reducere i adgangen til våben eller sprængstof eller arrestation i henhold til afværgelse. Derudover handler det om at reducere skaden forbundet med en hædt kriminel episode. Tredje opdeling i mekanismer er koncentreret omkring at forhindre en kriminel handling i at ske igen. Disse mekanismer handler om at reducere potentielle gevinster samt at styrke rehabiliteringen af tidligere kriminelle. Når disse mekanismer knyttes til ungdomsbander, er det særligt koncentreret omkring rekruttering til bandemiljøer, normative barrierer mod vold og kriminalitet, afskrækkelse via øgede omkostninger og reducerede gevinster ved bandemedlemskab. Det handler ligeledes om at afværge banderelateret vold og kriminalitet, samt om at reducere bandernes kapacitet. Endelig fremhæves reduktion af bandernes skadevirkninger samt om exitprogrammer, der kan medvirke til nedlæggelse af eksisterende bander. Bogen er også udgivet på engelsk (Bjørge, 2016).

Deuchar et al. (2015) har i dette etnografiske studie sat fokus på boksningens betydning for maskulinitet og for at afstå fra kriminelle handlinger blandt unge bandemedlemmer fra etniske minoritetsgrupper i Danmark. Studiets afsæt er unge, som deltog i et bokserehabiliteringsprogram. Studiet undersøger, hvorvidt programmet kan støtte de unge mænd til at finde alternative veje til en maskulin identitetskonstruktion, som ikke består af bandemedlemskab. Studiet består af etnografiske data indsamlet via observation og kvalitative interviews med 22 unge mænd, som er analyseret med afsæt i maskulinitet (se fx Conell, 2005; Wacquant, 2004; Flannigan, 1994). Studiet viser, at den maskuline kontekst i rehabiliteringsprogrammet forsyner de unge mænd med et bredere perspektiv på maskulinitet og gør dem i stand til at reflektere over deres umiddelbare livssituation og medfølgende dilemmaer. Forfatterne fremhæver derudover, at selvom boksemiljøet og de dertilhørende metaforer har signifikant betydning for rehabiliteringen af unge mænd, så risikerer sådanne miljøer også at udelukke unge mænd, som kommer til at fremstå mindre maskuline. Der anbefales at forske yderligere i linket mellem sociale konstruktioner af maskulinitet, voldelige krænkelser og betydningen af interventionsprogrammer som for eksempel i boksemiljøer eller andre sportsgrene.

Petersen (2015) retter i dette studie fokus mod bandemedlemmers oplevelser af bandemedlemskab, samt hvilken betydning dette har på deres liv, herunder deres opvækst, livet i bandemiljøer, deres vej ind i banderne samt deres ønsker for fremtiden. Data er indsamlet via kvalitative interviews med ti bandemedlemmer i alderen 18-29 år. Teoretisk er studiet funderet i en kritisk psykologisk forståelse, også beskrevet som det

subjektvidenskabelige paradigme (Højholt, 2005; Dreier, 2004; Christensen, 2005; Holzkamp, 1998), som især omhandler betydningen af at inddrage kontekster for, hvor børn og unge lever deres liv, hvilket potentielt bidrager til at udvikle viden om de unge i banderne fra et såkaldt førstepersonsperspektiv. Formålet med studiet har været at formidle de unge bandemedlemmers oplevelser af blandt andet socialpædagogiske og skolemæssige indsatser, de har erfaringer med, samt deres beskrivelser af, hvad der kan ændres. Studiet bidrager blandt andet med en ny måde at forstå bandeområdet på, som er forbundet med både det (social)pædagogiske forskningsfelt samt de unges perspektiver og ståsteder i livet. Studiet udskiller fem forbundne temaer i bandemedlemmernes fortællinger. Temaer der vedrører opvækst- og familieforhold, skolegang og fritidsaktiviteter, veje ind i banden, om at leve et liv med stress og uro og endelig omkring indsatser for bandemedlemmer. Studiet viser blandt andet forskel i familieforhold, særligt mellem unge danske og unge med anden etnisk herkomst. Fælles for bandemedlemmerne er, at de ikke har været særligt bogligt dygtige i skolen, ligesom de alle begyndte at begå kriminalitet i 12-13 års alderen. Livet i bandegrupperinger beskrives som præget af stress, uro og ængstelse, som kan være forårsaget af psykologiske vanskeligheder i den tidlige barndom eller via netop livet i banden. Endelig beskrives tre pointer omkring pædagogiske indsatser, som blandt andet handler om at være "smidt ud" af pædagogiske sammenhænge, betydningen af tidspunktet for en given indsats, og hvad der er lykkes godt med at hjælpe og støtte bandemedlemmerne, fx i form af specifikke socialpædagogiske indsatser rettet mod den enkeltes eget oplevede behov for støtte.

I dette studie beskriver Mørck og Hansen (2015) en tidligere rockers livsførelse over ti måneder, hvor rockeren samtidig deltager i politiets exitprogram. Studiet består af et samarbejde mellem en forsker og en tidligere rocker og beskriver betydningen af denne subjekt-subjekt-forskning, hvor udsatte inviteres ind som medforskere og medforfattere. Studiet anvender en såkaldt moment-movement-metodologi til at analysere blandt andet bevægelser i medforskerens sociale selvforståelse og ændrede livsførelse, ligesom der analyseres omkring dobbeltheder i politiets exitprogrammer i relation til medforskerens væsentligste anliggender. Data består af adskillige former såsom interviews, audio- og videologs, mailkorrespondance og fælles undervisningsoplæg mellem forsker og medforsker. Tilgangen i studiet er primært en tværvideenskabelig social praksisteori (Mørck, 2006), som beskrives som en videreudvikling af kritisk psykologi og situeret læringsteori. I artiklen beskrives blandt andet problematikker omkring eksisterende exitprogrammer, overskridende handlemuligheder for medforskeren og overskridende læring.

Vejene til bandeinvolvering og salg af stoffer i Norge er i fokus i denne bog af Lien (2014). I studiet har Lien interviewet 50 unge mænd mellem 16 og 32 år, fordelt på fem

norske fængsler, med primært afrikansk, pakistansk eller norsk baggrund. Derudover blev en række tidligere fanger interviewet samt 15 forældre med henholdsvis somalisk og pakistansk baggrund. I studiet fremhæves det blandt andet, at bandemedlemmer blandet andet ofte lider af depression og traumatisk stress, ligesom de ofte står i gæld til personer uden for fængslerne. Netop det at skylde penge eller tjenester gør det vanskeligt at forlade miljøet, påpeger forfatteren. Bogen bidrager med viden om, hvordan man kan forstå unges liv i bandemiljøet, og hvordan de fastholdes deri, hvilket beskrives som værdifuld viden for forskere og politikere, særligt dem som interesserer sig for ungdomsretspleje, ungdomsbander og narkohandel, og som ønsker at forstå logikken deri, samt at hjælpe de unge til at finde mulige veje ud af miljøet. Bogen findes også på norsk (Lien, 2011).

Johansen et al. (2014) har for Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten i Norge udarbejdet, hvad de beskriver som et systematisk review over forebyggende indsatser over for bandeinvolvering blandt unge under afsoning. Studiet er lavet på opdrag fra Kriminalomsorgsdirektoratet og indeholder studier, som er fundet via systematiske søgninger i marts 2014. Opsamlingen præsenterer som resultat, at der er fundet i alt 12 studier, der fordeler sig over et enkelt review og derudover beskrivelser af forebyggende tiltag såsom terapi, beskæftigelse, organiseret sport, tværfagligt samarbejde, postforbud, elektroniske fodlænker og særlige fængselsafsnit for indsatte uden banderelationer. Det er eksplicit beskrevet, at studierne ikke er gennemlæst i fuld tekst, hvorfor opsamlingen ikke præsenterer en egentlig konklusion.

De følgende ti studier er alle undersøgelser, som er foretaget af Justitsministeriets Forskningskontor i en dansk sammenhæng. Studierne er derfor ikke adskilt fra de resterende studier kronologisk, og der vil således være nyere studier beskrevet herefter.

Pedersen og Ribe (2016) har i dette studie undersøgt flowet af personer i rocker- og bandemiljøet i Danmark, herunder stabiliteten i miljøerne og antallet af nye medlemmer sammenlignet med antallet af ophørte medlemmer. Undersøgelsens data består af oplysninger om personer med enten bande- eller rockertilknytning indsamlet via Politiets Efterforskningsstøtte Database (PED). Studiet er baseret på 3.332 af disse registrerede personer. Registreringen af personer med bande- eller rockertilknytning har været foretaget siden 2009, og det er personer registreret mindst en gang mellem 2009 og april 2016, der indgår i dette studie. Studiet viser blandt andet, at til trods for en generel forestilling om, at medlemskab af enten rocker- eller bandemiljøer er medlemskab for livet, så er der en meget stor gennemstrømning af medlemmer i disse grupperinger. Således er antallet af gengangere fra 2009 registreringen, som fortsat er registreret i 2016, nede på under en tredjedel, nemlig 14 % registrerede som værende bandemedlemmer, og 41

% registrerede som rockere. Endvidere viser studiet, at antallet af personer, der har været registreret som enten rocker- eller bandemedlem i hele perioden 2009-2016, er 324 personer. Det fremhæves også, at der i 2016 er registreret cirka 1400 personer med tilknytning til enten bande- eller rockermiljøet, hvilket er det laveste siden januar 2010.

Dette studie er i øvrigt fulgt op af Ribe (2017), som beskriver disse tal gældende for det efterfølgende år. I studiet vises blandt andet, at de rockere og bandemedlemmer, der var registreret i 2009, er faldet fra 2016 til 2017. Således er gengangen af registrerede rockere og bandemedlemmer faldet til henholdsvis 7 % og 38 %, og at antallet af kontinuerligt registrerede rockere eller bandemedlemmer er faldet til 268. Ligesom hos Christensen og Mørck (2017) fremhæves det i begge rapporter, at der foregår bevægelser mellem grupperingerne. Således er det registreret, at der i perioden fra 2009-2017 er 247 personer, som har skiftet gruppering. Typisk bandemedlemmer, som skifter til rockergrupperinger. Ribe fremhæver endvidere, at der ved udgangen af 2016 er registreret 1257 personer med tilknytning til en af disse grupperinger, hvilket er det laveste siden 2009. Hells Angels og Bandidos er fortsat de største rockergrupperinger, men der er tilsyneladende vækst i andre rockergrupper uden direkte tilknytning til disse.

I denne delrapport 2 har Pedersen (2016) fokus på de rammeaftaler, der er indgået omkring exit fra bande- og rockermiljøer. I rapporten, som er en opfølgning på delrapport 1, ses nærmere på exitforløbenes indhold og deltagernes situation et år efter indsatsens opstart. Data er indsamlet dels via oplysninger om de samarbejdsaftaler, der er indgået mellem myndighederne og rocker- og bandemedlemmerne, og dels via spørgeskemaer fra et lille udsnit af disse medlemmer. Analysen af de indgåede samarbejdsaftaler viser, at exitdeltagere fra kriminalforsorgens institutioner (altså de fængslede) ofte må omplaceres samt have mentorstøtte for at kunne forlade deres miljø, ligesom de har behov for skolegang, uddannelse og i nogle tilfælde terapeutiske samtaler. Der synes generelt at være overensstemmelse mellem deltagernes behov og de initiativer, som er igangsat i exitforløbet. Blandt de exitdeltagere, som ikke er i fængsel, er der behov hjælp til økonomi og til at finde en bopæl. Også disse deltagere har behov for terapeutiske samtaler og hjælp til at finde beskæftigelse. I modsætning til forløbet for fængslede, så har det ikke været muligt at klarlægge, hvilke initiativer der er iværksat under forløbene når de unge er uden for fængslet. Nogle medlemmer har derudover behov for hjælp til at fjerne tatoveringer, om end dette behov er større blandt rockere end blandt bandemedlemmer. Analysen af undersøgelsens spørgeskemaer fremhæver blandt andet, at 30 ud af 35 exitdeltagere i undersøgelsen har forladt deres rocker- eller bandemiljø et år efter forløbets iværksættelse, og at familien og exitindsatsen har haft størst betydning for dette. To tredjedele af samtlige respondenter peger på exitindsatsen som værende årsagen til at kunne holde sig ude af kriminalitet, og cirka halvdelen beretter om hjælp

til arbejde, skole eller uddannelse. Til trods for, at undersøgelsens respondenter kun udgør 17 % af exitdeltagerne, formodes der er at være tilfredshed med indsatsen.

Også i denne delrapport 1 har Pedersen (2015) fokus på de exitaftaler, som danske kommuner, politiet og kriminalforsorgen har indgået med medlemmer af bande- og rockermiljøet som en forsøgsperiode med start i 2012 løbende gennem hele 2013 og 2014. Baggrunden er regeringens nationale rammemodel 'En vej ud'. En vej ud er en dansk rammemodel for exitprogrammer til bande- og rockermedlemmer. Med modellen lægges op til styrkelse af myndighedssamarbejdet omkring netop bande- og rockermedlemmer, der ønsker at forlade deres respektive miljøer. Modellen har et kort sigte, hvor fokus er på hurtige og konsekvente reaktioner over for målgruppen, såvel som et længerevarende sigte, hvor fokus er på forebyggende og præventive tiltag, som potentielt afbryder bande- og rockergruppernes såkaldte fødekæde. I rapporten beskrives de begrundelser, som rockere og bandemedlemmer har for at forlade banderne. Rapporten viser, at 134 medlemmer har indgået aftale om exit under rammemodellen, hvoraf 54 % er tilknyttet rockermiljøet, imens 46 % er bandetilknyttet. Data er baseret på spørgeskemaer fra 90 af disse medlemmer. Om det at skulle forlade rocker- eller bandemiljøet viser rapporten blandt andet, at en tredjedel af rockerne og cirka en femtedel af bandemedlemmerne skulle afregne for deres udmelding, primært i form af pengebeløb. Den største bekymring ved at forlade rocker- eller bandemiljøet beskrives som frygt for, at den tidligere gruppering vil hævne sig på de tidligere medlemmer eller deres familier, at de bliver presset til kriminalitet af tidligere venner fra gruppen, samt at politiet fortsat vil behandle dem som medlemmer. Om exitdeltagernes ønsker og behov fremhæves det, at 8 ud af 10, som er i exitprogram uden for fængslet, har fået tildelt en kontaktperson, som skal hjælpe dem i deres forløb. Blandt de største ønsker er hjælp til at finde beskæftigelse, hjælp til at forblive ude af kriminalitet, hjælp til økonomiske problemer og hjælp til beskyttelse mod rocker- eller bandemiljøet. Samlet fremhæver forfatteren, at undersøgelsen tyder på, at rockere og bandemedlemmer forud for exitaftalen har distanceret sig betydeligt fra deres grupperinger, og at disse synes meget opsatte på at ændre deres livsstil, men også at de har behov for hjælp til at gennemføre deres exit, særligt i forbindelse med accept uden for deres vante miljøer.

I dette studie har Pedersen (2014a) kortlagt exitindsatser for rockere og bandemedlemmer i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island, som ønsker at forlade kriminelle miljøer. Data er indsamlet via skriftligt materiale vedrørende exitindsatser og via kvalitative interviews med lokale exitheder i danske politikredse, Direktoratet for Kriminalforsorgen og med fem kommuner, som enten har erfaring med mange sager eller har særlige exittiltag. Studiet viser blandt andet, at arbejdet med exit er vanskeligt og krævende, og at eksempelvis skift i sagsbehandlere vanskeliggør processen, ligesom der er

store lokale forskelle i organiseringen af exitprocessen, og at alle dermed ikke har samme mulighed for at indgå i sådanne programmer. Det anbefales, at der udarbejdes en fælles forståelse for, hvad exitprogrammer skal indebære, og hvem der skal indgå deri. Dette vil gøre exitprogrammer til mere åbne systemer, hvormed alle potentielt vil opnå samme muligheder for deltagelse samt ensartet kvalitet i processen.

I sjette studie har Pedersen (2014b) fokus på bandetilslutning og banderekuttering i Danmark, samt prævalensen deraf. I studiet undersøges bandetilslutning blandt unge i socialt udsatte boligområder med bandetilstedeværelse. Data er indsamlet via spørgeskemaer til 1.886 studerende mellem 12 og 17 år i København. Studiet indikerer, at 13 % af unge mellem 13 og 17 år er medlemmer af gadebander. Gadebandemedlemmerne er karakteriseret ved ringe forældreovervågning, svage prosociale værdier og højrisiko livsstile sammenlignet med andre grupper som er involveret i kriminalitet. Studiet indikerer ligeledes, at tilgængeligheden og nærheden af kriminelle bander på højere organisatorisk niveau end gadebander øger villigheden til at tilslutte sig sådanne bander, særligt for netop gadebandemedlemmerne, da disse oftere har været i kontakt med de mere etablerede bander, eksempelvis som vagtposter eller budbringere.

Veje ind og ud af rocker- og bandemiljøer er genstand for undersøgelse i dette studie af Pedersen (2014c). Datamaterialet består af interviews med 15 tidligere rockere eller bandemedlemmer, fra ni forskellige grupperinger. Formålet er at give indblik i, hvorfor nogle vælger at tilslutte sig rocker- eller bandegrupper, samt hvordan medlemskabet kom i stand. Rapporten viser, at hovedparten af medlemmerne via teenageårene har stiftet bekendtskab med sådanne grupperinger, og at oplevelsen af tryk og fællesskab er blandt de hyppigste årsager til at tilslutte sig grupperne. Tilslutningen foregår som oftest via selvrekuttering, og personlige relationer synes at være afgørende for udkommet af denne, sammenholdt med vurderingen af hvilket bidrag den enkelte kan yde gruppen. For de, som er medlemmer, gælder det, ifølge forfatteren, at der er en prøvetid, særligt for rockergrupperingerne, hvilket adskiller sig fra banderne, hvor det er vigtigt at bevise sin loyalitet. På den, fra medlemmernes perspektiv, negative side nævnes det blandt rockerne, at man skal stå til rådighed oftere, og at man kan tvinges til kriminelle handlinger, mens bandemedlemmerne fremhæver konflikter med andre grupperinger, som kan hindre fri bevægelighed i særlige byområder. For begge grupper gælder det, at kriminalitet synes svær at undgå. Om at forlade grupperingerne beskrives det, at de fleste ønsker dette for i stedet at kunne fokusere på familie og arbejde. Kriminalitet eller straf derfor nævnes ikke som en faktor. Særligt rockerne fremhæver tab af venskaber, identitet og beskyttelse ved at forlade gruppen, hvilket ligeledes kan være svært for netop rockerne. Forfatteren fremhæver, at det som er attraktivt ved at tilslutte sig grupperinger, kan være det samme, som gør det svært at forlade dem igen.

I ottende studie undersøger Klement og Pedersen (2013) kriminelle rockere og bandemedlemmers karrierer og netværk i ungdomsårene og den tidlige voksenalder med det formål at identificere eventuelle mønstre, som kan medvirke til risici for bandemedlemskab. Studiet bygger på registerdata om personer registreret som enten rockere eller bandemedlemmer i Politiets Efterretningsstøtte Database samt kriminalitetsoplysninger fra Danmarks Statistik. Rapporten viser blandt andet, at rockere og bandemedlemmer ikke adskiller sig fra kontrolgruppen vedrørende kriminel debut, men at de oftere debuterer med voldsforbrydelser. Sammenlignet med rockere har bandemedlemmer ifølge forfatterne tidligere kriminel debut, ligesom bandemedlemmernes ungdomskriminalitet i større grad end rockernes er i form af seksualforbrydelser, voldsforbrydelser og overtrædelser af lov om euforiserende stoffer. Forfatterne konkluderer, at det kan være vanskeligt at trække skarpe linjer mellem rocker- eller banderegistrerede og andre lovovertrædere.

Lindstad (2012) har i dette studie, som er det ottende i rækken fra Justitsministeriets Forskningskontor, undersøgt rockere og bandemedlemmers opvækstforhold. Data er indsamlet via registerdata fra kriminalforsorgen. Der er indsamlet oplysninger om 198 tilfældigt udvalgte personer fra rocker- og bandemiljøet samt en kontrolgruppe bestående af 200 lovovertrædere uden rocker- eller banderelationer. Aldersgruppen er begrænset til mellem 0 og 15 år. I rapporten beskrives 18 forhold, som indgår i analyserne af opvækstforholdene. Forholdene er fordelt på tre hovedområder; personlige forhold; forhold i hjemmet og forhold i skolen. Under disse hører blandt andet psykiske lidelser, hjem præget af manglende omsorg og problemadfærd i skolen. Sammenligningen af rocker- og bandemedlemmer og kontrolgruppen viser blandt andet, at en større andel rocker- eller bandemedlemmer har haft kontakt med kriminalitet i deres opvækst, at de er opvokset i en storby, og at de har haft problematisk skolegang. Forfatteren påpeger endvidere forskelle mellem rockere og bandemedlemmer sammenlignet med kontrolgruppen. Således er opvækst under ustabile opvækstforhold en øget risikofaktor for at indgå i en rockergruppering, mens der for bandemedlemmernes vedkommende er øget risiko for medlemskab, såfremt personen tidligere har været involveret i kriminalitet. For sidstnævnte nævnes ingen familiære forhold, som kan forklare senere bandemedlemskab.

Tiende studie fra Justitsministeriets Forskningskontor (Pedersen & Lindstad, 2011) fokuserer på unge kriminelle grupper, som potentielle rekrutteringsgrupper for banderne. Kriminelle grupper er i rapporten blandt andet beskrevet som unge karakteriseret ved at have holdt sammen i en længere periode, og som accepterer kriminalitet, ofte af mindre alvorlig karakter, som en del af deres fælles aktiviteter. Data er indsamlet via



spørgeskemaer fra 1.886 skoleelever i 7.-10. klasser fra socialt udsatte områder i og omkring København. Rapporten beskriver blandt andet, at unge i kriminelle grupper begår mere og hyppigere kriminalitet end de øvrige unge, ligesom de i højere grad accepterer kriminalitet. Risikoen for at indgå i kriminelle grupper er størst for drenge, særligt de af anden etnisk herkomst end dansk, om end majoriteten af unge i kriminelle grupper er af dansk herkomst. Desuden anses det som en risikofaktor at færdes i kriminelle miljøer og at have forældre, der sjældent har kendskab til de unges færden. Omvendt beskrives blandt andet afholdelse fra rusmidler og høj grad af selvkontrol at være såkaldt forebyggende faktorer. Undersøgelsen afgrænser ifølge forfatterne en gruppe af unge, som begår særlig meget kriminalitet, samt at forebyggelsen deraf har svære kår, særligt fordi der er begrænset viden nationalt som internationalt om, hvad der virker.

I denne bog af Torfing og Krogh (2013) er fokus rettet mod samarbejdsdrevet innovation i bandeindsatsen. Bogens datamateriale er baseret på 30 semistrukturerede interviews med deltagere i 14 såkaldte samarbejdsdrevne innovationsprocesser. Innovation beskrives af forfatterne som en nødvendighed for at udvikle og implementere nye løsninger på komplekse problemstillinger, såfremt standardløsninger ikke er mulige, hvilket altså ifølge forfatterne er tilfældet med banderelateret vold og kriminalitet. Interviewene er suppleret med dokumentstudier og i enkelte tilfælde mødeobservationer. Formålet med bogen er at analysere eksempler på samarbejdsdrevet innovation for at bidrage til øget viden om netop offentlig innovation, særligt i relation til bandeindsatsen på Nørrebro og området omkring Mjølnerparken. De udførte interviews er i bogen fremstillet som 14 narrative fortællinger om samarbejdsdrevet innovation, fordelt over forskellige innovative løsninger forbundet med den præventive bandeindsats. Løsninger som ifølge forfatterne samlet udgør en klynge af projekter og initiativer, frem for nogen stor og banebrydende innovation. Det fremhæves dog, at selvom et større antal gradvist voksende projekter kan kompensere for fraværet af større, er der i dette tilfælde så mange små projekter, at det blandt nogle informanter opfattes som et problem, idet det kan være svært at skabe overblik over alle projekterne. Derudover påpeges risikoen for, at indsatsen bliver for fragmenteret. Bogen tilbyder i den forbindelse et meget overskueligt skema over sammenhængen mellem indsats, problem og innovativ løsning (p. 178). Eksempelvis omkring exitstrategien. Her er problemet, at det er svært at forlade banden og efterfølgende leve et normalt liv. Den innovative løsning er i dette tilfælde en hurtig, håndholdt helhedsorienteret indsats i SSP, hvor 18-års grænsen brydes og fokus udvides til også at omfatte de 18-25 årige. Det såkaldte SSP+ samarbejde. Forfatterne konkluderer, at resultatet af deres analyser viser, at der hovedsageligt er fokus på behovsorienteret serviceinnovation, hvor en given indsats forbedres, uden nødvendigvis at gøre den

billigere, men også at presset for netop at være innovative omkring mindre omkostningstung service er begrænset, idet der fra politisk side er vilje til at investere i kriminalpræventive indsatser. Det fremhæves afslutningsvist, at samarbejdsdrevet innovation kan karakteriseres som komplekse og dynamiske processer. For at disse skal lykkes, er det nødvendigt med en god forståelse af processernes karakter og udfordringer.

I sin ph.d.-afhandling har Faldet (2013) sat fokus på piger, som udøver vold, samt deres erfaringer med bandeaktivitet, familie og skolegang. Helt specifikt undersøges det, hvordan pigerne selv forstår deres voldsudøvelse, hvordan piger rekrutteres til bander, hvad der karakteriserer sådanne bander, samt hvilken mening og værdi bandeinvolvement har for pigerne. Data er indsamlet via dybdegående kvalitative interviews med 13 piger i alderen 12-19 år. Derudover indgår der interviews af fire fagpersoner, som alle havde arbejdet med piger med bandetilknytning og pigernes familier. Personerne var en person fra politidistriktet, en sociallærer, en ansat fra det norske barnevern samt en ansat fra en fritidsklub. Teoretisk er afhandlingen funderet i Grounded Theory (Glaser & Strauss, 1967; Strauss & Corbin, 1998), hvor sigtet er at udvikle teori på baggrund af problemstillinger, der via empirisk forskning er forankret i praksis. Studiet viser blandt andet, at omkring forståelsen af vold, så har pigerne et ambivalent forhold til dette. Pigerne synes ikke vold er godt, om end det i nogle situationer beskrives som værende nødvendigt. Pigerne forklarer deres egne voldsepisoder som værende med henblik på at opretholde kontrol, som noget der sker, når man mister tålmodigheden, som underholdning og som et udtryk for blinde vaner, altså noget der bare sker nogle gange. Pigeres tilknytning til bander blev omtalt som venskab blandt pigerne, og de beskrev sig som værende anderledes end de øvrige piger. Også som mere modne, og med et udtalt ønske om ikke at være "skolenørder". I studiet beskrives det også, at piger tilsyneladende har løsere tilknytning til deres bander, og at pigebander ikke har samme status som drengebander, hvilket potentielt forklarer, hvorfor pigebanderne ikke holder sammen over tid, og at de har hyppig udskiftning af medlemmerne. At være pige som udøver vold forbindes desuden med skam. Det tyder ifølge forfatteren på, at piger som udøver vold har været udsat for flere risikofaktorer, og at de har oplevet at mislykkes på forskellige arenaer, hvor andre piger lykkes bedre, nemlig familien, skolen og i venskabsrelationer. Pigerne i studiet fremhæves som værende modsætningsfyldte. Det er piger, som er i problemer, og som skaber problemer. De er plagede og krænkede piger, som plager og krænker andre. De er piger, som bliver synlige via deres uhensigtsmæssige adfærd, men som ikke er blevet set for deres styrker og sårbarheder, hverken af familie eller lærere. Det er piger, som gerne vil være uafhængige, men som også er afhængige af at høre til, og som har mange venner, og alligevel er ensomme.

Leinfelt og Rostami (2012) præsenterer i denne bog tiltag, som på baggrund af en større økonomisk bevilling, er iværksat af politiet i Stockholm. Bevillingen udmøntede sig i bandebekæmpelsesprogrammet PANTHER, en holistisk model baseret på problemorienteret paradigme omkring politiovervågning, og en bandebekæmpelse bestående af tre elementer: undertrykkelse af banderne, intervention og forebyggelse. Undertrykkelse eller suppression er anvendelsen af en offensiv strategi til at opløse og afskrække gadebander via øget pres på udvalgte individer eller bander, typisk i samarbejde med lovgivende instanser. Intervention beskrives som anvendelsen af forskellige sociale interventionsteams med deltagelse af socialarbejdere og ordenshåndhævere i forsøget på at opmuntre bandemedlemmer til at ændre livsstil og til at afbryde kriminelle karrierer. Forebyggelse er anvendelsen af metoder, som hindrer rekruttering af bandemedlemmer, blandt andet ved uddannelsesmæssig indsats for at oplyse unge om alternativer til bandemedlemskab. PANTHER modellen anvender fem trin i den taktiske implementering; scanning og analyse; metodevalg; taktiske operationer; efterforskning af kriminalitet og evaluering. Scanning og analyse handler blandt andet om at analysere, hvorvidt der er et problem i lokalområdet, fx et særligt byområde. Derefter kan omfanget af et givent problem identificeres. Metodevalg og taktisk operation afhænger af, hvilke problematikker analysefasen afslører. Efterforskning af kriminalitet handler primært om at kunne retsforfølge kriminelle bandemedlemmer. Det sidste trin i modellen er evaluering, som er et obligatorisk element i PATNHER processen, som handler om både individuel selv-evaluering og kollektiv evaluering af den taktiske operation. Forfatterne afslutter bogen med at anbefale, at holistisk politiarbejde udvikles yderligere, og at denne tilgang givetvis kan anvendes på andre sociale fænomener som for eksempel hooliganisme.

Rostami, Leinfelt og Holgersson (2012) har i denne artikel beskrevet, hvorvidt der kan anvendes en bestemt typologi (Klein & Maxson, 2006) på svenske bander. Typologien består af fem bandetyper: traditionelle bander, neotraditionelle bander, den komprimerede bande, den kollektive bande og endelig den specialiserede bande.<sup>3</sup> Studiet er lavet på baggrund af en tidligere forskningsmæssig antagelse om, at bander, som de kendes fra eksempelvis USA, ikke eksisterede i Sverige. Studiets data består af individuelle data vedrørende 239 svenske bandemedlemmer fra syv forskellige bander, identificeret via politiregistre. Data indeholdt bandemedlemmernes alder, køn, etnicitet, fødselssted, indkomst, bopæl og kriminalregister, hvormed der kunne skabes medlemsprofiler. Studiet viser, at blandt de syv undersøgte svenske bander var den såkaldt komprimerede bande den typiske. Komprimerede bander består ifølge Klein og Maxson (2006) af op til 50 bandemedlemmer, der både kan beskrives som territoriale og ikke-territori-

---

<sup>3</sup> Se Klein og Maxson (2006) for uddybning af de forskellige typer.

ale. Aldersspredningen i disse bander er typisk snæver, og oftest er der 5-10 år eller mindre mellem yngste og ældste medlem. Denne bandetype har ofte en kort levetid på under ti år. Således viser studiet, at svenske bandemedlemmer er sammenlignelige med andre europæiske bander på områder som holdbarhed, størrelse, alder, kriminalitetsmønster og kønssammensætning. Forfatterne konkluderer, at det svenske velfærdssystem har bander, hvilket er i modsætning til tidligere forskning, og også bander der kan sammenlignes med en traditionel amerikansk typologi. Endvidere anbefales det, at der i Europa fortsat forskes i bander, og at disse ikke betragtes som en midlertidig ungdomskultur.

I dette kvalitative kriminologiske studie kombinerer Rostami et al. (2012) etnografiske feltobservationer med dybdegående interviews med tolv svenske bandedere og tolv øvrige bandemedlemmer. Formålet er at forstå, hvilke motiver og verdenssyn der karakteriserer bandedere. Via de indsamlede data har forfatterne fundet frem til fire typer af bandedere, nemlig entreprenøren, profeten, realisten og samfundsofferet, som hver besidder hver deres karakteristika. Forfatterne konkluderer på den baggrund, at ligesom der er forskellige typer af bander, så er der også forskellige typer af bandedere. Derfor anbefales også en mere holistisk tilgang til forståelsen af disse, både fra et forskningsperspektiv og fra de agenturer, som kontrollerer banderne. Således bør der arbejdes på at styrke den sociale kapital og samfundets demokratiske institutioner, som bør fokusere mere på forebyggelse. Det fremhæves endvidere, at man i Sverige har haft held med netop den holistiske tilgang, hvormed det blandt andet er blevet muligt at indsamle data, som kan anvendes i kriminologiske dybdeanalyser.

Basic et al. (2009) har i dette svenske studie fokus på evaluering af et projekt, som skulle modvirke vold og bander. Evalueringen er baseret på kvalitative forskningsmetoder, primært interviews og observationer. Målsætningen for projektet var, at de unge, som indgik, skulle opnå positive og varige ændringer i deres livssituationer. Blandt andet skulle projektet medvirke til at afbryde samværet med kriminelle kammerater, forstærke familiens og netværkets muligheder for at fungere samt at forbedre de unges skolegang og/eller muligheder for at få et arbejde. Endelig skulle projektet og omsorgen for de unge bidrage til at skabe fungerende modeller for samarbejde mellem SiS og socialtjänsten i Sverige. Forfatterne fremhæver, at evalueringen har svært ved at pege på konkrete værdier af projektet, blandt andet fordi projektet kun har forløbet et år, til trods for at det var planlagt til en periode på mellem to et halvt og tre år. En anden årsag er, at antallet af institutionsanbragte er steget med 46 %, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne.

Lidén og Sandbæk (2009) har udgivet denne forskningsopsamling om ungdomsbander, hvori der er særligt fokus på rekruttering til og motivering for bandemedlemskab samt tiltag, der kan forebygge, at ungdomskriminelle udøver mere alvorlig kriminalitet. Studiet viser blandt andet, at marginalisering i form af svag forankring i vigtige institutioner såsom familie, skole og fritidsaktiviteter er væsentligste årsager til bandee involvering. Motivation for bandemedlemskab findes ligeledes i oplevelser af manglende anerkendelse og diskriminering. Ifølge forfatterne er forskningsfeltet kendetegnet ved at være handlingsrettet, og der er behov for et mere teoretisk og empirisk præget forskningsfelt. Forfatterne påpeger således, at forskning i ungdomsbander er begrænset i Norden, og det anbefales, at der opbygges forskningsmiljøer med bred teoretisk og metodisk tilgang til feltet, som potentielt kan give adgang til unge mænds livssituationer i risikozoner som for eksempel inklusive maskulinitetsformer, modkulturer, politisk engagement, barrierer for samfundsdeltagelse og muligheder for at realisere egne livsprojekter.

Roxell (2007) har i sin ph.d.-afhandling undersøgt relationer, som dannes under fængsling, samt hvilken betydning disse har for udførelse af fælles kriminalitet efter løsladelse. Derudover fokuseres på samme spørgsmål i henhold til indsatte, der er karakteriserede som værende bandemedlemmer. Afhandlingen består af to datasæt med hver deres forskningsspørgsmål. Således anvendes registerdata til at besvare spørgsmål om fælles kriminalitet i henhold til ophold i fængsel, alder, køn, netværk og bandemedlemmer. Registerdataene er fra i alt 3930, hvoraf 3684 var mænd, og 246 var kvinder i alderen 18 til 45 år. Data indsamlet via semistrukturerede kvalitative interviews fokuserer på dannelse af relationer og betydning af relationer under og efter fængsling. Der er udført interviews med i alt fire kvinder og otte mænd i alderen 23 til 49 år. Teoretisk er afhandlingen funderet i social udvekslingsteori, som den er beskrevet af Weerman (2003). Studiet viser blandt andet, at mistanke om fælles kriminalitet mellem tidligere indsatte efter fælles afsoning forekommer sjældent. Når det forekommer, påpeges to faktorer som havende betydning. De første er strukturelle faktorer, idet indsatte, som mistænkes for fælles kriminalitet efter løsladelse, oftest er indsatte fra fængsler med såkaldt høj sikkerhedsklassifikation. Dernæst peges der på individuelle faktorer, såsom indsatte der for eksempel ikke ønsker omgang med andre indsatte. Det kan være andre indsatte, som har begået kriminalitet, der ikke er accepteret blandt de øvrige indsatte, indsatte som betegnes som stikkere, eller indsatte som taler et andet sprog. Derimod kan stofmisbrug være et element, som skaber relationer mellem indsatte. Endvidere fremhæves tillid som et vigtigt element i relationerne mellem indsatte. Derudover er der henholdsvis strukturelle og individuelle faktorer, der gør sig gældende for, hvorvidt indsatte udfører fælles

kriminelle handlinger efter løsladelse. Således skal de indsatte løslades nogenlunde samtidig, ligesom de skal have bopæl i samme område, for at dette kan foregå.

Sammenhæng mellem bandemedlemskab og antisocial adfærd er i fokus i dette studie af Bendixen et al. (2006), hvor det undersøges, hvorvidt denne sammenhæng er baseret på selektionseffekt eller facilitering af antisocialitet i banderne. Studiet er baseret på longitudinelle data fra 1.203 unge i Norge, som har svaret på spørgsmål, hvor der målttes på antisocial og voldelig adfærd. Studiet bygger på tre modeller; the selection model, som gør det gældende, at bander tiltrækker unge, som allerede er involveret i antisocial og afvigende adfærd (se blandt andre Gottfredson & Hirschi, 1990); the social facilitation model, hvori man ikke betragter bandemedlemmer som værende anderledes end ikke-bandemedlemmer før eller efter bandemedlemskab, men at banderne netop faciliterer den givne afvigende adfærd (Akers, 1997); og the enhancement model (Thornberry et al., 1993), som er en mixed model baseret på antagelsen om, at både selektionseffekter og faciliteringsprocesser bidrager til sammenhængen mellem bandemedlemskab og kriminel adfærd. Studiet viser, at bandemedlemmer er markant mere involverede i antisocial adfærd end ikke-medlemmer også i perioder, hvor de ikke var bandemedlemmer, hvilket støtter teorien om selektionseffekt. Studiet viser ligeledes, at aktiv bandeinvolvering i høj grad faciliterer antisocial og voldelig adfærd, hvilket giver et samlet billede af, at såvel selektionseffekt som faciliteringsprocesser bidrager til sammenhængen mellem antisocial adfærd og bandemedlemskab.

Carlsson (2005) evaluerer i denne udgivelse det norske interventionsprojekt "Tett på". I evalueringen beskrives, hvordan der på kommuneniveau er inter文eneret over for en gruppe af 15 unge fra Oslo, primært med etnisk minoritetsbaggrund, som i stigende grad var involveret i kriminalitet. Gruppen gik under navnet Furuset Bad Boys og levede ifølge forfatteren op til anerkendte definitioner af en bande. De unge var alle mellem 15 og 19 år, og deres kriminelle handlinger bevægede sig fra at handle om at skabe respekt blandt de øvrige unge via trusler til mere alvorlig volds- og udnyttelseskriminalitet, herunder også alvorlige røverier, hvor personale blev truet med pistoler og maskinpistoler. På den baggrund blev interventionen "Tett på" iværksat. Interventionen blev bemandet af tre fuldtidsansatte socialarbejdere, og målsætningen var at opløse Furuset banden og at forhindre en u hensigtsmæssig udvikling af andre unge i gruppen, som endnu ikke var betragtet som værende bandemedlemmer. Der var i projektet uenighed om udformningen fra start, og den reelle indsats var primært bygget op omkring tilsyneladende modstridende relationsarbejde, hvor nære relationer mellem de tre socialarbejdere og de unge på den ene side var det bærende element, og hvor MST modellen (multi-systemisk terapi) var et andet element. MST er en familiebevarende terapiform, hvor relationen mellem forældre og unge vægtes højest. Således blev relationsarbejdet en pragmatisk

blanding af de nævne relationer. Interventionen lykkes ikke med at rehabilitere alle 15 unge i gruppen. Otte medlemmer samarbejdede ikke om projektet, og af de resterende syv er det lykkedes at integrere seks af dem i vigtige samfundsinstitutioner og gradvist få dem løsrevet fra det kriminelle miljø. Selvom det via interventionens design er svært at udsige konkrete resultater, viser projektet, at intervention på mange parametre var krævede, og at fremtidige interventioner nødvendigvis må planlægges nøje, såfremt de skal lykkes helt. Alligevel omtales Tett På som et samfundsnyttigt projekt, idet de unge bandemedlemmer kræver store ressourcer fra både politi, retsvæsen og forsikringselskaber.

### Opsamling tema I

Første tema indeholder i alt 29 danske og nordiske studier og er således det største af temaerne. Idet tema nummer er sammensat på baggrund af, hvilket lande studiet er lavet i, angives der i parentes under landekoden, hvilket tema de enkelte studier kunne placeres i, såfremt de var delt ud blandt de øvrige temaer. Igen er studierne overlappende tematisk og kan således ikke entydigt siges at vedrøre et enkelt tema. Temaet beskriver blandt andet alternativer til bandeexit i form af adgang til nye meninger, tilhørsforhold og livsorientering (Mørck, 2016). Desuden fremhæves det, at indsatser over for bander nødvendigvis må baseres på triangulering af multiple datasæt og således stærkere fakta, der kan lægge til grund for en given intervention (Rostami et al., 2015). Endvidere foreslås det blandt andet, at unge mandlige bandemedlemmer med anden etnisk baggrund end dansk potentielt kan rehabiliteres via eksempelvis bokserehabiliteringsprogrammer, som kan være et alternativ til den maskuline identitetskonstruktion, der skabes i banderne (Deuchar et al., 2015). Der sættes også fokus på bandemedlemmers oplevelser af bandemedlemskab, og hvilken betydning det har for deres liv. Der præsenteres blandt andet fem forbundne temaer omkring opvækst og familieforhold, skolegang og fritidsaktiviteter, veje ind i banden, om at leve med stress og uro og endelige omkring indsatser for bandemedlemmer (Petersen, 2015). Endvidere beskrives, hvorledes en såkaldt moment-movement-metodologi til at analysere blandt andet bevægelser i medforskerens social selvforståelse og ændrede livsførelse, ligesom der analyseres omkring dobbeltheder i politiets exitprogrammer i relation til medforskerens væsentligste anliggender (Mørck, 2015). Ligesom i de internationale studier fremhæves det under dette tema, at bandemedlemmer ofte er antisociale, og at bandemedlemskab er tæt sammenkædet med vold og kriminalitet (Bendixen et al., 2006). Endvidere præsenteres seks studier fra Justitsministeriets Forskningskontor, som på forskellige vis indkredser viden om exitindsatser i de nordiske lande (Pedersen, 2014a), bandetilslutning og rekruttering samt veje ind og ud af banderne (Pedersen, 2014b, 2014c). Også rockere

og bandemedlemmers karrierer og netværk i ungdomsårene er beskrevet (Klement & Pedersen, 2013), ligesom disses opvækstforhold er et tema (Lindstad, 2012), samt hvorvidt unge kriminelle er potentielt rekrutteringsgrundlag for banderne (Pedersen & Lindstad, 2011).

## Tema nr. II – Bander, kriminalitet, vold og viktimisering

Tema nr. 2 har medtaget en række af de undersøgelser, som har sat fokus på vold i relation til unge i bandegrupperinger. Tema to består af i alt 18 studier, som er fordelt på primært kvantitative metoder og blot to kvalitative. Under dette tema udforskes blandt andet, om unge i bandegrupperinger er mere voldelige sammenlignet med unge, der begår kriminalitet, men ikke er tilknyttet en bandegruppering, men også hvilke former for vold som bandegrupperinger udfører over for andre. Under dette er der ligeledes fokus på den såkaldte viktimisering. Viktimisering skal forstås som det at være et offer for en forbrydelse og kan betegnes som bandemedlemmers risiko for og oplevelse af voldelige hændelser som konsekvens af bandemedlemskab. Begrebet er ligeledes anvendt i dansk forskning, hvor bl.a. Michael Hviid Jacobsen har introduceret begrebet (Jacobsen & Sørensen, 2013).

Titel	Land
Pyrooz, D. C., Turanovic, J. J., Decker, S. H., & Wu, J. (2016) Taking stock of the relationship between gang membership and offending. <i>Criminal Justice and Behavior</i> , 43(3), 365-397.	USA
Niebieszczanski, R., Harkins, L., Judson, S., Smith, K., & Dixon, L. (2015) The role of moral disengagement in street gang offending. <i>Psychology, Crime &amp; Law</i> , 21(6), 589-605.	UK
Papachristos, A. V., Brage, A. A., Piza, E., & Grossman, L. S. (2015) The company you keep? The spillover effects of gang membership on individual gunshot victimization in a co-offending network. <i>Criminology</i> , 53(4), 624-649.	USA
Alleyne, E., Fernandes, I., & Pritchard, E. (2014) Denying humanness to victims – How gang members justify violent behavior. <i>Group Processes &amp; Intergroup Relations</i> , 17(6), 750-762.	UK



<p>Papachristos, A. V., Hureau, D. M., &amp; Braga, A. A. (2013) The corner and the crew – The influence of geography and social networks on gang violence. <i>American Sociological Review</i>, 78(3), 417-447.</p>	<p>USA</p>
<p>Melde, C., &amp; Esbensen, F-A. (2013) Gangs and violence – Disentangling the impact of gang membership on the level and nature of offending. <i>Journal of Quantitative Criminology</i>, 29(2), 143-166.</p>	<p>USA</p>
<p>Fox, K. A., Rufino, K. A., &amp; Kercher, G. A. (2012) Crime victimization among gang and nongang prison inmates – Examining perceptions of social disorganization. <i>Victims and Offenders</i>, 7(2), 208-225.</p>	<p>USA</p>
<p>Barnes, J. C., Boutwell, B. B., &amp; Fox, K. A. (2012) The effect of gang membership on victimization – A behavioral genetic explanation. <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i>, 10(3), 227-244.</p>	<p>USA</p>
<p>Pyrooz, D. C., &amp; Decker, S. H. (2012) Delinquent behavior, Violence, and Gang Involvement in China. <i>Journal of Quantitative Criminology</i>, 29(2), 251-272.</p>	<p>CHN</p>
<p>Pyrooz, D. C. (2012) Structural covariates of gang homicide in large U. S. cities. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i>, 49(4), 489-518.</p>	<p>USA</p>
<p>Drury, A. J., &amp; DeLisi, M. (2011) Gangkill – An exploratory empirical assessment of gang membership, homicide offending, and prison misconduct. <i>Crime &amp; Delinquency</i>, 57(1), 130-146.</p>	<p>USA</p>
<p>Katz, C. M., Webb, V. J., Fox, K., &amp; Shaffer, J. N. (2011) Understanding the relationship between violent victimization and gang membership. <i>Journal of Criminal Justice</i>, 39(1), 48-59.</p>	<p>USA</p>
<p>Papachristos, A. V. (2009) Murder by structure – Dominance relations and the social structure of gang homicide. <i>American Journal of Sociology</i>, 115(1), 74-128.</p>	<p>USA</p>

Melde, C., Taylor, T. J., & Esbensen, F-A. (2009) "I got your back" – An examination of the protective function of gang membership in adolescence. <i>Criminology</i> , 47(2), 565-594.	USA
Spano, R., Freilich, J. D., & Bolland, J. (2008) Gang membership, gun carrying, and employment – Applying routine activities theory to explain violent victimizations among inner city, minority youth living in extreme poverty. <i>Justice Quarterly</i> , 25(2), 381-410.	USA
Taylor, T. J., Freng, A., Esbensen, F-A., & Peterson, D. (2008) Youth gang membership and serious violent victimization – The importance of lifestyles and routine activities. <i>Journal of interpersonal violence</i> , 23(10), 1441-1464.	USA
Stretesky, P. B., & Pogrebin, M. R. (2007) Gang-related gun violence – Socialization, identity, and self. <i>Journal of Contemporary Ethnography</i> , 36(1), 85-114.	USA
Kelly, K., & Caputo, T. (2005) The Linkages Between Street Gangs and Organized Crime: The Canadian Experience. <i>Journal of Gang Research</i> , 13(1), 17-31.	CAN

Pyrooz et al. (2016) har i denne metaanalyse rettet fokus mod sammenhængen mellem bandemedlemskab og såkaldt krænkende adfærd. Data er indhentet fra i alt 179 empiriske studier med 107 individuelle datasæt. Fundene indikerer en temmelig stærk sammenhæng mellem bandemedlemskab og krænkende adfærd. Analysen viser ikke blot denne sammenhæng, men også at den er robust på tværs af de anvendte forskningsmetoder, og at linket er stærkest, når der forskes i aktive bandemedlemmer, og svagere i prospektive designs. Studiet bekræfter nødvendigheden af, at forskere, politikere og praktikere arbejder videre med at forstå og reagere på bandeadfærd, og kan bruges til at identificere, hvilke aspekter af forskningen der behøver mere opmærksomhed fremover.

Niebieszczanski et al. (2015) har i dette kvantitative studie fokus på såkaldt moralsk frakobling, og hvilken rolle begrebet spiller i krænkende adfærd fra gadebander. Moralsk frakobling forstås som, at individer, som er involveret i antisocial eller ska-

dende adfærd over for andre mennesker, har tendens til at præsentere en række undskyldninger og begrundelser for deres handlinger. Disse individer er ofte i stand til at opretholde både selvtilid, positive selvbilleder og til at undgå at føle skam eller social stigmatisering. Teorien om moralsk frakobling (se blandt andre Bandura, 1986, 1991) er således fundamentet for dette studie. Data er indsamlet via selvrappporterende spørgeskemaer fra 269 mandlige indsatte i England. Studiet viser, at krænkende gadebandemedlemmer havde større sandsynlighed for at benytte sig af såkaldt moralsk frakobling end ikke-bandemedlemmer. Studiet viste ligeledes, at bandemedlemmer med krænkende adfærd havde større sandsynlighed for at udvise en form for moralsk frakobling end individuelle krænkere samt bandetilknyttede, altså de som ikke er deciderede medlemmer. Forfatterne fremhæver, at særlige betingelser, der eksisterer i gadebander og andre gruppesammenhænge, potentielt øger individers tendens til denne såkaldte moralske frakobling, hvilket giver bedre vilkår for krænkende adfærd i gruppen.

Papachristos et al. (2015) undersøger i dette kvantitative studie, hvordan social omgang med bandemedlemmer i kriminelle netværk influerer på sandsynligheden for at blive offer for skudepisoder. I undersøgelsen analyseres sociale netværk af alle (N=10.531), som var arresteret for en såkaldt *quality-of-life-violation*, som er lovovertrædelser der har indflydelse på andre menneskers livskvalitet. Studiets deskriptive netværksanalyse viser ekstrem koncentration af dødelige og ikke dødelige skader efter skudepisoder i et relativt lille socialt netværk. Tæt ved en tredjedel af alle skyderier i byen Newark sker i netværk med under fire procent af byens totale indbyggertal. Derudover påpeges det, at hvis et individ har direkte eller indirekte forbindelse til et bandemedlem i et kriminelt netværk, er sandsynligheden for, at dette individ udsættes for vold med skydevåben, større. Der er med andre ord større sandsynlighed for at blive skudt, hvis man færdes i eller blot omkring bander og bandemedlemmer.

Alleyne et al. (2014) fokuserer på psykologiske mekanismer, som gør unge i stand til at agere voldeligt. Ligesom studiet af Niebieszczanski et al. (2015) er det teoretiske fundament i dette studie baseret på tilgangen om såkaldt moralsk frakobling (Bandura 1986, 1991). Studiet er udført kvantitativt, og data er indsamlet via spørgeskemaer fra 189 unge mellem 12 og 25 år, rekrutteret fra ungdomscentre og en enkelt skole i London. Blandt de 189 deltagere var 25 identificeret som værende bandemedlemmer. Studiet viser, at bandemedlemmer sammenlignet med ikke-bandemedlemmer beskrev deres respektive grupper, de færdes i, som havende anerkendte ledere, specifikke regler og koder, indvielsesritualer og særlig beklædning. Bandemedlemmer var ligeledes mere sandsynlige deltagere i voldelig adfærd, anvendelse af moralske frakoblingsstrategier som for eksempel moralsk begrundelse, eufemistisk sprogbrug, fordelagtige sammenligninger, ansvarsfralæggelse og umenneskeliggørelse, end ikke-bandemedlemmerne.

Endelig så fremhæves umenneskeliggørelsen af ofre helt særligt medierende for relationen mellem bandemedlemskab og voldelig adfærd.

Papachristos et al. (2013) undersøger, hvorvidt geografi og sociale netværk influerer på bandevold. Studiet er kvantitativt, og data er indsamlet via politijournaler i Chicago og Boston, primært journaler vedrørende skudepisoder mellem bander. Ud fra disse data undersøges geografisk nærhed, organisatorisk hukommelse og øvrige gruppeprocesser som for eksempel gensidighed, transitivitet og søgen efter status. Begrebet omkring organisatorisk hukommelse er beskrevet forskelligt i forskellige studier (se fx Short & Hughes, 2006; Decker & Van Winkle, 1996; Esbensen & Huizinga, 1993). I dette studie forstås begrebet som potentiel årsag til, at tidligere konflikter mellem bander genopstår via vold, særligt gennem valg af specifikke modstandere. Studiet viser, at territoriale bandeområder, som geografisk støder op til hinanden, potentielt fører til voldsepisoder, ligesom tidligere konflikter mellem bander har tendens til at blusse op igen. Derudover bidrager vigtige netværksprocesser såsom gensidighed og søgen efter status også til mønstre af banderelateret vold, fremhæver forfatterne.

Melde og Esbensen (2013) har i dette kvantitative studie sat fokus på, hvorvidt ungdomsbander har en forstærkende effekt på vold, og om involvering i voldelig adfærd er anderledes for bandemedlemmer end for andre unge, som ligeledes er involveret i generel ungdomskriminalitet. Data er udtrukket fra G.R.E.A.T. programmet (Gang Resistance Education And Training) og indeholder data fra over 3.700 studerende fordelt over syv amerikanske byer. G.R.E.A.T. er et evidensbaseret bande- og voldsforebyggelsesprogram baseret på blandt andet undervisning i skolerne, udført af politibetjente, og tilbyder et kontinuum af komponenter til børn og deres familier. Programmet har til hensigt at forebygge ungdomskriminalitet, ungdomsvold og bandemedlemskab og tilbydes unge i alderen 9-18 år inden typisk bandetilknytning. G.R.E.A.T. programmet refereres der yderligere til i en række af de kommende studier under andre temaer. Studiet viser, at sammenlignet med øvrige ungdomskriminelle er sandsynligheden for voldelig adfærd øget med mellem 10 % og 21 % for bandemedlemmer. Det vises også, at bandemedlemmers tilbøjelighed til voldelig adfærd, efter de havde forladt banderne, ikke adskilte sig signifikant fra de øvrige ungdomskriminelle. Forfatterne konkluderer derfor, at forebyggelse af bandemedlemskab, eller afkortning af unges aktive perioder i bander, potentielt vil reducere voldelig adfærd.

Fox et al. (2012) undersøger i dette kvantitative studie, hvorvidt relationen mellem bandemedlemskab og kriminel viktimisering eksisterer mellem indsatte, og om opfattelser af socialt kaos (Shaw & McKay, 1969) har indflydelse på relationen. Særligt fokus er på, om bandemedlemmer har større risiko for viktimisering end ikke-bandemedlem-

mer, og mere specifikt undersøges det, om bandemedlemmer er mere udsatte for viktimisering end ikke-bandemedlemmer, og om opfattelser af socialt kaos er associeret med dette, samt om indsattes voldelige krænkelser medierer forholdet mellem social desorganisering og viktimisering. Data er indsamlet via strukturerede interviews med 217 mandlige bandemedlemmer og ikke-bandemedlemmer, som var indsatte i fængsler i Texas. Studiet indikerer, at bandemedlemmer har signifikant højere risiko for viktimisering, og at opfattelser af socialt kaos kan forklare denne sandsynlighed for dette blandt bandemedlemmer, men ikke blandt ikke-bandemedlemmerne.

Barnes et al. (2012) har i dette studie undersøgt, hvilken effekt bandemedlemskab har på viktimisering. Studiet repræsenterer ifølge forfatterne det første forsøg på at undersøge, hvordan genetiske faktorer og miljøfaktorer har indflydelse på bandemedlemskab, viktimisering og effekten af bandemedlemskab og erfaringer med viktimisering. Data er indsamlet kvantitativt fra 132 skoler og over 90.000 studerende, som har udfyldt selvrappporterende spørgeskemaer. Derudover er cirka 15.000 studerende interviewet efterfølgende. På trods af studiets begrænsninger, blandt andet ved ikke at kontrollere for nuværende bandemedlemskab kontra tidligere bandemedlemskab, så konkluderer forfatterne, at bandetilknytning er signifikant influeret af såvel genetiske faktorer som miljøfaktorer, sådan som de unikt opleves af den enkelte. Bandemedlemskab øger ligeledes risikoen for viktimisering, påpeges det i studiet.

Pyrooz og Decker (2012) undersøger sammenhængen mellem ungdomskriminel adfærd og bandemedlemskab i Kina, og hvorvidt selvrappporterende metoder og fund omkring bandeinvolvering, vold og ungdomskriminalitet fra USA og Europa kan udvides til også at omfatte en kinesisk kontekst. Teoretisk er studiet baseret på item response theory (Osgood & Schreck, 2007) og teori om selvkontrol (Gottfredson & Hirschi, 1990) samt teori om Social Bonding (Hirschi, 1969). Data er indsamlet via spørgeskemaer fra 2.245 elever fordelt på seks skoler i Changzhi, en by med over tre millioner indbyggere i det nordlige Kina. Eleverne blev bedt om at svare på deres involvering i blandt andet kriminalitet og bander over de seneste 12 måneder. Resultaterne viser, at over halvdelen af deltagerne deltog i en eller anden form for kriminalitet over det første år, og 11 % rapporterede om bandemedlemskab. Det fremhæves, at selvrappporteringsmetoden også er anvendelig i Kina, og at den teoretiske konstruktion fra kriminologien ligeledes kan anvendes i denne kontekst. På den baggrund konkluderes det, at sammenhængen mellem bandeinvolvering og ungdomskriminalitet i Kina ikke adskiller sig fra de studier der er udført i vestlige lande. Fund omkring ungdomskriminalitet, særligt vold, er således konsistente med den eksisterende litteratur og støtter op omkring invariante hypoteser om bandeinvolvering.

I dette kvantitative studie sætter Pyrooz (2012) fokus på forklarende variabler af bandedrab, og på hvorvidt strukturelle betingelser associeret med bandedrab adskiller sig fra drab begået af ikke-bandemedlemmer. Data vedrørende strukturelle forhold i de 88 mest beboede byer i USA er indhentet via adskillige nationale datakilder, såsom the U.S. Census Bureau og the Law Enforcement Management. Studiet viser blandt andet, at socioøkonomiske afsavn, officielle antal af bandemedlemmer og befolkningstæthed kunne forklare variabilitet mellem byerne vedrørende bandedrab. Lighed i koefficienttests viste også, at strukturelle kovariater i henhold til bandedrab adskilte sig i størrelsesorden fra drab begået af ikke-bandemedlemmer. Byer med højere grad af social og økonomisk deprivation oplever højere niveau af banderelaterede drab, ligesom byer med færre ressourcer har begrænset kapacitet til at regulere uhensigtsmæssig adfærd, hvorfor banderne profiterer af den svækkede sociale kontrol.

Drury og DeLisi (2011) har i dette kvantitative studie rettet fokus mod sammenhængen mellem bandemedlemskab, drab og såkaldt dårlig opførsel i fængsler. Data er baseret på risikovurderinger af 1.005 indsatte. Risikovurderinger, som ligeledes har været grundlaget for, hvilket fængsel den enkelte skulle afsone i. Risikovurderingen måler blandt andet på den indsattes sociale baggrund, kriminelle adfærd og misbrugshistorik samt demografiske informationer. Teoretisk er studiet funderet på tre teoretiske modeller. Først the importation model (Irwin & Cressey, 1962), som gør det gældende, at der er karakteristika omkring indsattes adfærd inden fængsling, som kan forklare deres tilpasning til indespærring, mens de er fængslede. Dernæst the deprivation model (Clemmer, 1940; Sykes, 1958), som nævner, at dårlig opførsel i fængsler er et resultat af den smerte, der opleves, ved ikke at kunne tilpasse sig fængselsmiljøet. Endelig the situational model (Steinke, 1991; Jiang & Fisher-Giorlando, 2002), som beskriver dårlig opførsel som et *hvor, hvornår og med hvem* fænomen. Studiet viser blandt andet, at særligt indsatte med bandehistorik og domme for mord var involverede i dårlig opførsel i fængslerne. Studiet kan medvirke til at øge sikkerheden i fængslerne, idet teoretisk informerede risikovurderinger af indsattes adfærd potentielt kan forudsige voldelige hændelser.

Katz et al. (2011) har ligeledes fokus rettet mod relationen mellem viktimitisering og bandemedlemskab. I dette kvantitative studie undersøges tre hypoteser om; at bandedeltagelse og involvering af andre risikobetonede aktiviteter er relateret til voldelig viktimitisering; at involvering i bandekriminalitet er relateret til voldelig viktimitisering, og at tilstedeværelse af rivaliserende bander er relateret til voldelig viktimitisering. Data er indsamlet fra 909 nyligt arresterede unge. Studiet indikerer, at risikoen for voldsrelateret viktimitisering er størst for bandemedlemmer efterfulgt af tidligere bandemedlemmer, bandetilknyttede og ikke-bandemedlemmer. Efter at have kontrolleret for involvering i bandekriminalitet havde bandemedlemskab dog ikke signifikant højere risiko for

unges alvorlige voldsrelaterede viktimsisering. Forfatterne konkluderer på den baggrund, at bandemedlemskab alene ikke udgør større trussel for viktimsisering, men at risikoen nærmere er at finde i en generel fornærmende adfærd.

Papachristos (2009) undersøger den sociale struktur forbundet med banderelaterede drab, i form af hvem der dræber hvem, hvornår, hvor og hvorfor de gør det. Studiet er udført som et mixed methods studie, og data er indsamlet via politijournaler vedrørende drab i Chicago og via geografisk kortlægning af bandeområder i alle politipatruljerede områder i samme by. Disse kvantitativt orienterede dataindsamlinger er suppleret med kvalitative data indsamlet via interviews med bandemedlemmer, også i Chicago. I studiet konkluderes det, at banderelaterede drab i Chicago ikke blot er konvergent med individuelle eller økologiske variable, men også er følger af sociale handlinger, der skaber relationer i netværk og grupper og dermed produktet af dominansrelaterede tvister banderne imellem. Den sociale struktur for banderelateret mord defineres således af den måde, hvorpå sociale netværk er konstrueret, og ved individers placering deri. Individuelle mord mellem bander skaber en slags institutionaliseret gruppekonflikt, hvor mord spreder sig som en såkaldt epidemilignende proces.

I dette kvantitative studie sætter Melde et al. (2009) fokus på bandemedlemskab som beskyttende faktor og undersøger objektive og subjektive dimensioner af bandemedlemmers viktimsisering. Data er indsamlet via selvrappporterende spørgeskemaer til 1.450 skoleelever på mellem 10 og 16 år, fordelt på 15 skoler i USA. Studiet afslører, at bandemedlemmer rapporterer om højere niveauer af egentlig viktimsisering og opfattelser af risici for dette end ikke-bandemedlemmer. Studiet viser også, at bandemedlemskab er associeret med tryghed i form af subjektive oplevelser af frygtreducing. Forfatterne fremhæver således, at bandemedlemskab ikke afhjælper viktimsisering, men at angst for fremtidig viktimsisering alligevel reduceres derigennem. Konklusionen er, at studier, der undersøger relationen mellem bandemedlemskab og viktimsisering, ofte møder et vigtigt paradoks, idet unge sædvanligvis begrundes deres bandemedlemskab med beskyttelse, men at de samme unge oplever højere grad af viktimsisering end deres jævnaldrende ikke-bandemedlemmer. Forskellen kan ifølge forfatterne potentielt findes i 'følelsesmæssig beskyttelse', altså at frygten for viktimsisering mindskes. Objektivt er bandemedlemmer således ikke mere beskyttet mod viktimsisering, om end den subjektive oplevelse er det modsatte.

Spano et al. (2008) har på baggrund af blandt andet rutineaktivitetsteori (Cohen & Felson, 1979) undersøgt, hvordan bandemedlemskab, våbenbesiddelse og beskæftigelse kan kategoriseres som både risiko- og beskyttelsesfaktorer i områder præget af høj fattigdom. Rutineaktivitetsteori kan kædes sammen med de muligheder, der eksisterer, via måden man lever på. Eksempelvis er fraværet af beskyttende faktorer en øget risiko for

viktimisering, idet en given gerningsmand kan være mere motiveret til at begå vold, såfremt offeret er nemmere tilgængeligt på et til formålet egnet sted. Data er indsamlet kvantitativt via spørgeskemaer fra 1.295 unge i alderen 9-19 år, bosiddende i 12 områder præget af høj fattigdom i USA. Studiet indikerer, at bandemedlemskab, våbenbesiddelse og beskæftigelse havde signifikant betydning for risici for voldsrelateret viktimisering.

Også Taylor et al. (2008) har sat fokus på, hvorvidt linket mellem bandemedlemskab og viktimisering er medieret af livsstil og rutineaktiviteter (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978; Cohen & Felson, 1979). Det kvantitative studie består af data indsamlet via selvadministrerede spørgeskemaer fra 5.935 studerende fra 8. klasse fordelt på 42 skoler og 315 klasseværelser i USA. Studier viser blandt andet, at bandemedlemmer har større sandsynlighed for alvorlig voldelig viktimisering end ikke-bandemedlemmer, mens der ikke fandtes bevis for signifikant forskel i niveaue af viktimisering. Forfatterne anbefaler blandt andet, at forebyggelsesprogrammer fokuserer på vigtigheden af at ændre unges kriminelle livsstil og rutineaktiviteter, og særligt deres involvering i stoffer og alkohol. Der argumenteres således for, at det at få en ung ud af en bande ikke er nok i sig selv. De unge skal derimod fjernes fra højrisikosituationer, såsom involvering i ungdomskriminelle aktiviteter og færden i miljøer med let tilgængelighed til stoffer og alkohol.

Stretesky og Pogrebin (2007) undersøger banderelateret vold med skydevåben i dette kvalitative studie med fokus på socialisering og mekanismer mellem bandemedlemskab og vold. Socialisering i studiet er beskrevet som processen i at tilegne sig de passende værdier og normer for bandekulturen for den givne bande. Data er indsamlet via interviews med 22 indsatte bandemedlemmer, som alle havde anvendt skydevåben i voldelige episoder. Studiet viser, at bander er vigtige sociale agenturer, som bidrager til at forme bandemedlemmernes fornemmelse af selv og identitet (Goffman, 1959; Baumeister & Tice, 1984; Holstein & Gubrium, 2003). Derudover viste studiet, at skydevåben også spiller en vigtig rolle i netop den sammenhæng, og at vold med skydevåben involveret ligeledes kan forstås via termer om selv og identitet. Skydevåben fungerede både som beskyttelse og til at opbygge og beskytte et hårdt renommé. Forfatterne påpeger deres fund som en bredere indsigt i bandesocialisering, og hvordan dette fører til vold med skydevåben.

Kelly og Caputo (2005) sætter i dette eksplorative studie fokus på sammenhæng mellem gadebander og organiseret kriminalitet i Canada. Data er indsamlet via dybdgående interviews med ni politifolk, som havde solid erfaring med temaet for undersøgelsen. Studiet viser, at der kan trækkes paralleller til den amerikanske forskning omkring udbredelsen af bander, banderelateret vold, transnationale bander og bandekruttering. Studiet viser ligeledes, at gadebander kan kædes sammen med organiserede



kriminelle grupperinger på en række områder, men at gadebander også kan være kriminelle entreprenører på egen hånd, som anvender sofistikerede metoder og er involveret i komplekse former for kriminalitet. Disse gadebander bør ifølge forfatteren betragtes på samme måde som de mere organiserede grupper.

## Opsamling tema II

Ud over tema nummer et, som vedrører dansk og nordisk forskning, var tema nummer to forsknings- og vidensopsamlingens største tema med i alt 18 inddragne studier. Således er banders involvering i kriminalitet, vold og viktimisering tilsyneladende den internationale forskningens foretrukne genstandsfelt. Under dette tema fremgår det, at der er en stærk sammenhæng mellem bandemedlemskab, kriminalitet og krænkende adfærd, men også, at en sådan adfærd ikke nødvendigvis hæmmer bandemedlemmernes selvpfattelser. Således er begrebet moralsk frakobling fremhævet som en strategi, der gør disse lovovertrædere i stand til at opretholde positive selvbilleder, til trods for deres deltagelse i voldshandlinger (Niebieszczanski, 2015). Til trods for den store interesse i bandemedlemmers involvering i kriminalitet og vold, så er der overraskende mange studier, der fokuserer på konsekvenserne af en sådan involvering, nemlig den såkaldte viktimisering. Således fremhæver en række studier (bl.a. Papachristos, 2015; Fox et al., 2012; Taylor et al., 2008), at bandemedlemmer i høj grad er i risikogruppen for at blive udsat for vold af alvorlig karakter, som for eksempel at blive skudt. Dette kan forekomme paradoksalt, da bandemedlemmer ofte tilslutter sig banderne for at opnå en form for beskyttelse. En beskyttelse der af Melde et al. (2009) beskrives som værende mere subjektiv end objektiv, og således mest af alt består af en følelsesmæssig beskyttelse, hvormed bandemedlemmerne reducerer deres frygt for vold. Et enkelt sted foreslås det, at viktimisering ikke er særskilt risikabelt for bandemedlemmer, men at disses ofte generelt fornærmende adfærd er den egentlige årsag til dette (Katz et al., 2011).

## Tema nr. III – Socialisering, opdragelse og bandemedlemskab

Tema nr. 3 omfatter forskellige typer af undersøgelser, der har haft fokus på forældres og familiens rolle og betydning i relation til unge, der bevæger sig ind i bande-grupperinger. Temaet består af 13 studier, hvoraf de 11 er kvantitative. Temaet præsenterer en række undersøgelser, som med afsæt i forskellige teoretiske perspektiver udforsker, på hvilke måder unge bandemedlemmers familieforhold, fx forældres opdragelsespraksis, angives at have betydning for bevægelser ind i en bande-gruppering, ligesom der er fokus på samfundets rolle i individers bandetilknnytning.

Titel	Land
Alleyne, E., & Wood, J. L. (2014) Gang involvement – Social and environmental factors. <i>Crime &amp; Delinquency</i> , 60(4), 547-568.	UK
Densley, J. Cai, T., & Hilal, S. (2014) Social dominance orientation and trust propensity in street gangs. <i>Group Process &amp; Intergroup Relations</i> , 17(6), 763-779.	UK
Hughes, L.A. (2013) Group cohesiveness, gang member prestige, and delinquency and violence in Chicago, 1959 – 1962. <i>Criminology</i> , 51(4), 795-832.	USA
Horst, A. V. (2012) <i>On the relationship between bonding theory and youth gang resistance in U. S. 8th. graders – Competing structural equation models with latent structure indirect effects</i> . PhD Dissertation. The Ohio State University.	USA
Urrea, C. (2010) <i>Gangs: Society's problem or a problem caused by society?</i> PhD Dissertation. Alliant international University.	USA
Gaines, J. L. (2010) <i>"For red, for blue, for blow": Acquisition of gang membership among early adolescents</i> . PhD Dissertation, the faculty at The university of Alabama at Birmingham.	USA
Moutappa, M., Watson, D. W., McCuller, W. J., Sussman, S., Weiss, J. W., Reiber, C., Lewis, D., & Tsai, W. (2010) Links Between Self-identification as a Gangster, Symptoms of Anger, and Alcohol Use Among Minority Juvenile Offenders. <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i> , 8(1), 71-82.	USA
Pih, K. K., De La Rosa, M., Rugh, D., & Mao, K. (2008) Different strokes for different gangs? An analysis of capital among Latino and Asian gang members. <i>Sociological Perspectives</i> , 51(3), 473-494.	USA

<p>Madrigal, A. C. (2006) <i>The direct and indirect effects of family environment and community violence exposure on Latino middle-school age youth's psychological distress and risk for gang affiliation</i>. PhD Dissertation. University of Nevada, Reno.</p>	<p>USA</p>
<p>Walker-Barnes, C. J., &amp; Mason, C. A. (2004) Delinquency and substance use among gang-involved youth – The moderating role of parenting practices. <i>American Journal of Community Psychology</i>, 34(3/4), 235-250.</p>	<p>USA</p>
<p>Whitlock, M. L. (2004) <i>Family-based risk and protective mechanisms for youth at-risk of gang joining</i>. PhD Dissertation. University of Southern California.</p>	<p>USA</p>
<p>Gordon, R. A., Lahey, B. B., Kawai, E., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., &amp; Farrington, D. (2004) Antisocial behavior and youth gang membership – Selection and socialization. <i>Criminology</i> 42(1), 55-87.</p>	<p>USA</p>
<p>Brownfield, D., Sorenson, A. M., &amp; Thompson, K. M. (2001) Gang membership, race, and social class – A test of the group hazard and master status hypotheses. <i>Deviant Behavior</i>, 22(1), 73-89.</p>	<p>USA</p>

Alleyne og Wood (2014) undersøger nogle af de individuelle, sociale og miljømæssige faktorer, der adskiller bandeinvolverede unge fra de ikke-bandeinvolverede. Data er indsamlet via spørgeskemaer fra 798 skoleelever i London med en gennemsnitsalder på 14 år. Undersøgelsen er inspireret af internationale studiers teoretiske fundament, som blandt andet påpeger, at bandemedlemskab er en gensidig relation mellem individualitet, grupper af jævnaldrende, sociale strukturer, svage sociale bånd og et socialt læringsmiljø, der fordrer kriminalitet (Thornberry et al., 2003). Teori der primært er orienteret omkring teori om *Social Bonding* (Hirschi, 1969) og teori om social læring (Bandura, 1977). Studiet viser, at bandeinvolverede unge var ældre end unge uden bandeinvolvering, og at ungdomskriminalitet og bander i lokalområdet var signifikante betingelser for unges tilknytning til disse. Ikke overraskende fremhæves det ligeledes, at bandemedlemmer rapporterede om højere niveau af kriminalitet end ikke-bandemedlemmer. Studiet viser endvidere, at manglende forældrestøtte og pres fra afvigende jævnaldrende havde indirekte relationer til bandemedlemskab. Overraskende for forfatterne viste det

sig dog, at der ikke kunne ses forskel i bandemedlemmers og ikke-bandemedlemmers tilknytning til skolen, hvilket kunne indikere, at begge grupper føler sig lige forpligtede omkring deres uddannelse. En alternativ forklaring er, at pjækkeri er tæt forbundet med bandemedlemskab, hvorfor de fraværende bandemedlemmer ikke har svaret på spørgeskemaet.

Densley et al. (2014) demonstrerer i dette studie, hvordan to teorier potentielt udgør en værdifuld ramme og et metodologisk værktøj til både at vurdere konceptet om såkaldt trodsig individualisme og til at forstå social-psykologiske bandeprocesser. Den første teoretiske forståelse er en såkaldt social dominansorientering (SDO), som blandet andet fokuserer på konflikt, undertrykkelse og autoritær dominans over for personer med lavere status (Pratto, 1999; Altemeyer, 1998). Den anden er teori om trodsig individualisme, der beskrives som et socialt karaktertræk (Sánchez-Jankowski, 1991), og som trækker tråde til teorier om gruppedynamikker om eksempelvis tilbøjeligheden til at stole på andre mennesker (Rosenberg, 1956). Data er indsamlet via spørgeskemaer til 95 bandemedlemmer i London med en gennemsnitsalder på lige under 20 år. Studiet viser, at bandemedlemmer med langvarigt medlemskab og højere rang i banden scorede højere i tendens til social dominans (SDO) end medlemmer med korte medlemsperioder og lavere rang. Høj SDO og lav tilbøjelighed til tillid i bander er ligeledes positivt relateret. Bandemedlemmer udviser tilsyneladende en trodsig social karakter, påpeger forfatterne blandt andet, og den høje SDO-score tyder på, at langvarige og højt rangerede bandemedlemmer har et ønske om at bevare forskelle i det sociale hierarki i banden.

Hughes (2013) anvender i dette studie data fra Short og Strodtbecks (1965) studie af bander i Chicago til at undersøge sammenhængen mellem venskaber i banderne og voldelig og ungdomskriminel adfærd blandt 248 drenge fra 11 forskellige bander. Hughes hypotaserer positiv relation mellem banders sammenhængskraft og både ungdomskriminel og voldelig adfærd, hvor medlemmer af tæt sammenknyttede bander vil være mere sandsynlige krænkere, og dermed de mest farlige. Studiet viser dog, at bander med lavt niveau af sammenhængskraft udviste signifikant øget niveau af voldelig adfærd. Studiet viste ingen relation mellem ungdomskriminalitet og sammenhængskraft. På individuelt niveau viste de populære drenge sig at være i størst risiko for voldelig adfærd. Dette kan muligvis skyldes sammenhæng mellem prestigefyldte positioner i strukturen for bandevenskaber og konformitet med gruppeprocessen i banderne. Forfatteren påpeger, at til trods for studiets begrænsninger, så udgør fundene brugbar viden til kommende interventioner.

I sin ph.d.-afhandling sætter Horst (2012) fokus på sociale båndes betydning for bandemedlemskab. Studiet er ligeledes baseret på kvantitative data fra G.R.E.A.T. programmet og undersøger 8. klassers bandeinvolvering. Data er indsamlet fra over 5.000

elever. Studiet er teoretisk bygget op omkring *Social Bonding* (Hirschi, 1969) for at analysere betydningen af programmets effekt på øgede konventionelle sociale bånd såsom venskaber med jævnaldrende og uddannelsesmæssig succes, og færre venskaber knyttet til misbrug, pjækkeri og lovbrud. Studiet påpeger blandt andet, at tilknytningen til forældre, uddannelse og positive jævnaldrende er den mest konsistente konstruktion til at øge unges sociale bånd. Studiet viser også, at unge, som modtog G.R.E.A.T. interventionen, havde reduceret banderelation, sammenlignet med dem som ikke modtog interventionen.

Urrea (2010) stiller spørgsmål til, hvorvidt bander er et samfundsproblem eller et problem skabt af samfundet i denne ph.d.-afhandling. Formålet er at udvide individuelle faktorer for bandemedlemskab til også at omfatte sociale faktorer og dermed et dybere perspektiv på individuelle livserfaringer fra bandemedlemmer. Data er indsamlet via kvalitative interviews med seks mexicanske eller mexicansk-amerikanske bandemedlemmer i alderen 31 og 38 år, og analyseret via Grounded Theory (Glaser & Strauss, 1967). Studiet viser, at bandemedlemmer blandt andet påpeger søgen efter accept og identitet. En søgen efter fællesskaber, som de finder i banderne, hvor stigmatisering og diskriminering er bekendt af gruppen. Studiet giver ifølge forfatterne stemmer til unge, som har behov for at føle sig accepterede og har behov for at kunne se lyst på en fremtid, hvor de spiller en rolle som værdifulde, fremfor at være stigmatiserede minoriteter.

Gaines (2010) har i denne afhandling analyseret risikofaktorer for effekter af såvel lokalområdets socioøkonomiske status som individuelle risikofaktorer såsom modløshed, adfærdsproblemer og hårde opdragelsesmetoder. Kvantitative data om børn i 5. klasser fra 17 skoler er indsamlet over to omgange fra i alt 826 lærere, forældre og elever. Teoretisk trækkes der blandt andet på udviklingsøkologiske forståelser (Bronfenbrenner, 1979) samt teori om udsathed (Rutter, 1985). Studiet viser blandt andet, at der er faktorer relateret til normative attituder over for bander blandt elever i den tidlige ungdom. Således er unge, der har oplevelser af modløshed, og unge med adfærdsproblemer mere positivt indstillede over for bander. Det samme gør sig gældende for elever som oplever hårde og inkonsekvente opdragelsesmetoder. Forfatteren fremhæver, at netop bandemedlemskab potentielt kompenserer for manglende stabilitet fra forældrenes side, ligesom hårde opdragelsesmetoder kan bidrage til en bredere accept af vold blandt disse unge.

Moutappa et al. (2010) undersøger i dette studie, hvorvidt vrede og selvidentifikation som bandemedlem er associeret med alkoholmisbrug. Data er indsamlet via surveys fra i alt 91 unge lovovertrædere, fordelt på 49 mænd og 42 kvinder, med en gennemsnitsalder på 16 år.

Studiet er blandet andet inspireret af forskning, som påpeger, at selvidentifikation som bandemedlem ikke nødvendigvis betyder, at de unge faktisk *er* bandemedlemmer (se blandt andre Sussman et al., 2007), om end disse unge optager de samme karakteristika som de egentlige bandemedlemmer. Studiet viser, at både vrede og selvidentifikation som bandemedlem var associeret med svært alkoholmisbrug forud for arrestation. Det beskrives ligeledes, at bandekultur er relevant for mange unge lovovertrædere, da disse i over halvdelen af tilfældene selvidentificerede sig som bandemedlemmer, til trods for at der var 16 andre grupperinger, de kunne have identificeret sig med.

Pih et al. (2008) har i dette kvalitative studie undersøgt bandemedlemskab og bandeaktivitet ud fra et Bourdieuteoretisk perspektiv (Bourdieu, 1977, 1986, 2000) med særligt fokus på to grupper af bander, henholdsvis såkaldte latinamerikanske og asiatiske samt disse bandemedlemmers økonomiske, kulturelle og sociale kapitaler, altså Bourdieus tre grundlæggende kapitalformer (Bourdieu & Wacquant, 1996). Den økonomiske kapital forstås som adgang til produktionsmidler og økonomisk magt og indflydelse. Social kapital er summen af eksisterende eller potentielle ressourcer, som kan mobiliseres i et netværk af stabile relationer. Kulturel kapital benævnes også som informationskapital. Den består af mængden af viden, uddannelse og dannelse. Data er indsamlet via interviews med 76 latinamerikanske bandemedlemmer og 22 asiatiske bandemedlemmer. Forfatterne fremhæver stærke kontraster i socioøkonomiske baggrunde mellem de to grupper, ligesom bandemedlemskab og -aktivitet er mærkbart forskelligt, og der argumenteres for, at tilgængelighed til økonomisk, kulturel og social kapital påvirker dette. Studiet viser ligeledes, at tilgangen til legitim eller illegitim kapital har stor betydning for både bandemedlemskab og længden af dette. Endvidere påpeges det, at netop banderne tilbyder signifikant materiel og social kapital for studiets respondenter, forstået som adgang til såvel økonomiske goder som til socialt samvær med jævnaldrende. Bandemedlemskab betyder dermed adgang til kapitaler, disse unge ikke nødvendigvis har haft adgang til tidligere, men også at disse kapitaler oftest er baseret på ulovlige aktiviteter.

Madrigal (2006) har i sin ph.d.-afhandling med anvendelse af et kvantitativt forskningsdesign sat fokus på, hvilke direkte og indirekte effekter familiære miljøer og vold i lokalområdet har på psykisk lidelse og bandemedlemskab for latinamerikanske elever. Data er indsamlet via spørgeskemaer fra 186 elever mellem 11 og 15 år, rekrutteret fra syv skoler i Nevada. Teoretisk er afhandlingen funderet i udviklingsøkologien, sådan som den blandt andre er beskrevet af Bronfenbrenner (1979). Studiet viser, at vold i lokalområdet var direkte associeret med øget risiko for psykiske lidelser og bandeinvolvering. Studiet viser også, at et positivt familiært miljø var direkte associeret med unges faldende niveau af vrede og bandeinvolvering. Til trods for, at vold i lokalområdet viste

negativ effekt på unges skjulte såvel som åbenlyse adfærd, så havde det familiære miljø positiv indflydelse på at reducere unges vrede og risikoen for bandemedlemskab.

Walker-Barnes og Mason (2004) har fokus på forældreroller i dette kvantitative studie, hvis longitudinelle data er indsamlet via 300 niendeklasser i Miami. Studiet undersøger effekten af modererende forældreroller ved forholdet mellem bandeinvolvering og problematisk adfærd blandt unge. Resultaterne viser blandt andet, at bandeinvolvering udgør en signifikant forudsigelse omkring tre kategorier af adfærdsproblematikker, som er tæt forbundet med såvel mindre som større grader af ungdomskriminalitet og stofmisbrug. Studiet viser ligeledes, at forældreroller præget af adfærdskontrol, psykisk kontrol, familiære konflikter og nærhed modererer forholdet mellem bandeinvolvering og problematisk adfærd, men at adfærdskontrollerende og nære forældreroller fremhæves som værende mest konsistente. Disse resultater indikerer, at interventioner, som sigter mod at reducere betydningen af bandeinvolvering for unges udvikling, bør medregne faktorer, som potentielt reducerer den skadelige adfærd associeret med bandemedlemskab.

Whitlock (2004) adresserer i sin afhandling, hvad hun betegner som misbrug af begrebet *beskyttende* faktorer, og henviser til, at reduktion af risici og beskyttelse ikke nødvendigvis er et og samme begreb. Med dette mener Whitlock, at brugen af termen 'beskyttende faktorer' ofte misbruges, idet en sådan term ifølge hende kun kan anvendes, såfremt en katalyseret effekt af en given beskyttende faktor kan påvises. Fokus er sat på familiebaserede faktorer som værende udviklende for henholdsvis risici eller resiliens. Studiet er udført kvantitativt, og der er indsamlet data via strukturerede interviews med 26 bandemedlemmer og 30 ikke-bandemedlemmer, alle mandlige, og undersøger faktorer vedrørende individualitet, familie, skole, jævnaldrende og lokalområdets betydning for bandeinvolvering. Den teoretiske ramme for afhandlingen er koncentreret omkring resiliens (Rutter, 1987), som blandt andet har medvirket til at skabe viden om såkaldte risikofaktorer og betydningen af opvækst i et miljø præget af udsathed. Denne forståelse af risikofaktorer er samtidig forbundet med beskyttelsesfaktorer, der henviser til faktorer eller forhold, der beskytter unges opvækstmuligheder. Studiet indikerer blandt andet tre risikofaktorer for bandemedlemskab: at leve uden begge biologiske forældre, lavt familiebaseret selvværd og bandehistorik i familien. Forfatteren påpeger derudover, at til trods for, at ingen beskyttende faktorer i studiet viste sig særligt effektive mod familiære risici, så er der nogle få familiære buffere, som kunne identificeres. Det handler primært om familiær nærhed, familiær sammenhængskraft, kompromisser ved konflikter og at undgå fysiske kampe.

Gordon et al. (2004) retter fokus mod antisocial adfærd og bandemedlemskab, og særligt perioder op til, under og efter bandemedlemskab. Studiet er udført kvantitativt

via longitudinelle data fra 858 deltagere fordelt på to grupper. Den første gruppe i alderen 6-7 år, mens de ældste i anden gruppe var 12-14 år. Forfatterne påpeger, at der i studiet er gjort væsentlige fund i form af bevis for, at drenge, som tilslutter sig bander, er mere kriminelle inden da, end drenge som ikke tilslutter sig bander. Derudover påpeges det, at brug og salg af stoffer, voldelig adfærd, kriminalitet og hærværk øges signifikant, når unge tilslutter sig bander. Kriminaliteten blandt de jævnaldrende i banderne synes dermed at have en socialiserende effekt, hvilket er i overensstemmelse med resultater i studiet, som viser, at unge, der forlader banderne, sænker deres kriminelle aktiviteter til et niveau svarende til, inden de tilsluttede sig. I studiet konkluderes det blandt andet, at ungdomskriminalitet øges signifikant i perioder, hvor de unge er bandedemedlemmer, og sænkes efter ophørt medlemskab. Dette peger dog ikke entydigt på den kausale sammenhæng, fremhæves det. Kriminel adfærd kan således have sværere vilkår for den enkelte uden banden, hvilket igen kan have betydning for hans omgang med kriminelle jævnaldrende.

Brownfield et al. (2001) sætter i dette kvantitative studie fokus på, hvorvidt bandedemedlemskab, race og social klasse har betydning for unges risiko for at blive arresteret. Data er indsamlet via spørgeskemaer, interview og politijournaler, og teoretisk er studiet funderet i teori om social klasse (bl.a. Hughes, 1945; Becker, 1963). Studiet viser, at risikoen for at blive arresteret er den samme for både bandedemedlemmer og ikke bandedemedlemmer. Det påpeges endvidere, at bandedemedlemskab ikke udgør en større risiko for arrestation som følge af såkaldte gruppearrestationer, men at individets *master status* (Hughes, 1945; Becker, 1963) udgør en potentiel risiko baseret på race og social klasse. Blandt andre Hughes (1945) argumenterer for, at personers placeringer i sociale kategorier begrænser dem i henhold til de karakteristika, de pålægges af andre, og Becker (1963) for, at en persons *master status* kan have betydning for, i hvilken grad man mistænkes for kriminelle aktiviteter. Begrebet *master status* kan sammenlignes med det, vi i Danmark benævner social klasse eller sociale kategorier (se blandt andre Harrits, 2014). Da både race og socialklasse viste signifikante forudsigelser om risikoen for arrestation, testes der i studiet for, hvorvidt disse karakteristika havde en forøget effekt. Resultatet viser blandt andet, at politiet har særlig tilbøjelighed til at arrestere fattige sorte ("black") mennesker. Forfatterne fremhæver, at en mulig forklaring kan findes i, at den sorte befolkning og befolkningen fra lavere socialklasser per definition tiltrækker større interesse fra politiet, hvilket i sig selv øger risikoen for at blive arresteret.

### Opsamling tema III

Tredje tema omhandler socialisering og bandedemedlemskab og har inddraget 13 studier. Under dette tema er det blandt andet beskrevet, at unge er i højere risiko for at tilslutte



sig bander, såfremt banderne er repræsenterede i lokalområdet. Svage sociale bånd synes at være en signifikant faktor i den forbindelse, særligt fordi de unge søger efter accept og identitet, hvilket de finder i netop banderne (Alleyne & Wood, 2014). Hårde opdragelsesmetoder, manglende forældrestøtte og pres fra jævnaldrende er endvidere sociale faktorer, som medvirker til at skubbe de unge ud i bandemedlemskab, hvor de netop kan finde den følelse af fællesskab og samhørighed, de søger efter. Men også såkaldte samfundsskabte problematikker såsom stigmatisering og diskriminering fremhæves som årsag til, at unge søger alternative fællesskaber (Urrea, 2010). Fællesskaber der dog oftest er tæt forbundet med kriminalitet. Således er hovedparten af unge mere kriminelle under deres bandemedlemskab, end de var både før og efter, og kriminaliteten kan i sig selv have socialiserende effekt (Gordon et al., 2004). Sociale faktorer, som kan forebygge bandemedlemskab, er blandt andet fundet i G.R.E.A.T.-programmet (Horst, 2012), hvor forældretilknytning, uddannelse og omgang med prosociale jævnaldrende fremmer de unges sociale bånd og angives at reducere bandetilknytning.

#### Tema nr. IV – Risikofaktorer for og konsekvenser ved bandemedlemskab

Tema nr. 4 omfatter i alt 11 udvalgte kvantitative undersøgelser, der på forskellig vis indkredser såkaldte risikofaktorer, der angives at kunne føre til tilknytning til bandegruppering, samt fastholdelse i en bande, blandt andet med fokus på langsigtede konsekvenser af bandemedlemskab og motivation for bandemedlemskab.

Titel	Land
Merrin, G. J., & Hong, J. S. (2015) Are the risk and protective factors similar for gang-involved, pressures-to-join, and non-gang-involved youth? A social-ecological analysis. <i>American Journal of Orthopsychiatry</i> , 85(6), 522-535.	USA
Ariza, J. J. M., Cebulla, A., Aldridge, J. Shute, J., & Ross, A. (2014) Proximal adolescent outcomes of gang membership in England and Wales. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> , 51(2), 168-199.	UK
Gilman, A. B., Hill, K. G., & Hawkins, J. D. (2014) Long-Term Consequences of Adolescent Gang Membership for Adult Functioning. <i>American Journal of Public Health</i> 104(5), 938-945.	USA

Melde, C., & Esbensen, F-A. (2014) The Relative Impact of Gang Status Transitions: Identifying the Mechanisms of Change in Delinquency. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> 51(3), 349-376.	USA
Farmer, A. Y., & Hairston, T. Jr. (2013) Predictors of Gang Membership - Variations Across Grade Levels. <i>Journal of Social Service Research</i> , 39(4), 530-544.	USA
Lachman, P. Roman, C. G., & Cahill, M. (2013) Assessing youth motivations for joining a peer group as risk factors for delinquent and gang behavior. <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i> 11(3), 212-229.	USA
McDaniel, D. D. (2012) Risk and protective Factors Associated with gang affiliation among high-risk youth – A public health approach. <i>Injury prevention; Journal of International Society for Child and Adolescent Injury Prevention</i> , 18(4), 253-258.	USA
Melde, C., & Esbensen, F-A. (2011) Gang membership as a turning point in the life course. <i>Criminology</i> , 49(2), 513-552.	USA
Krohn, M. d., Ward, J. T., Thornberry, T. P., Lizotte, A. J., & Chu, R. (2011) The cascading effects of adolescent gang involvement across the life course. <i>Criminology</i> , 49(4), 991-1028.	USA
Bjerregaard, B. (2010) Gang Membership and Drug Involvement: Untangling the Complex Relationship. <i>Crime &amp; Delinquency</i> , 56(1), 3-34.	USA
Lurigio, A. J., Flexoon, J. L., & Greenleaf, R.G. (2008) Antecedents to gang membership – Attachments, beliefs, and street encounters with the police. <i>Journal of Gang Research</i> 15(4), 15-33.	USA

Merrin et al. (2015) undersøger risiko- og beskyttelsesfaktorer for bandeinvolvering for undergrupper af unge, eksempelvis nuværende og tidligere bandemedlemmer, unge som har modstået bandemedlemskab og unge, som aldrig har været involveret i bander

eller bandemiljøer. Studiet er udført kvantitativt, og data er indsamlet via spørgeskemaer fra over 17.000 studerende fordelt på 14 skoledistrikter i USA. De studerende er på 7.-12. klassestrin. Studiet er baseret på udviklingsøkologisk teori (se fx Bronfenbrenner, 1979; Kemp, 2010). Resultaterne viser, at mænd er mere sandsynlige bandemedlemmer end kvinder. Individuelle kontekster indikerer også, at etniske minoriteter, piger og unge med depression eller selvmordstanker er i risikogruppen for bandeinvolvering. Omkring familiekontekster peges der på, at bandemedlemmer i familien øger risikoen for, at børnene indgår i bander, samt at unge fra generelt dysfunktionelle familier er i risikogruppen for bandeinvolvering. Studiet viser også, at alkohol- og stofmisbrug blandt jævnaldrende samt mobning er signifikant associeret med bandeinvolvering. I skolesammenhæng har elever, som oplever retfærdig behandling fra de voksne, og elever, som føler sig knyttet til skolen, mindre sandsynlighed for at blive bandemedlem eller at være bandetilknyttet uden decideret medlemskab. Lokalområdet fremhæves som havende bandeforebyggende effekt, såfremt området er præget af tilstedeværende voksne og tilbyder et miljø præget af sikkerhed. Forfatterne påpeger endvidere, at bandeforebyggelse nødvendigvis må anlægge et økologisk perspektiv (Bronfenbrenner, 1979), og at opmærksom rettet mod flere kontekster er afgørende for, hvorvidt de unge holdes ude af bandemiljøer.

Ariza et al. (2014) sætter i dette kvantitative studie fokus på proksimale processer omkring bandemedlemskab, krænkende adfærd og viktimering samt en række øvrige attituder relateret til bandemedlemskab og krænkelser i England og Wales. Data er indsamlet via interviews og selvregistrerede journaler om problematisk adfærd fra 1.214 unge mellem 10 og 16 år. Studiet viser, at bandedebut har betydning for krænkende og antisocial adfærd, stofmisbrug og tilknytning til afvigende jævnaldrende. Derudover viser studiet, at bandemedlemskab øger risikoen for uønsket kontakt med og mistillid til politiet. Forfatterne konkluderer, at bandemedlemskab har klar sammenhæng med krænkende og problematisk adfærd, såsom antisocialitet og stofmisbrug. Til trods for forskelle i sociale kontekster, bandehistorik og niveauet af vold, så findes der flere ligheder end forskelle forbundet med konsekvenser af bandemedlemskab, når der sammenlignes med studier udført i USA.

Gilman et al. (2014) undersøger i dette studie de sundhedsmæssige konsekvenser ved bandemedlemskab i ungdommen, samt senere funktion i voksenlivet. Studiet er funderet i teori om livsforløb (Elder, 1985; Gotlib & Wheaton, 1997; Sampson & Laub, 1992), og data er indsamlet via surveys vedrørende i alt 808 elever i 5. klasse. Studiet viser, at unge bandemedlemmer sammenlignet med deres jævnaldrende, som blev testet på 23 variable associeret med bandemedlemskab, havde større vanskeligheder i deres voksenliv blandt andet omkring involvering i kriminalitet, illegal indtægt, stofmisbrug,

usunde livsstile og lavt uddannelsesniveau. Forfatterne konkluderer på den baggrund, at bandemedlemskab i ungdommen har signifikant betydning for voksenlivet på en række områder og potentielt betyder et livsforløb præget af stress og risici. På den baggrund argumenteres der for, at bandeforebyggelse ikke kun har betydning for at reducere unges problematiske adfærd, men også for det senere funktionsniveau og sundhed i voksenalderen.

Melde og Esbensen (2014) retter fokus imod, hvilken betydning overgange ind i og ud af bander har for involvering i ungdomskriminalitet, og identificerer mekanismer associeret med afvigende adfærd. Data er indsamlet over to omgange via 3.820 unge, som deltog i G.R.E.A.T.-programmet. Eleverne var i alderen 9-18 år, om end hovedparten af eleverne var mellem 11 og 12 ved første survey, og mellem 15 og 16 ved anden survey. Blandt disse unge var 512 selvrappede bandemedlemmer. Data målte blandt andet på bandemedlemskab, længden af perioden i banden, involvering i ungdomskriminalitet, prosociale jævnaldrende og skoleforpligtigelse. Studiet viser, at bandemedlemskab potentielt har vedvarende betydning for involvering i kriminalitet, men også på attituder, følelser og aktiviteter forbundet med risiko for krænkende adfærd. Det konkluderes, at bandemedlemskab, selvom det er i en kortere periode, influerer på unges udvikling, også efter selvrappede bandemedlemskab ophører. Det fremhæves ligeledes, at unge bandemedlemmer er i større risiko for at udvikle antisocial adfærd efter at have forladt banden, end de var før de tilsluttede sig.

Farmer & Hairston (2013) sætter fokus på risikofaktorer og forudsigelser om bandemedlemskab baseret på elevers karakterer mellem 6. og 12. klasse i amerikanske skoler. Studiet er udført som et sekundært kvantitativt studie blandt 19.079 elever mellem 9 og 23 år og måler risikofaktorer baseret på individuelle faktorer, familie, jævnaldrende, skole og lokalområdets betydning for udviklingen af risici for bandemedlemskab. Studiet viser blandt andet, at elever i 6. til 8. klasse havde flest risikofaktorer, mens elever i 9. til 12. klasse havde færrest. Hovedparten af disse faktorer bestod for begge aldersgrupper af individuelle risici i form af negative livshændelser, lavt selvværd og såkaldt racebetonede problematikker. Derudover var adskillige forudsigelser konsistente på tværs af klassetrinene, såsom at være mandlig elev, at have en forælder eller et nært familiemedlem, som var afgået ved døden inden for det seneste år, at have været bortvist fra skolen, at modtage gratis kostordninger, at blive afvist af jævnaldrende, at have opfattelsen af, at ens lokalområde er usikkert og endelig elever, som har gået et klassetrin om. På baggrund af resultaterne konkluderes vigtigheden af at udvikle interventionsformer målrettet risikofaktorer for bandemedlemskab for såvel 6. til 8. klasser som for 9. til 12. klasser. Interventionerne bør inkludere strategier rettet mod ovennævnte samt

medtænke yngre elever end de omtalte, idet bandemedlemskab og risikofaktorer ifølge forfatterne optræder tidligere end sjette klasse.

Lachman et al. (2013) undersøger i dette kvantitative studie unges motivation for at tilslutte sig grupper af jævnaldrende kriminelle. Studiet omfatter en spørgeskemaundersøgelse med 200 respondenter med en gennemsnitsalder på 17 år, som alle selvrapporterede om bandemedlemskab, og er baseret på teori om netværk (se blandt andre Haynie, 2001; Krohn, 1986). Studiet viser, at unge primært tilslutter sig grupper af fire overordnede årsager (1) At udfylde et tomrum, som eksempelvis handler om at få venner og føle sig bemærket. (2) Instrumentelle årsager, for eksempel for beskyttelse, for at skaffe penge eller andre materielle goder, eller fordi et familiemedlem var tilknyttet. (3) For at høre til, som blandt andet handler om være sammen med ligestillede, for spænding og for stolthed over gruppen. (4) Andre årsager, som vedrører loyalitet, at komme ud af problemer eller om allerede etablerede venskaber i gruppen. Resultaterne i studiet fremhæver, at unge, som tilslutter sig grupperinger af instrumentelle årsager, udviser ungdomskriminel adfærd i højere grad end de, som ikke gør, og at de, som tilslutter sig for at udfylde et tomrum eller for at etablere tilhørsforhold, udviser lavere niveau af ungdomskriminalitet. Forfatterne konkluderer, at fundene i studiet kan medvirke til forebyggelse af ungdomskriminalitet og bandemedlemskab, eksempelvis ved at fokusere mere på unges motivation for at tilslutte sig bander og øvrige kriminelle grupperinger.

McDaniel (2012) undersøger i dette kvantitative studie risikofaktorer såvel som beskyttende faktorer for unge associeret med bander. Studiet involverer 7., 9., 11., og 12. klasser i et højrisiko udsat lokalområde i USA, og data er indsamlet via en anonym spørgeskemaundersøgelse med 4.131 deltagere fordelt over de nævnte klassetrin. Studiet viser, at 7 % af deltagerne havde bandetilhørsforhold, og at netop det tilhørsforhold var knyttet til engagement i kriminel adfærd, regelmæssigt alkoholforbrug og regelmæssigt forbrug af stoffer. Tilhørsforhold til bander var mest udbredt ud fra følgende kriterier; unge mænd fra etniske minoritetsgrupper; unge med depressiv sindstilstand, unge som rapporterede om selvmordstanker, alkohol- eller stofforbrug, ungdomskriminelle og unge som havde oplevet aggressiv eller voldelig adfærd fra jævnaldrende. Tilhørsforhold til bander var mindst udbredt blandt unge, som havde tillid til egne mestringsstrategier, og som havde opbakning fra jævnaldrende samt fra forældrene. Endvidere havde monitorering<sup>4</sup> fra forældrene, familiær støtte og voksenstøtte i, og tilhørsforhold til, skolen betydning som beskyttende faktor. Forfatterne konkluderer på den baggrund, at netop øget monitorering fra forældrene potentielt reducerer ungdomskriminalitet, alkohol- og stofmisbrug og forebygger tilhørsforhold til bander.

---

<sup>4</sup> Monitorering fra forældre henviser til, hvorvidt forældrene ved, hvor deres børn befinder sig.

Melde og Esbensen (2011) anlægger et livsforløbsperspektiv (Sampson & Laub, 1993) i dette studie, hvor de undersøger og foreslår bandemedlemskab som et muligt vendepunkt i unges livsforløb. Et vendepunkt med en række konsekvenser. Data er indsamlet via spørgeskemaer fra 2.353 elever i sjette til niende klasse fordelt på 15 amerikanske skoler. Studiet viser, at bandemedlemskab har substantiel betydning for følelsesmæssige ændringer, attituder og social adfærdskontrol fordrende for ungdomskriminalitet. Modstand mod bander derimod er ifølge forfatterne ikke associeret med lignende systematiske ændringer i disse konstruktioner, herunder også ungdomskriminalitet. Det konkluderes, at selvom tidligere forskning har vist nogle af de samme resultater, så supplerer studiet disse ved at inkludere oplysninger om de unge før, under og efter deres bandemedlemskab, hvilket understøtter det teoretiske udgangspunkt. Endelig fremhæves det, at udsatte unge er mere tilbøjelige til at tilslutte sig bander, imens prosociale unge oftere fravælger sådanne grupperinger. Det anbefales, at fremtidig forskning undersøger bandemedlemskab fra et udviklingsperspektiv og inkluderer mere raffinerede målinger af vigtige sociale bånd, samt de psykosociale processer, som er associeret med bandemedlemskab og ungdomskriminalitet.

Også Krohn et al. (2011) har sat teoretisk fokus på livsforløb (Elder et al., 1985; Farrington, 2005; Sampson & Laub, 1993) i deres undersøgelse om, hvorvidt bandemedlemskab i ungdommen har betydning for livschancer og kriminel adfærd i voksenlivet. Data er indsamlet fra over 1.000 amerikanske unge i alderen 14-31 år over 14 dataindsamlingsbølger bestående af strukturerede interviews. Ifølge forfatterne er det ikke overraskende, at der med denne livsforløbstilgang kan identificeres, hvorledes beslutninger, adfærd og konsekvenser deraf i ungdommen har mulige konsekvenser i voksenlivet, særligt for unge som er tilknyttet kriminelle gadebander. Således argumenteres der for, at bandeinvolvering fører til uhensigtsmæssige konsekvenser i voksenlivet, særligt involvering i kriminalitet, men også omkring økonomiske og familiære forhold, samt reduceret chance for generel succes i sociale sammenhænge. Disse konsekvenser vil desuden forstærke sandsynligheden for involvering i kriminalitet og mulig arrestation yderligere, hvorfor der er tale om en selvforstærkende effekt. Jo længere bandetilknytning, jo større konsekvenser for den enkelte, fremhæves det.

Sammenhængen mellem bandemedlemskab og involvering i stoffer er i fokus i dette studie af Bjerregaard (2010). På baggrund af tidligere forskning, som viser denne sammenhæng via tværsnitsundersøgelser eller etnografiske studier, forsøger Bjerregaard at besvare spørgsmål om, hvorvidt bandemedlemmer er mere tilbøjelige til at være involverede i brug og/eller salg af stoffer end ikke-bandemedlemmer, og om en sådan involvering øger deres niveau af voldelig adfærd. Data er indsamlet via strukturerede interviews af 8.984 unge i alderen 14-16 år. Studiet viser, at bandemedlemmer er

svagt associeret med både brug og salg af stoffer og voldelig adfærd. Alligevel understøtter studiet, at bandemedlemskab faciliterer brug af stoffer, og ikke omvendt, ligesom bandemedlemskab fordrer salg af stoffer blandt femtenårige. Studiet viser ingen sammenhæng mellem involvering i stoffer og voldelig adfærd, om end involvering i stoffer kunne relateres til våbenbesiddelse, primært skydevåben. Bjerregaard konkluderer, at bandemedlemskab ikke er determinerende for stærk involvering i hverken brug eller salg af stoffer, og at involvering i stoffer ikke nødvendigvis øger voldelig adfærd, sådan som det tidligere er indikeret.

Med fokus på bandemedlemmers attituder over for skole, prosocial adfærd, frygt for bander, politi og særligt erfaring med politiet, sætter Lurigio et al. (2008) i dette kvantitative studie fokus på fortilfælde af interaktioner med ovennævnte og forbindelsen til senere bandemedlemskab. Teoretisk er studiet funderet i teori om *Social Bonding* (Hirschi, 1969), hvormed særligt tilhørsforholdet til skolen analyseres. I studiet sammenlignes bandemedlemmer med ikke-bandemedlemmer fra samme lokalområde i Chicago (N=891). I de overordnede temaer indikeres det vedrørende skoletilknytning og prosocial adfærd, at dobbelt så mange drenge som piger betegnede sig selv som bandemedlemmer, og at bandemedlemmer var generelt mindre bekymrede omkring lærernes mening om dem. Den største og mest konsistente forskel på bandemedlemmer og ikke-bandemedlemmer var vedrørende de unges attituder overfor og erfaringer med politiet. 90 % af bandemedlemmerne gav udtryk for, at de havde været stoppet af politiet, mens 53 % af ikke-bandemedlemmer havde denne erfaring. Af disse havde 75 % af bandemedlemmerne oplevelsen af, at politiet havde handlet respektløst over for dem, hvilket udgjorde 58 % af gruppen af ikke-bandemedlemmer. Ikke overraskende for forfatterne havde langt flere ikke-bandemedlemmer end bandemedlemmer rapporteret om frygt for bander. Vedrørende frygt for politiet var der ingen forskel at spore. Forfatterne argumenterer for, at bandemedlemskab er relateret til ofte at blive stoppet af politiet, oplevelser af såkaldt disrespect fra politiets side og generel frygt, imens der ikke menes at være sammenhæng mellem bandemedlemskab, tilknytning til skolen og prosocial adfærd. Skoletilknytning dog med det forbehold, at de såkaldt mest hardcore bandemedlemmer sandsynligvis var droppet ud af skolen, og derfor ikke tæller med i målingerne.

#### Opsamling tema IV

I fjerde tema er der fokus på såkaldte risikofaktorer, som kan føre til bandemedlemskab, samt hvilke konsekvenser dette potentielt har for de unge i deres livsforløb. Temaet består af i alt 11 studier, og den samlede tematik indkredser risikofaktorer for bandemedlemskab til at være størst blandt mænd, særligt de fra etniske minoritetsgrupper. Dysfunktionelle familier med ringe eller ingen opsyn med de unge fremhæves ligeledes som

en risikofaktor, ligesom nuværende bandemedlemmer i familien gør det. Også individuelle faktorer såsom depression, lavt selvværd eller misbrugsproblemer synes at have betydning for, hvorvidt nogle tilslutter sig bandegrupperinger. Sidstnævnte fremstår dog en smule tvetydigt, da det i et studie dokumenteres, at stofmisbrug mere i højere grad faciliteres i banderne, end det er årsagen til at tilslutte sig en bande (Bjerregaard, 2010). Motivationsfaktorer for bandemedlemskab beskrives blandt andet som et behov for beskyttelse, at være afvist fra socialt velfungerende jævnaldrende samt en higen efter at udfylde tomrum i tilværelsen ved at skabe tilhørsforhold, som for nogle vedkommende bedst lader sig gøre i banderne. De potentielle konsekvenser af bandemedlemskab er mange, og særligt peges der på alkohol- og stofmisbrug, antisocial og krænkende adfærd samt negativ kontakt med politiet. Også mere langsigtede konsekvenser fremhæves, særligt vanskeligheder i voksenlivet, som blandt består af vedvarende kriminel adfærd, lavt uddannelsesniveau, usund livsstil og lav indkomst, som potentielt suppleres med illegal indtægt (Gilman et al., 2014). Disse forhold kan endvidere kædes sammen med generelle sociale og familiære vanskeligheder. Beskyttende faktorer nævnes som betydningen af sikkerhed i lokalområdet samt at have forældre og andre voksne, for eksempel i skolen, der både støtter op omkring de unge og bekymrer sig om, hvor de befinder sig. Der ses således tegn på deciderede negative spiraler, hvor antisocial adfærd, marginalisering og personlige vanskeligheder fordrer bandemedlemskab, alt imens prosocialitet, inklusion og voksenstøtte fremhæves som bandeforebyggende faktorer.

## Tema nr. V – Karakteristika ved bander samt veje ind og ud af disse

Tema nr. 5 omfatter forskning og viden om karakteristika for og organisering af bander – hvem de unge er, og hvor de befinder sig. Under dette tema inddrages 10 undersøgelser, der sætter fokus på, hvem de unge i banderne er, og hvordan og på hvilke måder tilknytning til en bandegruppering kan ophøre igen. Studierne er overvejende kvantitative, om end to er kvalitative og et enkelt anvender både kvantitative og kvalitative metoder.

Titel	Land
Decker, S. H., Pyrooz, D. C., & Moule jr., R. K. (2014) Disengagement from gangs as role transitions. <i>Journal of Research on Adolescence</i> , 24(2), 268-283.	USA



<p>Pyrooz, D. C. (2014) "From Your First Cigarette to Your Last Dyin' Day": The Patterning of Gang Membership in the Life-Course. <i>Journal of Quantitative Criminology</i>, 30(2), 349-372.</p>	<p>USA</p>
<p>Pyrooz, D. C., Sweeten, G., &amp; Piquero, A. R. (2013) Continuity and change in gang membership and gang embeddedness. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i>, 50(2), 239-271.</p>	<p>USA</p>
<p>Melde, C., Diem, C., &amp; Drake, G. (2012) Identifying correlates of stable gang membership. <i>Journal of Contemporary Criminal Justice</i>, 28(4), 482-498.</p>	<p>USA</p>
<p>Esbensen, F-A., &amp; Carson, D. C. (2012) Who are the gangsters? An examination of the age, race/ethnicity, sex, and immigration status of self-reported gang members in a seven-city study of American youth. <i>Journal of Contemporary Criminal Justice</i> 28(4), 465-481.</p>	<p>USA</p>
<p>Freng, A. Davis, T. McCord, K., &amp; Roussell, A. (2012) The new American gang? Gangs in Indian county. <i>Journal of Contemporary Criminal Justice</i> 28(4), 446-464.</p>	<p>USA</p>
<p>Bolden, C. L. (2012) Liquid soldiers – Fluidity and gang membership. <i>Deviant Behavior</i>, 33(3), 207-222.</p>	<p>USA</p>
<p>Pyrooz, D. C., &amp; Decker, S. H. (2011) Motives and methods for leaving the gang – Understanding the process of gang desistance. <i>Journal of Criminal Justice</i>, 39(5), 417-425.</p>	<p>USA</p>
<p>Moloney, M., MacKenzie, K., Hunt, G., &amp; Joe-Laidler, K. (2009) The path and promise of fatherhood for gang members. <i>The British Journal of Criminology</i>, 49(3), 305-325.</p>	<p>USA</p>
<p>Esbensen, F-A., Winfree, L. T., He, N., &amp; Taylor, T. J. (2001) Youth gangs and definitional issues – When is a gang a gang, and why does it matter? <i>Crime &amp; Delinquency</i> 47(1), 105-130.</p>	<p>USA</p>

Decker et al. (2014) har fokus rettet mod sammenhængen mellem unges rolleændringer og tilbagetrækning fra bander i dette mixed methods studie. Data er indsamlet via interviews og spørgeskemaer til 260 tidligere bandemedlemmer fordelt over fire amerikanske byer. Teoretisk er studiet funderet i role exit og role transitions. En proces hvor individer gradvist bevæger sig fra en rolle til en anden og derved udleder nye identiteter ud fra disse roller (Ebaugh, 1988). Tilbagetrækning fra bander sker ofte i overgangen til voksenlivet, som af forfatterne betegnes som en kritisk periode i de unges liv. Studiet viser, at tilbagetrækning fra bander er en langtrukken proces, fuld af potentielle fejlslag og forhindringer. Bandeexit beskrives ligeledes som en fortløbende kamp mellem på den ene side tidligere eller nuværende bandevenner, der ofte fungerer som 'pull'-faktorer, og på den anden side medlemmernes familier, der fungerer som motiverende 'push'-faktorer for bandeexit. 'Pull'- og 'push'-faktorer kan forklares som faktorer, der er medvirkende til, at bandemedlemmer forlader eller tilknyttes bander. Se eksempelvis Pyrooz & Decker (2011) for uddybende beskrivelser.<sup>5</sup> Det konkluderes, at fremtidige interventioner må være i stand til at kunne skelne mellem den tvivl, de bekymringer og behov, som deltagerne i afvigende grupper udtrykker.

Pyrooz (2014) sætter fokus på mønstre af bandemedlemskab over et livsforløb. Studiet er baseret på tidligere forskning fundereret omkring livsforløb (Melde & Esbensen, 2011; Pyrooz et al., 2010; Thornberry et al., 2003), og data er indhentet via surveys fra 8.984 unge, som var mellem 12 og 16 år pr. 31. december 1996. I studiet undersøges konturer af bandemedlemskab og deres variabilitet over et livsforløb. Resultatet indikerer, at den kumulative prævalens af bandemedlemskab var 8 %, imens den dynamiske aldersbaserede prævalens toppede ved 3 % i 15-års alderen. Bandemedlemskab i voksenalderen var ligeligt fordelt mellem medlemsoverførsel fra ungdommen og indvielse i voksenalderen. Den gennemsnitlige længde på bandemedlemskab viste sig som værende 2 år eller mindre. Forfatteren konkluderer, at bandemedlemskab er særligt aldersopdelt, som i de fleste tilfælde med kriminalitet, og at unge bevæger sig ind og ud af bander i særskilte perioder i deres livsforløb, samt at vækstkurven for bandemedlemskab underbygger hovedparten af bekymringer vedrørende bandemedlemskab empirisk.

I en ramme af sociale netværk og livsforløb udvider Pyrooz et al. (2013) Hagans koncept om forankring i kriminalitet (Hagan, 1993) til forankring i bander. Studiet undersøger relationen mellem bandeforankring og afholdenhed fra bandemedlemskab. Data er indsamlet over en femårig periode fra 226 dømte unge mellem 14 og 17 år, som

---

<sup>5</sup> Se også kapitel 3 i nærværende for en diskussion af 'push'- og 'pull'-faktorer for tilknytning til bandegrupperinger.

rapporterede om bandemedlemskab ved baselinemåling. Studiet viser blandt andet, at bandemedlemmer med såkaldt lav grad af bandeforankring forlod hurtigt banderne, hvorimod medlemmer med høj grad af bandeforankring først forlod bander i samme omfang svarende til to år senere. Mænd og etnisk minoritetsbaggrund, fx latinamerikanere og sorte amerikanere (blacks), var associeret med større kontinuitet i bandemedlemskab, hvilket også gjaldt medlemmer med lavt niveau af selvkontrol. Forfatterne konkluderer, at konceptet om bandeforankring udvider forståelsen af heterogenitet i afvigende netværk og er gældende for et bredt spekter af kriminelle og ungdomskriminelle netværk.

Stabilt bandemedlemskab og betydninger deraf er sat i fokus i dette kvantitative studie af Melde et al. (2012). På baggrund af, at bandemedlemskab oftest er kortvarig, sættes der fokus på, om længden af bandemedlemskab har indflydelse på problematikker på kort sigt såvel som i den tidlige voksenalder. Data er indsamlet via selvrapporteringer fra 140 bandemedlemmer med en gennemsnitsalder på cirka 13 år. Studiet påpeger fem faktorer, som var associeret med stabilt bandemedlemskab, og modsat hypotesen viste stabile medlemmer sig som værende mere perifere i deres bander end de mere forbigående medlemmer. Beskyttelse fra banden var en faktor for stabilt medlemskab, ligesom bandemedlemmer i de mere organiserede bander havde større sandsynlighed for længerevarende medlemskaber. Studiet viste også, at de, som er tilknyttet bander over længere perioder, rapporterer om øget viktimering. Endelig så viste studiet, at unge, som rapporterede om større involvering i voldelig ungdomskriminalitet ved baseline, havde signifikant højere sandsynlighed for at forblive bandemedlemmer over en længere periode. Fundene i studiet kan ifølge forfatterne potentielt anvendes til at promovere modstand mod banderne. Særligt fremhæves gadebanders manglende evne til monetær belønning af medlemmerne som noget, der kan understreges for yngre eller potentielle bandemedlemmer.

Esbensen og Carson (2012) har i dette kvantitative studie rettet fokus mod, hvem bandemedlemmerne er, særligt deres alder, køn og etnicitet, samt forbindelsen mellem immigration og bandemedlemskab. Formålet med studiet er at beskrive bandemedlemmer, som de gør sig ud i det 21. århundrede. Data er indsamlet fra G.R.E.A.T. programmet på 31 skoler i 7 byer i USA. De deltagende elever kommer fra sjetteklasser fra 26 skoler og fra syvendeklasser i de resterende fem klasser. Eleverne har over en periode på fem år udfyldt spørgeskemaer. Det er eksplicit beskrevet i studiet, at der ikke kontrolleres for længden af bandemedlemskab, og at studerende, som ikke deltog i hele den femårige periode med dataindsamling, ikke ekskluderes. Endvidere er effekterne af bandemedlemskab ikke forsøgt testet fra et teoretisk perspektiv. Studiet viser, at kvinder udgjorde 45 % af bandemedlemmer det første år, og at denne fordeling faldt til 31 %

efter år fem. Således er fordelingen aldersbetinget, konkluderer forfatterne. Det konkluderes ligeledes, at alle etniske grupper er repræsenterede i bandemedlemskab, men at afrikanskamerikanske og latinamerikanske er overrepræsenterede. Endelig konkluderes det, at bandetilknyttede unge er mere involveret i ungdomskriminalitet, uagtet alder, køn, etnicitet og immigrantstatus end deres jævnaldrende, som ikke er bandemedlemmer.

Freng et al. (2012) har sat fokus på bander i indianerreservater i dette kvantitative studie, begrundet med øget bandeaktivitet i netop sådanne områder i 1990'erne. Data er indsamlet via spørgeskemaer udfyldt af 106 elever fordelt over 6., 8., 10., og 12. klasser i et vestligt amerikansk reservat. Spørgeskemaet kortlægger bandemedlemskab, demografiske forhold, karakteristika for bander og bandemedlemskab, bevæggrunde for bandemedlemskab og faktorer knyttet til bandemedlemskab, såsom individuelle faktorer, familie- og skolefaktorer samt faktorer knyttet til jævnaldrende og lokalområder. Studiet viser, at amerikansk-indianske bander ofte har omkring 30 medlemmer, hvilket stemmer overens med bander fra øvrige landdistrikter. Gennemsnitsalderen for første tilknytning til bander var 13 år, og i nogle tilfælde helt ned til 10 år, hvorfor forfatterne pointerer betydningen af tidlig indsats. Det påpeges også, at andelen af kvindelige bandemedlemmer ikke kan ignoreres, da disse udgjorde 40 % af bandemedlemmerne i resultaterne. Forfatterne lægger op til, at bandemedlemskab blandt amerikansk-indianske borgere kan adresseres ensartet med landets øvrige bandemedlemmer, men også at feltet har behov for yderligere forskning.

Bolden (2012) har med dette kvalitative studie sat fokus på relationelle bandedynamikker, og blandt andet formodninger om voldelige indvielsesritualer og voldelige episoder ved exit. Data er indsamlet via dybdegående kvalitative interviews med 15 tidligere bandemedlemmer i San Antonio, USA. Forfatteren fremhæver, hvad der betegnes som overraskende fund i studiet, såsom at ingen af respondenterne indikerede vanskeligheder ved at forlade banderne, hvilket punkterer den medieskabte ide om *blood in blood out*. Studiet viser ligeledes, at flere af respondenterne havde skiftet mellem bander relativt ubesværet, og at data fra studiet generelt portrætterer et flydende netværk. Forfatteren konkluderer, at hverken indvielse eller exit fra bander involverer negative sanktioner for bandemedlemmer, og at vold tilsyneladende ikke er forbundet med at tilslutte sig, skifte eller forlade en given bande. Endvidere fremhæver forfatteren, at studiet kaster lys over de vanskeligheder, der traditionelt har været omkring definitionen af bander. Årsagen udpeges som værende tendensen til netop at ville favorisere stabile definitioner med en række efterfølgende anvendeligheder. Pointen er, at bander og bandemedlemskab ikke kan defineres entydigt, da der hverken er et bestemt antal medlemmer eller en særlig definition af medlemskab.

Pyrooz og Decker (2011) undersøger i dette kvantitative studie processen for bandeexit og analyserer motiver for og metoder til, hvordan individer forlader bander. Data er indsamlet via strukturerede interviews med 84 unge arresterede med en gennemsnitsalder på 15 år, som alle havde forladt deres bander, og er analyseret ud fra et livsbane-perspektiv (Sampson & Laub, 1993). Motiver for at forlade banderne viste sig at være organiseret internt (push) og eksternt (pull) banderne, mens metoder til at forlade banderne var organiseret i fjendtlige og ikke-fjendtlige former for afgang. Studiet viser, at push-motiver og ikke-fjendtlighed var den modale respons på at forlade bander. Selvom det ikke var usædvanligt at opleve fjendtlighed ved at forlade en bande, så beretter de fleste tidligere bandemedlemmer om problemfrie afgange. Forfatterne konkluderer, at livsbane-perspektiver potentielt kan organisere ligheder mellem at forlade bander og afholdenhed fra andre former for kriminalitet og afvigende grupper.

Moloney et al. (2009) fokuserer på faderskab som potentielt vendepunkt i bandemedlemmers liv. Data er indsamlet via kvalitative interviews med 91 bandemedlemmer i USA. Deltagerne var alle fra etniske minoritetsgrupper med lav indkomst, og var alle selvbeskrevne nuværende eller tidligere bandemedlemmer, ligesom de alle var fædre. Teoretiske arbejdes der videre med begreber anvendt i tidligere forskning, særligt livsforløb (Sampson & Laub, 1993). Studiet viser, at faderskab initierer vigtige subjektive og affektive transformationer, som fører til ændringer i bandemedlemmernes livssyn, prioriteter og fremtidsorienteringer. Studiet viser dog også, at disse subjektive ændringer ikke var tilstrækkelige, medmindre de var akkompagneret af to yderligere tiltag, som indebar ændringer i tiden tilbragt i gaderne og evnen til at støtte sig selv eller sin familie med legale økonomiske indkomster. Til trods for, at faderskab ikke er noget universal-middel til bandeexit, så fungerer faderskab tilsyneladende som et vigtigt vendepunkt imod afholdenhed fra bandemedlemskab.

Esbensen et al. (2001) adresserer definitionen af bander i dette kvantitative studie, samt hvorfor netop den rette definition er vigtig. Data er indsamlet via spørgeskemaer blandt 5.935 ottendeklasses elever fordelt på 42 skoler og 315 klasseværelser. Eleverne i studiet er primært mellem 13 og 15 år. Studiet er funderet i teori om social læring (Akers, 1985, 1994) og teori om selvkontrol (Gottfredson & Hirschi, 1990). Forfatterne påpeger, at betydningen af, hvordan bander defineres, adskiller sig mellem teoretikere, forskere og politikere. For forskere handler definitionen primært om at raffinere målinger og om validitet og reliabilitet. For teoretikere er det vigtigt at kunne forstå faktorer associeret med bandemedlemskab og tilhørende adfærd. For politikere er det nødvendigt at kende til omfanget og karakteren af bande-problematikker for at kunne udvikle passende politikker og programmer. De respektive interesser udelukker dog ikke hinanden, men skal mere ses som sammenflettede, påpeges det. Afslutningsvist argumenteres der for, at

selvnominering som bandemedlem er et særligt robust måleredskab til at identificere bandemedlemmer samt de, som ikke er det.

### Opsamling tema V

Under det femte tema blev der inddraget ti studier vedrørende karakteristika for bander, samt veje ind og ud af disse. En stor del af studierne er med afsæt i de såkaldte livsforløb (se blandt andre Ebaugh, 1988) og beskriver blandt andet en gennemsnitlig medlemskabsperiode på to år. Modsat forventningerne, så peger et enkelt studie på, at de langvarige bandemedlemmer er mere perifere i deres bander, modsat de forbigående medlemmer (Melde et al., 2012). Dog ses også, at medlemmer med høj forankring i banden er medlemmer over en længere periode. Det kan eventuelt kædes sammen med de vanskeligheder, der er ved at forlade banderne. Vanskeligheder som primært er forbundet med på den ene side tilknytning til tidligere eller nuværende bandemedlemmer, og på den anden side familiens motiverende rolle i forhold til exit. Det beskrives i den forbindelse som en overraskelse, at exit fra bander er forholdsvist problemfrit, forstået således at medlemmer frit kan forlade banderne, og endda skifte imellem disse, uden de ofte formodede voldsrelaterede sanktioner banderne og medlemmerne imellem, hvorfor blandt andet bandenetværk beskrives som værende relativt flydende (Bolden, 2012). Under temaet berøres også problematikker omkring en egentlig definition af bander. Det pointeres blandt andet, at denne definition er forskellig i henhold til, hvilket perspektiv den ansues fra. Til trods for at en entydig definition er svær, så fremhæves selvnominering som bandemedlem som værende en særlig robust metode til forståelsen af bandetilknytning (Esbensen et al., 2001).

### Tema nr. VI – Bander, skole og uddannelse

Tema nr. 6 belyser via to kvalitative og seks kvantitative studier en række af de undersøgelser, som udforsker, hvorledes skole og uddannelse har betydning for tilknytning til en bandegruppering, fx mobning, og andre skolerelaterede problemer, og medvirker til at indkredse, at unge i bandegrupperinger ofte er den gruppe af unge, som har de mest negative oplevelser af skolegang.

Titel	Land
<p>Ang, R. P., Huan, V. S., Chan, W. T., &amp; Cheong, S. A. (2015) The role of delinquency, proactive aggression, psychopathy and behavioral school engagement in reported youth gang membership. <i>Journal of Adolescence</i>, 41, 148-156.</p>	SGP
<p>Smith, C. F. (2013) Gangster undergrads – Perceptions regarding gang members in colleges and universities. <i>Journal of Gang Research</i> 20(2), 41-52.</p>	USA
<p>Bradshaw, C. P., Waasdorp, T. E., Goldweber, A., &amp; Johnson, S. L. (2013) Bullies, gangs, drugs, and school – Understanding the overlap and the role of ethnicity and urbanicity. <i>Journal of Youth and Adolescence</i> 42(2), 220-234.</p>	USA
<p>Pyrooz, D. C. (2012) <i>The non-Criminal of Consequences of Gang Membership – Impacts on Education</i>. PhD Dissertation. Arizona State University.</p>	USA
<p>Escribano, L. M. (2010) <i>Exploring school engagement as a protective factor for youth at risk of joining gangs</i>. PhD Dissertation. ProQuest Dissertations Publishing.</p>	USA
<p>Truong, A. M. (2010) <i>Examining the relationship between school dropout and gang involvement among vietnamese-american youth</i>. PhD Dissertation. Northcentral University, School of Business and Technology Management.</p>	USA
<p>Rios, V. M. (2010) Navigating the thin line between education and incarceration – A research case study on gang-associated Latino youth. <i>Journal of Education for Students Placed at Risk</i>, 15(1), 200-212.</p>	USA
<p>Cureton, S., Bellamy, R. (2007) Gangster ‘blood’ over college aspirations – The implications of gang membership for one black male college student. <i>Journal of Gang Research</i>, 14(2), 31-49.</p>	USA

Ang et al. (2015) undersøger i dette kvantitative studie betydningen af ungdomskriminalitet, proaktiv aggression, psykopati, som ifølge forfatterne er tæt forbundet med proaktiv aggression og defineret som værende blandt andet antisocial og impulsiv adfærd (Hare, 1991) og adfærdsmæssig skoleengagement blandt unge bandemedlemmer. Psykopatiske træk er i studiet vurderet ud fra en Antisocial Process Screening Device (Frick & Hare, 2001), som via 20 spørgsmål på en likert skala vurderer psykopati. Data er indsamlet via spørgeskemaer til 1.027 unge i 7.-9. klasse i Singapore. Studiet viser, at en række af de ovennævnte faktorer var signifikante, når de unge rapporterede om bandemedlemskab, men også at psykopati ikke var relateret til bandemedlemskab. Forfatterne fremhæver, at en styrkelse af de unges engagement i skolen og udvikling og understøttelse af forholdet mellem elever og lærere er særligt vigtigt i forebyggelsen af bandemedlemskab, hvorfor skolen potentielt spiller en væsentlig rolle deri, da tætte relationer mellem lærere og elever er forbundet med både øget fagligt niveau og bedre sociale kompetencer.

Smith (2013) stiller i dette kvantitative studie spørgsmål til individuelle opfattelser af bandemedlemmers tilstedeværelse på gymnasie- og universitetsområder i USA, samt hvilken betydning medlemmerne har for disse uddannelsesinstitutioner. Undersøgelsen er baseret på survey data, indsamlet fra campus sikkerhedspersonale og studerende fra introduktionskurser vedrørende strafferet. I studiet præsenteres blandt andet resultater, der viser, at opfattelsen af bandemedlemmers tilstedeværelse omkring campus varierer mellem de studerende og sikkerhedspersonalet, hvor 22 % af de studerende er enige eller meget enige i, at der er et problem med bandemedlemmer, mens enigheden blandt sikkerhedspersonalet var 68 %. Smith påpeger konkluderende, at studiet viser individuelle opfattelser af bandemedlemmers tilstedeværelse, og at forskellene kan være afhængigt af, hvilke roller henholdsvis studerende og sikkerhedspersonale har i områderne omkring campus.

Bradshaw et al. (2013) undersøger i dette kvantitative studie sammenhængen mellem involvering i mobning og involvering i vold, våbenbesiddelse, bandemedlemskab, stofmisbrug og skolerelaterede problemer, ligesom livsvilkår og etnicitet inddrages som potentielle risikofaktorer. Data er indsamlet via 16.302 unge i Maryland, USA, fordelt på 37,8 % unge med afrikanskamerikansk baggrund og 62,2 % unge med kaukasisk baggrund, og altså primært fra den hvide befolkningsgruppe. I studiet undersøges forskellige undertyper af involvering i mobning, både som mobber, som både mobber og offer, og uden involvering, og sammenhængen mellem disse typer og signifikant sundhedsskadende adfærd, inklusiv engagement i vold, stofmisbrug og akademiske problemer. Forfatterne konkluderer, at konsekvensen af mobning på tidlige klassetrin videreføres til større klassetrin (9.-12.), hvor risikoen for involvering i eksempelvis vold, stofmisbrug



og bandeinvolvering er større. Det konkluderes ligeledes, at risikoen for bandemedlemskab, våbenbesiddelse, dårlige karakterer og stofmisbrug er størst, hvis man er en ældre mandlig teenager af afrikansk-amerikansk afstamning. Forfatterne foreslår yderligere fokus på antimobstrategier som de mener potentielt kan forebygge ungdomsvold og -kriminalitet.

Pyrooz (2012) har i et studie om ikke-kriminelle konsekvenser af bandemedlemskab sat fokus på betydningen for uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet som konsekvenser, der ikke sædvanligvis har været genstand for bandeforskningen. Studiet er udført kvantitativt, og er baseret på data fra et tidligere studie (National Longitudinal Survey of Youth, cohort of 1997). Teoretisk er studiet baseret på en såkaldt *life-course* teoretiske tilgang (se fx Elder, 1994; Elder & Giele, 2009). Studiet pointerer nogle nøglefund, som kort kan opsummeres med, at individer, som tilslutter sig bander, har mindre sandsynlighed for at få en eksamen, hvilket ifølge forfatteren har negativ indkomstmæssig betydning resten af deres livsforløb. Det pointeres samtidig, at potentielle bandemedlemmer rekrutteres fra miljøer, som ville have størst udbytte af netop uddannelse og indkomst, men som også er de mindst sandsynlige til at gennemføre en uddannelse, og at denne uddannelsesmæssige ulempe kan være vanskelig at indhente over et livsforløb. Studiet viser dog, at bandemedlemmer med job besad de samme jobkarakteristika som ikke-bandemedlemmer, hvad angår ugentlige timer og timeløn, men at den kumulative effekt, bandemedlemskab har på årsindkomst, betyder at bandemedlemmer tjener mindre end ikke-bandemedlemmer, og at en del af årsagen skal findes i bandemedlemmernes længere perioder uden job.

I sin ph.d.-afhandling sætter Escribano (2010) fokus på skoleengagement som beskyttende faktor for unge, som er i risikogruppen for bandetilslutning. Studiet har tre fokuspunkter; at identificere elever i risiko; at undersøge om skoleengagement kan være forebyggende og endelig, om velunderstøttede motivationsmodeller kan redegøre for facilitering eller underminering af skoleengagement. Studiet er udført kvantitativt, og data er indsamlet og analyseret via selvrapporterede spørgeskemaer blandt 342 studerende mellem 11 og 15 år. Ud over den eksisterende bandeforskning er studiet blandt andet teoretisk funderet i udviklingspsykologien (Bowlby, 1969; Bronfenbrenner, 1979). I studiet konkluderes det, at tilhørsforhold til skolen spillede en vigtig rolle i forebyggelsen af bandemedlemskab, og særligt effektivt er det, når de studerendes selv havde beskrevet et positivt tilhørsforhold til skolen.

Også Truong (2010) har leveret en kvantitativ afhandling om bandeinvolvering og betydningen for skolefrafald blandt vietnamesisk-amerikanske elever i Dallas/Fort Worth, USA. Data er indsamlet fra voksne bosiddende i området, som var i stand til at læse og skrive på engelsk, og inkluderede de, som havde gået i skole i USA, og som

havde børn eller søskende, som var droppet ud af skolen. Teoretisk er studiet bundet op på teorier om forældre/barn relationer (Linwood, 2009), fattigdom og adfærdsproblematikker (Briggs-Gowan et al, 2006). Studiet konkluderer på den baggrund, at hverken relationen mellem forældre og barn, adfærd eller familiens indkomst havde betydning for skolefrafald, men at skolerelaterede faktorer som eksempelvis faglige vanskeligheder, adfærdskontrol og indlæringsvanskeligheder var de primære årsager til frafald. Dette indikerer, at respondenter, som scorede højt på skolerelaterede problematikker, havde signifikant sandsynlighed for senere at blive involverede i bandemedlemskab.

I dette aktionsforskningsprojekt fokuserer Rios (2010) på den såkaldt tynde grænse mellem sandsynligheden for enten uddannelse eller arrestation for latinamerikanske unge i USA. Formålet med studiet var at undersøge, hvordan fattige bandetilknyttede latinamerikanere opfattede skolegang og politiarbejde for således at kunne belyse, i hvilket omfang forskningsprojektet kunne fremme uddannelsesforhåbninger blandt disse unge. Data er indsamlet via observationer, interviews og workshops med 56 bandetilknyttede unge studerende mellem 15 og 21 år. Disse unge havde stødt på et væld af negative interaktioner med autoriteter dagligt, hvilket havde påvirket deres forhåbninger for fremtiden, nogle tilskrev netop disse oplevelser årsagen til, at de havde droppet skolen. Baseret på dette og tidligere erfaringer blev der i samarbejde med lokalsamfundet iværksat foranstaltningen, som skulle hjælpe de unge tilbage i skolen og fællesskabet. Der blev blandt andet implementeret et mentorprogram, kønsspecifikke workshops, et opmærksomhedsprogram og en ugentlig workshop for bandelederne. Forfatteren konkluderer blandt andet, at relationsbaserede tilgange potentielt kan facilitere ændringsprocesser for unge bandetilknyttede.

Cureton og Bellamy (2007) har i dette kvalitative studie med én mandlig sort (black) studerende og bandemedlem undersøgt, hvorvidt virkeliggørelse af uddannelse er negativt påvirket af forbindelser til kriminelle sociale miljøer og/eller forbindelser til såkaldt afvigende jævnaldrende. Data er indsamlet via dybdegående interview med "Sweet T", en mandlig sort studerende, som er erklæret bandemedlem, og som på grund af sin sociale biografi har opgivet sine uddannelsesforhåbninger. Studiet viser, at mænd, som søger bandemedlemskab, ikke nødvendigvis er betinget af klassestratifikation eller familiedynamikker. Studiet indikerer også, at såkaldt opmærksomhedshungrende middelklassemænd bliver interesserede i bander på grund af den øgede opmærksom, disse medfører. Forfatterne konkluderer, at denne enkeltstående case ikke udgør generaliserende fund, men at studiet fremviser overbevisende informationer til fremtidig forskning på området, og at der er behov for yderligere forskning i sociale biografier af sorte mænd, der søger legitimitet via uddannelse. Endvidere er det på baggrund af, at bande-

medlemmer allerede er at finde på universitetsområder, nødvendigt at undersøge bandekulturen. At forstå betydningen af bandemedlemskab kan potentielt føre til vigtig information, som kunne styrke unge sorte mænds tilknytning og fastholdelse til skolen, og dermed opnå social legitimitet.

### **Opsamling tema VI**

Bander, skole og uddannelse er gennemgået i forsknings- og vidensopsamlingens sjette tema, som indeholder otte studier. Generelt tegnes der et billede af, at positive relationer mellem voksne og børn er fordrende for såvel skolegang som for almen trivsel, og at netop dette forebygger bandemedlemskab (Escribano, 2010). Endvidere er det beskrevet, at en positiv relation mellem lærere og elever styrker eleverne, både fagligt og socialt. Til trods for at relationen mellem forældre, lærere og elever fremhæves, så vises der også eksempel på, at unge er potentielle bandemedlemmer, selvom de vokser op i hjem præget af både støtte og omsorg, og hverken er negativt påvirket af klassestratifikation eller familiedynamikker. Opmærksomheden, som bandemedlemskab ser ud til at kunne tilbyde, kan for nogle være grund nok til at sætte deres uddannelsesambitioner på standby (Cureton & Bellamy, 2007). Også forholdet mellem eleverne er berørt, og det påpeges, at mobning i den tidlige skolealder potentielt har store konsekvenser for de mobbede senere i livet, eksempelvis ved involvering i vold, stofmisbrug og bandemedlemskab. Bandemedlemskab har ligeledes betydning for unges uddannelseschancer. Således fremhæves det, at bandemedlemmer har mindre sandsynlighed for at bestå deres eksamen, hvilket medfører ringere levkår senere i livet.

### **Tema nr. VII – Forebyggelse og intervention**

Tema nr. 7 sætter fokus på forskning og viden, der udforsker forskellige typer af intervention til forebyggelse af tilknytning til bander. Studierne, som her er inddraget, viser forskellige typer af interventionsindsatser, der både har til formål at forebygge bevægelse ind i en bande-gruppering såvel som mulighederne for at komme ud af en bande-gruppering igen. Studierne er fordelt på et enkelt mixed methods studie, to kvalitative og fem kvantitative studier.

Titel	Land
Hennigan, K. M., Kolnick, K. A., Vindel, F., & Maxson, C. L. (2015) Targeting youth at risk for gang involvement – Validation of a risk assessment to support individualized secondary prevention. <i>Children and Youth Services Review</i> , 56, 86-96.	USA
Lopez-Aguado, P. (2013) Working between two worlds – Gang intervention and street liminality. <i>Ethnography</i> , 14(2), 186-206.	USA
Valdez, A., Cepeda, A., Parrish, D., Horowitz, R., & Kaplan, C., (2013) An adapted brief strategic family therapy for gang-affiliated Mexican American adolescents. <i>Research on Social Work Practice</i> , 23(4), 383-396.	USA
Esbensen, F-A., Osgood, D. W., Peterson, D., Taylor, T. J., & Carson, D. C. (2013) Short- and Long-Term Outcome Results of a Multisite Evaluation of the G.R.E.A.T. Program. <i>Criminology &amp; public policy</i> , 12(3), 375-411.	USA
Deuchar, R. (2011) The impact of curfews and electronic monitoring on the social strains, support and capital experiences by youth gang members and offenders in the west of Scotland. <i>Criminology &amp; Criminal Justice</i> , 12(2), 113-128.	SCO
Bella, J. K. (2011) <i>Exploring the Suppression of Gang-Related Crime in Norfolk, VA: A Case Study</i> . PhD Dissertation, Graduate Faculty of the School of Business Administration, Northcentral University.	USA
Melde, C. Gavazzi, S., McGarrell, E., & Bynum, T. (2011) On the efficacy of targeted interventions – Can we identify those most at risk? <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i> 9(4), 279-294.	USA
Ruddell, R., Decker, S. H., & Egley, A. (2006) Gang interventions in jails – A national analysis. <i>Criminal Justice Review</i> , 31(1), 33-46.	USA

Hennigan et al. (2015) har på baggrund af, at 10-19 % af unge mellem 12 og 16 år, bosatte i såkaldte højrisiko områder, er sandsynlige bandemedlemmer, undersøgt en særlig form for risikovurdering som bandeforebyggende indsats. Risikovurderingen Gang Risk of Entry Factors (GREF) er en risikovurdering skabt med det formål at identificere unge i højrisiko for bandetilknævning (Hennigan et al., 2014). Data er indsamlet via strukturerede interviews med ca. 400 studerende i alderen 11-16 år. Studiet viser, at denne form for risikovurdering er effektiv til prospektivt at identificere de unge, som er i størst risiko for bandemedlemskab i udsatte boligområder. 100 % af de deltagene unge, som rapporterede om bandemedlemskab, og 81 % af de, som rapporterede om tidligere bandemedlemskab, samt 74 % af de, som færdedes blandt bander i den afsluttende test, var vurderet til at være i risikogruppen i den tidligere baselinemåling. Alle på nær en pige af de 14, som deltog i studiet, og som rapporterede om bandeinvolvering afslutningsvist, var identificeret i risikogruppen i baselinemålingen. Det konkluderes på den baggrund, at risikovurderingen GREF er effektiv i forhold til prospektivt at identificere unge med størst risiko for bandemedlemskab.

Lopez-Aguado (2013) sætter i dette etnografiske studie fokus på tidligere bandemedlemmers erfaring og dennes betydning for unge aktive bandemedlemmer. I studiet undersøges tidligere bandemedlemmers liminalitet, forstået som deres kendskab til såvel bander som alment accepterede sociale miljøer. Data er indsamlet via deltagerobservation og semistrukturerede interviews og er funderet på Grounded Theory (Glaser & Strauss, 1967). Det påpeges, at netop tidligere bandemedlemmers liminalitet hjælper dem til at udnytte det kendskab, de har til begge miljøer, hvilket kommer de aktive bandemedlemmer til gavn, idet de kan gøre ressourcer tilgængelige, som kan hjælpe disse til at navigere mellem disse forskellige sociale verdener. Ligeledes påpeges det dog, at det er en konstant balancegang mellem at forebygge og reducere og at facilitere interesse for netop bandemedlemskab. Forfatteren fremhæver måder, hvorpå liminalitet kan indarbejdes, udnyttes og forhandles, og at forståelsen af arbejdet omkring hierarkiske grænser mellem bandemiljøer og almene sociale miljøer på denne måde kan udvides.

Intervention rettet mod familier til bandemedlemmer er i dette studie fra Valdez et al. (2013) undersøgt kvantitativt. Data er indsamlet fra 200 mexicansk-amerikanske unge og deres familier, som var opdelt i interventions- og kontrolgruppe med henholdsvis 96 og 104 familier. Interventionen bestod af en såkaldt Brief Strategic Family Therapy (BSFT), som kort beskrevet er en intervention med fokus på blandt andet stofmisbrug, adfærdsproblemer og ungdomskriminalitet (Szapocznik et al., 2012). Under BSFT programmet anskues disse problematikker som konsekvens af utilpassede familiære relationer og interaktioner, og fokus er således på at forbedre disse. Teoretisk trækkes der

særligt på betydningen af voksen-barn interaktioner og normfokuseret teori (Hart & Risley, 2003; Kam et al, 2009). Der er målt på unges indtag af stoffer, konfliktløsning, bandeidentifikation, forældres kendskab til stoffer, bande opmærksomhed, familiesamhørighed, børns adfærdsproblemer og stress. Studiet viser, at der var signifikant forskel på interventions- og kontrolgruppe omkring unges alkoholforbrug og forældrenes rapportering om adfærdsproblematikker, og det konkluderes således, at programmet tilpasset mexicansk-amerikanske unge er fordelagtigt på netop det område. Derimod ses der ingen forskel mellem interventions- og kontrolgruppe med hensyn til unges ulovlige forbrug af stoffer. Studiet peger ligeledes på vigtigheden af, at socialt arbejde tilpasses de kulturelle kontekster for udsatte latinamerikanere.

Esbensen et al. (2013) beskriver i denne multisite evaluering et eksempel på kort- og langsigtet udbytte fra G.R.E.A.T.-programmet. Studiet involverer syv byer i USA, og data er indsamlet fra 3.820 elever fordelt på 31 skoler og 195 primært sjette- og syvendeklasser, hvoraf de 102 modtog G.R.E.A.T.-interventionen, og 93 fungerede som kontrolgruppe. Evalueringen tog udgangspunkt i programmets erklærede mål om; at hjælpe unge til at undgå bandemedlemskab; at reducere voldelig og kriminell adfærd; og at hjælpe unge med at udvikle et positivt forhold til ordensmagten. Studiet viser blandt andet, at elever, som deltog i G.R.E.A.T. programmet, havde mindre sandsynlighed for bandemedlemskab end kontrolgruppen. G.R.E.A.T.-eleverne udviste også mere positive attituder over for politiet, ligesom de udtrykte bevidsthed ved og glæde over at kunne gøre noget godt for andre og for fællesskabet, uden at forvente noget retur. Således udviste interventionsgruppen mere prosocial adfærd på en række programspecifikke områder. Selvom G.R.E.A.T. ifølge forfatterne ikke kan betragtes som et universalmiddel i bandebekæmpelsen, så er det lovende resultater omkring programmet, fremhæves det.

Deuchar (2011) undersøger effekten af udgangsforbud og elektronisk overvågning af unge bandemedlemmer i Skotland i dette kvalitative studie. Studier omfatter 20 unge mellem 16 og 21 år, som har været involveret i såkaldt individuel krænkelse som resultat af tidligere associering med bandekulturen. Data er indsamlet via semistrukturerede interviews og analyseret via Grounded Theory (Strauss & Corbin, 1998). Studiet indikerer, at sanktionerne havde begrænset succes med at reducere antisocialitet, om end det i få tilfælde resulterede i midlertidigt ophør af krænkende adfærd. Derimod fandtes der tilfælde, hvor udgangsforbud fejler i at opbygge prosocial kapital hos unge, der tyer til krænkende adfærd som en kilde til social identitet, status og anerkendelse. Der henvises således til, at straf ikke afholder unge fra kriminalitet, idet straffen i sig selv fordrer unges kriminelle adfærd (Agnew, 2006). Det samme gjorde sig gældende for de unge i dette studie, som på grund af udgangsforbud og elektronisk overvågning blev vrede og frustrerede, hvilket førte til negative familierelationer, øget alkohol- og stofafhængighed og

i nogle tilfælde husspektakler. Forfatteren foreslår på baggrund af dette, at fremtidig forskning på området er nødvendigt, særligt med fokus på udvikling af lovhåndhævelse der formår at rehabiliterer og drage omsorg på en måde, der opbygger prosocial kapital, fremfor at medvirke til at nedbryde denne.

I dette kvalitative casestudie har Bella (2011) rettet fokus mod en særlig bandeindsats udført af politiet i Norfolk, Virginia, USA. Indsatsen består af en såkaldt suppression unit, som er et politiprogram med minimum en ansat på fuld tid udelukkende med det formål at bekæmpe bander, blandt andet ved at undertrykke bandeaktivitet og forhindre denne i at sprede sig. Data er indsamlet via både semistrukturerede interviews med politibetjente, arkivdata og såkaldte police ride-alongs, hvor forskeren patruljerede med politiet. Teoretisk er afhandlingen funderet i Contingency Theory (Katz et al., 2002) og Institutional Theory (Davies, 2007; King, 1981). Afhandlingen viser blandt andet, at suppression units havde en effekt på banderelateret kriminalitet, og at ingen nye bandemedlemmer blev identificeret under projektets tidsforløb.

Melde et al. (2011) sætter ligeledes fokus på risikofaktorer og sammenhængen mellem disse og effekten af målrettede bandeinterventioner. Studiet trækker på data fra to grupper af udsatte unge, identificeret via Global Risk Assessment Device (GRAD). Den ene gruppe af unge (N=146) var udvalgt på baggrund af deres deltagelse i et antibande projekt, modsat den anden gruppe (N=1.438), som fungerede som sammenligningsgruppe vurderet ud fra risici for bandetilknytning. De unge var alle mellem 14 og 17 år. Resultaterne fra studiet viser, at unge fra sammenligningsgruppen scorede signifikant højere på risikofaktorer i tre ud af fire områder, end unge fra interventionsgruppen og i syv ud af tolv associerede underområder. Første område for risikofaktorer var omkring uddannelse, og parametrene afbrudt uddannelse, læringsvanskeligheder og manglende progression i uddannelsessystemet. Andet område spurgte til mental sundhed, herunder ADHD problematikker. Tredje område var koncentreret omkring familiære forhold og det generelle miljø i familien, imens det fjerde og sidste område var vedrørende kriminelle jævnaldrende, og hvorvidt de unge havde kontakt med eller var medlem af sådanne grupper eller bander. Studiet viser, at hensigten med programmet og de unge, som deltog, ikke afspejlede den gruppe af unge, som var mest i risiko og dermed havde størst behov for den givne intervention. Forfatterne konkluderer derfor, at identifikation af unge i risikogruppen ikke bør tages for givet, og det anbefales at forske yderligere i såkaldt best practice for implementering af interventioner rettet mod forebyggelse af bandemedlemskab.

Ruddell et al. (2006) undersøger i dette kvantitative studie interventioner i fængsler. Data er indsamlet via spørgeskemaer til 134 fængselsadministratorer i 39 stater i

USA. Der er spurgt til forekomsten af bandemedlemmer i deres fængsler, hvilke problemer disse medfører, hvilke metoder der anvendes til at klassificere bandemedlemmer samt tilgange til at reducere uroligheder og vold fra disse grupper af indsatte. Studiet viser blandt andet, at forekomsten af bandemedlemmer varierer geografisk, men at små fængsler havde færre rapporteringer om bandemedlemmer. Det fremhæves ligeledes, at bandemedlemmer i fængslerne beskrives som mindre uroskabende end indsatte med mentale lidelser, men at overfald på andre indsatte var mere sandsynligt fra bandemedlemmernes side. Som den mest effektive interventionsmodel fremhæves segregering af bandemedlemmer og indsamling af efterretninger vedrørende bandemedlemmer, som kunne formidles til andre retshåndhævende organer.

### **Opsamling tema VII**

Forsknings- og vidensopsamlingens syvende tema har været koncentreret omkring forebyggelse og intervention og tæller i alt otte studier. Ud over de i fjerde tema perifært nævnte beskyttelsesfaktorer, så fremhæves det under tema nummer syv, at intervention rettet mod dysfunktionelle familiære forhold har en indvirkning på unges bandetilslutning, samt at tidligere bandemedlemmer kan hjælpe unge ud af bandemiljøet, om end en potentiel risiko ved denne interventionsform er, at disse tidligere medlemmer faciliterer netop bandemedlemskab ved at inspirere unge mennesker med deres fortællinger (Lopez-Aguado, 2013). Også prospektive risikovurderinger kan være potentielt forebyggende, da interventioner efterfølgende kan rettes direkte imod de unge, som er i størst risiko for at tilslutte sig banderne. Dog skal det nævnes, at identifikationen af kommende bandemedlemmer ikke kan tages for givet, hvorfor det anbefales fortsat at forske i dette område (Melde et al., 2011). Der er under dette tema tegn på, at de rette interventioner i bedste fald styrker unge potentielle bandemedlemmers prosociale adfærd samt deres attituder over for politiet, men også at der fortsat er behov for forskning i interventioner rettet mod bandeforebyggelse.

### **Tema nr. VIII – Bander og deres indflydelse på lokalområder**

Tema nr. 8 omfatter seks studier, hvoraf det ene af kvalitativt, der på forskellig vis har udforsket bandegrupperinger og deres betydning og indvirkning på lokale boligområder, fx i form af frygt for banders adfærd blandt de øvrige beboere i lokalområdet eller udbredelsen af kriminalitet og hashsalg i boligområder, hvor der er bandegrupperinger.



Titel	Land
Stodolska, M., Shinew, K. J., Acevedo, J. C., & Roman, C. G. (2013) "I was born in the hood" – Fear of crime, outdoor recreation and physical activity among Mexican-American urban adolescents. <i>Leisure Sciences</i> , 35(1), 1-15.	USA
Brantingham, P. J., Tita, G. E., Short, M. B., & Reid, S. E. (2012) The ecology of gang territorial boundaries. <i>Criminology</i> 50(3), 851-885.	USA
Lurigio, A. J., Flexon, J. L., & Greenleaf, R. G. (2012) Predicting fear of gangs among high school students in Chicago. <i>Journal of Gang Research</i> 19(3), 1-12.	USA
Taniguchi, T. A., Ratcliffe, J. H., & Taylor, R. B. (2011) Gang set space, drug markets, and crime around drug corners in Camden. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> 48(3), 327-363.	USA
Katz, C. M., & Schnebly, S. M. (2011) Neighborhood variation in gang membership concentrations. <i>Crime &amp; Delinquency</i> 57(3), 377-407.	USA
Tita, G., & Ridgeway, G. (2007) The impact of gang formation on local patterns of crime. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> 44(2), 208-237.	USA

Stodolska et al. (2013) sætter i dette kvalitative studie fokus på opfattelser af kriminalitet, og hvilken effekt det har på udendørs rekreation og fysisk aktivitet blandt unge mexicanske-amerikanske, samt hvordan unge forhandler begrænsninger relateret til frygt for kriminaliteten i deres lokalområde. Data er indsamlet via dybdegående kvalitative interviews med 25 unge mellem 11 og 18 år, bosiddende i Chicago, IL. Studiet er indrammet af teori om miljøbelastninger og teori om menneskelige territoriale funktioner (se blandt andre Taylor, 1988; King et al., 2002). Studiet viser blandt andet, at kriminalitet forhindrer unge i at færdes i parker eller i områder, hvori de skal krydse bandernes territoriale grænser for at færdes. Det beskrives også, at frygt for bander reducerer unges deltagelse i udendørs rekreationer. Aktiviteter, der foregår i nærheden af hjemmet eller skolen i skoletiden, samt aktiviteter organiseret og støttet af voksne, betragtes som væ-

rende de sikreste. Studiet påpeger derudover, at de unge anvender forhandlingsstrategier til at fremme deres deltagelse i udendørs aktiviteter, som for eksempel at være på vagt og at aftale aktiviteter i fællesskab for at øge deres fælles følelse af sikkerhed.

I dette kvantitative studie af Brantingham et al. (2012) undersøges banders deling af geografiske områder i Los Angeles. I studiet anvendes Lotka-Volterra<sup>6</sup> konkurrence-modellen, til at udlede hypoteser om konkurrencedrevet territorieopdeling mellem banderne (se blandt andre Case et al., 2005; Cosner & Lazer, 1984). Data er baseret på 563 bandeskyderier mellem i alt 13 rivaliserende bander. I studiet påpeges det, at vold er tæt forbundet med og omkring de territoriale grænser mellem områder, som banderne hver især opfatter som deres, og at netop Lotka-Volterra modellen kan medvirke til sådanne forudsigelser. Forfatterne konkluderer, at konkurrence mellem bander synes at følge tætte mønstre af territorial aggression, og at Lotka-Volterra modellen har visse fordele, men udelukker ikke, at andre processer kan medvirke til forklaringen af fordelingen af bandeterritorier.

Lurigio et al. (2012) sætter fokus på at forudsige frygt for bander i lokalområdet. Studiet er udført kvantitativt og består af en spørgeskemaundersøgelse blandt skoleelever (N=981) fra i alt 18 skoler i Chicago. Eleverne havde en gennemsnitsalder på 16 år. I studiet undersøges elevernes potentielle frygt for bander ud fra forskellige variable såsom køn, etnicitet, bandemedlemskab, tillid til politiet, oplevelsen af relationen mellem politiet og lokalområdet, antisocial eller kriminel overbevisning, om de havde været stoppet af politiet det seneste år og familiestruktur. Studiet viser blandt andet, at afrikansk-amerikanske unge havde 67 % mindre tilbøjelighed til at frygte bander sammenlignet med andre etniske grupper af unge. Unge i bander havde 57 % mindre risiko, mens unge med antisocial eller kriminel adfærd havde 17 % mindre. I studiet konkluderes det, at unges opfattelse af frygt for bander primært afhang af race og etnicitet, særligt for afrikansk-amerikanske unge, hvilket blandt andet begrundes med, at bander er mere repræsenterede i lokalområder med en sådan etnisk beboersammensætning, hvorfor der er en større konformitet omkring banderne, end der eksempelvis er i boligområder for hvide amerikanere.

Taniguchi et al. (2011) undersøger i dette kvantitative studie lokalområder, og mere specifikt områder omkring gadehjørner, som okkuperes af bander med det formål at sælge stoffer. I undersøgelsen indgår to typer af gadehjørner, både de som domineres af en enkelt bande, og gadehjørner som domineres af flere bander, alle med det formål at sælge stoffer. Disse typer af gadehjørner sammenlignes med hinanden såvel som med

---

<sup>6</sup> Lotka-Volterra modellen er en matematisk model, som kan beskrive vekselvirkninger mellem forskellige populationer, og forklarer blandt andet, at en populations vækst afhænger af både populationens egen størrelse såvel som de øvrige populationers størrelser.

gadehjørner uden hverken bander eller salg af stoffer. Studiet er udført i Camden, New Jersey, og data er indsamlet via områdets juridiske anklager, samt fra Camden Police Department, og i alt er over 12.000 kriminelle hændelser analyseret i studiet. Studiet viser blandt andet, at områder præget af territorial konkurrence og økonomisk vinding blandt flere bander havde det højeste kriminalitetsniveau. Til trods for tidligere argumenter om, at banders tilstedeværelse i specifikke områder potentielt reducerer niveauet af kriminalitet (Tita & Ridgeway, 2007), konkluderer forfatterne i dette studie, at der ikke kunne findes beviser for, at kriminaliteten omkring steder, hvor der sælges stoffer, falder. Derimod viste disse områder sig at være associeret med substantielt højere niveau af vold og berigelseskriminalitet, særligt når flere bander var knyttet til samme gadehjørne.

Katz og Schnebly (2011) undersøger relationen mellem strukturen af lokalområder, voldskriminalitet og koncentrationen af bandemedlemmer i området. Studiet er udført kvantitativt, og der er anvendt tre datasæt i analysen; officielle politi-efterretninger om prævalensen af bander i området, filer fra politiets elektroniske journaler over kriminalitet og data fra folketællinger, som afslører socioøkonomiske og demografiske strukturer i 93 lokalområder i Mesa, Arizona. I studiet ses blandt andet tegn på sammenhæng mellem koncentrationen af bandemedlemmer, økonomisk deprivation og sociale og familiære ulemper, om end forfatterne påpeger, at denne sammenhæng mindskes i områder med ekstreme ulemper på de nævnte områder. Til trods for, at kriminalitet i lokalområdet ikke har nogen indflydelse på koncentrationen af bandemedlemmer, så afslører resultaterne af studiet, at ustabilitet i lokalområdet er en nøglekomponent til at forstå variation i bandefænomenet.

Banders betydning på lokale kriminalitetsmønstre undersøges i dette kvantitative studie af Tita og Ridgeway (2007), der ligeledes sætter fokus på, hvorfor bandemedlemmer begår mere kriminalitet end individer, som ikke er bandemedlemmer. Data er indsamlet via opkald til alarmcentralen, hvor der anmeldes kriminel adfærd såsom overfald, indbrud, salg af stoffer, røveri og skudepisoder, ligesom det registreres, hvor kriminalitet har fundet sted geografisk. Forfatterne tester, i hvilket omfang individuelle niveauer af kriminalitet forbundet med bandemedlemskab kan sidestilles med øget kriminalitet på byniveau. Studiet viser blandt andet, at lokalområder, som ikke er præget af bandesammenkomster, har færre anmeldelser om kriminalitet end områder med bandetilknytning.

### Opsamling tema VIII

Ottende tema belyser seks studier, der har udforsket bandernes indflydelse på lokalområderne. Det beskrives blandt andet, at områder med bandeaktivitet er hårdere ramt af

kriminalitet end områder uden bander. Dette gælder særligt vold og berigelseskrimina-  
litet. Banderne synes at være mere udbredte i områder præget af økonomisk og social  
deprivation, ligesom der fordres en vis stabilitet i beboersammensætningen. Således er  
bander mindre tilstede i områder med hyppig udskiftning i beboergruppen, da dette  
skaber social ustabilitet og skiftende strukturelle betingelser (Katz & Schnebly, 2011).  
Bandernes tilstedeværelse har endvidere betydning for de øvrige unge menneskers frie  
udfoldelsesmuligheder, blandt andet ved at de ikke tør bevæge sig i og omkring områ-  
der kontrolleret af banderne.

### Tema nr. IX – Bander, race og etnicitet

Tema nummer 9 sætter fokus på undersøgelser, der har indkredset sammenhænge mel-  
lem bandetilknytning og unge mænds etniske minoritetsbaggrund, og flere af undersø-  
gelserne sætter netop fokus på, at der kan indfanges en sammenhæng mellem bevægelse  
ind i en bande-gruppering i relation til de unge mænds etniske minoritetsbaggrund. Et  
enkelt studie er kvalitativt, mens de resterende fire er kvantitative.

Titel	Land
Knigh, G. P., Losoya, S. H., Cho, Y. I., Chassin, L., Williams, J. L., & Cota-Robles, S. (2012) Ethnic identity and offending trajectories among Mexican American juvenile offenders – Gang membership and psychosocial maturity. <i>Journal of Research on Adolescence</i> , 22(4), 782-796.	USA
Miller, H. V., Barnes, J. C., & Hartley, R. D. (2011) Reconsidering Hispanic gang membership and acculturation in a multivariate context. <i>Crime &amp; Delinquency</i> , 57(3), 331-355.	USA
Pyrooz, D. C., Fox, A. M., & Decker, S. H. (2010) Racial and ethnic heterogeneity, economic disadvantage, and gangs – A macro-level study of gang membership in urban America. <i>Justice Quarterly</i> , 27(6), 867-892.	USA
Hixon, S. J. (2010) <i>Archetypal perspectives on Nordic and Germanic initiation symbols, mythology, and rites of passage in a European American self-referenced white supremacist gang</i> . PhD Dissertation, Saybrook University.	USA

Freng, A., & Esbensen, F-A. (2007) Race and gang affiliation – An examination of multiple marginality. <i>Justice Quarterly</i> , 24(4), 600-628.	USA
---	-----

Knight et al. (2012) har i dette kvantitative studie fokus på udviklingen af etnisk identitet (Phinney, 1992), krænkende livsbaner (Huizinga et al., 1991) og psykosocial modenhed (Chassin et al., 2010) blandt mexikansk-amerikanske unge. Data er indsamlet via computerassisterede interviews med 300 unge mandlige lovovertrædere mellem 14 og 22 år. I studiet måles der på etnisk identitet ved selvrappporterende spørgeskemaer, hvor der blandt andet spørges ind til etnisk tilhørsforhold, såkaldt etnisk stolthed og kendskab til egen etniske gruppe for at fastslå niveauet af etnisk identitet. Studiet viste to grupper af mindre alvorlige lovovertrædere; den ene havde højest niveau af selvrappoteret etnisk identitet, som ændrede sig gradvist med alderen. Den anden havde det laveste niveau af etnisk identitet og var stabilt med alderen. En tredje gruppe udviste moderat faldende lovovertrædelse og moderat stabil etnisk identitet. En fjerde gruppe udviste høj grad af lovovertrædende individer med moderat, men stigende niveau af etnisk identitet, og som oprindeligt lå lavere med hensyn til psykosocial modenhed og med større sandsynlighed for bandemedlemskab. Forfatterne fremhæver behovet for yderligere forskning i kontekstualisering af teori om etnisk identitetsudvikling, særligt fordi studiet indikerer, at om udviklingen af etnisk identitet betragtes som risiko- eller beskyttelsesfaktor, kan afhænge af, hvordan udviklingen er associeret med karakteristika i de unges sociale liv, som eksempelvis bandemedlemskab, psykosocial modenhed og kulturelle tilhørsmønstre.

Bandemedlemskab og processer for kulturel forandring er sat i fokus i dette studie af Miller et al. (2011) for at belyse, hvorvidt nogle unge er i særlig risiko for bandemedlemskab. Studiet bygger videre på forskning, som viser, at individer, som er mindre integrerede i det mainstream amerikanske samfund har højere risiko for bandemedlemskab (Lopez & Brummett, 2003). Teoretisk er studiet funderet i Vigils (1988) koncept om marginalisering. Data er indsamlet via spørgeskemaer til 1.633 elever fra mellem 9. og 11. klassesetrin i en større amerikansk by, og i et område kendetegnet ved at have en stor andel af latinamerikanske borgere. Studiet viser blandt andet, at elevernes skolekarakterer, tilgængeligheden til stoffer i lokalområdet, niveauet af etnisk marginalisering og niveauet af integrationen var signifikant associeret med selvrappoteret bandemedlemskab. Derudover påpeges det, at marginalisering er en potentiel konsekvens af manglende integration i samfundet.

Pyrooz et al. (2010) har i dette studie fokus på race, etnicitet, økonomisk udsathed og bander. Formålet er at frembringe analyser af bandemedlemskab i store byer i USA

og særligt analyser af, hvilken betydning etnisk heterogenitet har for relationen mellem økonomisk udsathed og bandemedlemskab. Data er indsamlet kvantitativt og analyseret på baggrund af teori og forskning i social eksklusion, marginalisering og racekonflikter (se blandt andre Alonso, 2004; Davis, 2006; Vigil, 2002). Studiet peger blandt andet på, at race og etnisk heterogenitet har betydning. Heterogenitet har uafhængig, tilførende og multiplikativ effekt på bandemedlemskab, og det påpeges, at større grader af heterogenitet og økonomisk udsathed sandsynligvis vil medføre øget bandeaktivitet. Derudover anbefaler forfatterne, at fremtidig bandeforskning i højere grad tester anvendeligheden af teoretiske begreber som social desorganisering, og i hvilket omfang økonomi, demografi og ordenshåndhævelse ændrer sig over tid, og hvordan dette påvirker banderne.

Hixon (2010) har i sin ph.d.-afhandling fokus på europæisk-amerikanske bander i USA, de såkaldte White Supremacist Gangs. White Supremacist Gangs er beskrevet som bander, der forsøger at fremme hvides dominans og styre i samfundet og kan ifølge forfatteren typisk opdeles i to kategorier; filosofisk orienterede og de, som er inspireret af utilitarisme. Førstnævnte består typisk af såkaldte 'Skinheads', som primært fokuserer på at promovere hvides overherredømme, imens de utilitariske derudover også fokuserer på mere typiske bandeaktiviteter såsom fremstilling og salg af stoffer, indbrud og røverier. Fokus er på, hvorvidt kulturelt relevante myter, symboler og ritualer kan identificeres og analyseres i en meningsfuld ramme af analytisk psykologisk teori (Van Genep (1960), og om der er derivat historie, mytologi og symbolik, der kan forstås anderledes og tjene som korrigerende interventioner i arbejdet med etnokulturelle bandemedlemmer. Data er indsamlet via interviews med 8 mandlige bandemedlemmer med en gennemsnitsalder på 26 år. Studiet viser, at analytisk psykologisk teori kan udgøre en robust epistemologisk ramme for at udforske intersubjektive psykologiske processer. Derudover påpeger forfatteren blandt andet, at de interviewede unge bandemedlemmer tilsyneladende higer efter involvering, og at denne bevidsthed gør dem modtagelige for banderekruttering.

Freng og Esbensen (2007) har, som en del af G.R.E.A.T. programmet, undersøgt sammenhængen mellem race og bandetilknnytning. Via spørgeskemaer til 4.997 studerende fordelt mellem hvide amerikanere, latinamerikanere og sorte amerikanere analyseres dette via en teoretisk ramme for marginalisering (Vigil, 1988; 2002). Studiet viser, at multimarginalisering er en plausibel forklaring på nuværende bandemedlemskab. I undersøgelsen af anvendeligheden af den teoretiske ramme for medlemmer af forskellige etniske grupper, fremkommer vigtige forskelle i henhold til nuværende bandemedlemskab eller nogensinde at have været bandemedlem. For nuværende bandemedlem-

mer eksisterer der signifikante forskelle mellem etniske grupper, som vedrører økonomisk stress for hvide amerikanere og social kontrol og gadesocialitet for afrikansk- og latinamerikanere. Når der undersøges blandt de, som nogensinde har været bandemedlemmer, viser studiet, at social kontrol og gadesocialitet gør sig gældende for alle grupper.

### Opsamling tema IX

Race og etnicitet har været i fokus i tema nummer ni, som består af fem studier. Det påpeges under dette tema, at etnisk marginalisering og niveauet af integration er stærkt associeret med selvrapporteret bandemedlemskab (Miller et al., 2011), og at områder med etnisk heterogenitet har betydning for øget bandeaktivitet, både hvad angår hvide og sorte amerikanere. Begrebet marginalisering trækkes frem og anvendes bl.a. til forståelse af, at unge har behov for at høre til et sted, og jo mere de unge oplever sig marginaliserede, i jo højere grad er de modtagelige for rekruttering ind i bandemiljøet (Hixon, 2010).

### Tema nr. X – Køn og bandemedlemskab

Det 10. og sidste tema inddrager to kvantitative, et kvalitativt og et mixed methods studie som har fokus på køn i relation til bandetilknytning, og som medvirker til at indkredse forskelle mellem piger og drenges tilknytning til – og eventuelle exit fra bandegrupperinger. Der er dog kun indkommet ganske få studier direkte med fokus på piger/kvinder som bandemedlemmer, set i forhold til antallet af studier, hvor fokus er på drenge/mænd.

Titel	Land
Trickett, L. (2016) Birds and sluts – Views on young women from boys in the gang. <i>International Review of Victimology</i> , 22(1), 25-44.	UK
O’Neal, E. N., Decker, S. H., Moule Jr., R. K., & Pyrooz, D. C. (2016) Girls, gangs, and getting out – Gender differences and similarities in leaving the gang. <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i> , 14(1), 43-60.	USA
Bell, K. E. (2009) Gender and gangs – A quantitative comparison. <i>Crime &amp; Delinquency</i> , 55(3), 363-387.	USA

Varriale, J. A. (2008) Female gang members and desistance – Pregnancy as a possible exit strategy? <i>Journal of Gang Research</i> , 15(4), 35-64.	USA
--	-----

Trickett (2016) har i dette kvalitative studie fokus på et voksende problem med seksuelt misbrug af kvinder i bandemiljøet, og der undersøges potentielle årsager til en tilsyneladende normalisering af dette misbrug. Baseret på interviews med mandlige bandemedlemmer mellem 16 og 25 år fra Birmingham i England, argumenterer forfatteren for, at forståelsen af den maskulinitet, som er vedtaget af de unge mænd, er afgørende for at forklare deres attituder overfor unge kvinder. Dette fordi det kun er ved at opmuntre til en redefinition af denne maskulinitet, baseret på at forsyne unge mænd med de rette værktøjer og incitamenter til at forhandle og vedtage en anderledes maskulinitet, at de potentielt vil tage afstand fra banderne, og det misbrug af unge kvinder, som angives at foregå deri. Selvom artiklen primært er orienteret omkring misbrug af unge kvinder i bander, påpeger forfatteren dens relevans på andre områder også.

O'Neal et al. (2016) har i dette mixed methods studie undersøgt, hvorvidt katalysatorerne for og konsekvenserne af bandeexit adskiller sig mellem mænd og kvinder. Kvalitative og kvantitative data er indsamlet fra 143 unge voksne mænd (N=108) og kvinder (N=35), som blev interviewet omkring deres status som forhenværende bandemedlemmer i USA. Studiet er særligt fokuseret på motiver for bandeexit samt kilder til støtte under exitprocessen og reelle og opfattede bekymringer og konsekvenser af bandeexit. Teoretisk er studiet funderet i den såkaldte role exit theory (Ebaugh, 1988). Meget få forskelle mellem mænd og kvinders exit blev fundet. Kvinderne rapporterede om kontinuerlige bekymringer vedrørende trusler mod deres familier, imens mændene rapporterede om kontinuerlig politichikane efter deres exit. Forfatterne fremhæver, at gruppeprocesser medvirker til at forme oplevelser forbundet til bandeexit uanset køn.

Bell (2009) adresserer, hvorvidt risikofaktorer associeret med bandemedlemskab adskiller sig mellem mænd og kvinder i dette kvantitative studie. Data er indsamlet via spørgeskemaer og interviews med 7.212 unge af begge køn i 7.-12. klasse. Teoretisk er studiet funderet i teori om social desorganisation (Sampson & Groves, 1989) og social kontrol (Hirschi, 1969), som blandt andet påpeger, at ungdomskriminalitet opstår i nabolag, hvor relationerne mellem indbyggerne og de sociale institutioner er brudt sammen, hvorfor disse ikke længere kan medvirke til at opretholde effektiv social kontrol. Derudover trækkes der i studiet på feministiske perspektiver på kriminalitet og ungdomskriminalitet (fx Campell, 1990), som blandt andet fremhæver, at kvindelige bandemedlemmer har oplevet viktimitisering i barndommen eller lever i voldelige forhold som voksne, ligesom de potentielt udsættes for den seksuelle viktimitisering, der eksisterer i



banderne (Miller, 2001, 2002). Studiet viser, at ud fra det teoretiske udgangspunkt er der få forskelle i risikofaktorer mellem drenge og piger, hvad angår bandemedlemskab. Derimod indikeres det, at forældrekontrol, -tilknytning og -involvering, sikkerhed i skolen, kampe med jævnaldrende, alder og race har ensartet indflydelse på drenge og pigers bandeinvolvering.

Varriale (2008) har i dette kvantitative studie forsøgt at evaluere differentierede bandeprocesser, sådan som de varierer mellem kønnene. Data er indsamlet via the National Longitudinal Survey of Youth (Center for Human Resource Research, 2005). Studiet fungerer som test af tidligere studier, blandt andre af Fleisher og Krienert (2004), der påpeger, at graviditet er en potentiel exitstrategi for kvindelige bandemedlemmer. Studierne testes via tre hovedhypoteser; Hovedparten af kvindelige bandemedlemmer forlader banderne på grund af netop graviditet; blandt de som har været gravide, vil bandetilknyttede kvinder have større sandsynlighed for at føde barnet; endelig vil der kunne ses en sammenhæng mellem på den ene side afstandstagen fra bandemedlemskab og på den anden side graviditet i 1997 eller 1998 og efterfølgende fødsel i 1998. Forfatteren finder ingen understøttelse af disse undersøgelser af kausalitet for moderskab som en potentiel mekanisme for afstandstagen fra bandemedlemskab. Forfatteren argumenterer på den baggrund for, at udvikling af kvalitative studier til kvantitative tests bør fortsættes i bandeforskningen, idet begge tilgange komplimenterer hinanden.

### **Opsamling tema X**

Under tiende tema er fokus på bandemedlemskab og køn, og der er i alt inddraget fire studier, hvilket tilsyneladende gør området til det mindst prioriterede genstandsfelt for bandeforskningen. De primære fund i studierne er omkring forskelle i bandeexit og banderelateret viktimisering, hvor det fremgår, at der er meget få forskelle vedrørende begge dele (O'Neal et al., 2016; Bell, 2009). Den væsentligste kønsrelaterede forskel mellem mandlige og kvindelige bandemedlemmer er beskrevet som kvinders større risiko for seksuel viktimisering (Trickett, 2016). En viktimisering som forklares via de mandlige medlemmers forståelse af maskulinitet, og som potentielt kan reduceres ved at hjælpe mandlige medlemmer til at redefinere denne maskulinitet.

### **Opsamling på de ti temaer**

Denne forsknings- og vidensopsamling har over ti temaer bevæget sig over en række forskellige perspektiver på bander og bandemedlemskab, som hver især bidrager til at indkredse unge i bandegrupperinger, hvem de unge er, og indsats der angives at have betydning i forhold til forebyggelse eller intervention. Kapitlet sammenfatter således ti

temaer, som på mange områder er overlappende. De ti temaer der har været inddraget er følgende:

Tema nr. I	Dansk og nordisk bandeforskning
Tema nr. II	Bander, kriminalitet, vold og viktimering
Tema nr. III	Socialisering, opdragelse og bandemedlemskab
Tema nr. IV	Risikofaktorer for og ved bandemedlemskab
Tema nr. V	Karakteristika ved bander samt veje ind og ud af disse
Tema nr. VI	Bander, skole og uddannelse
Tema nr. VII	Forebyggelse og intervention
Tema nr. VIII	Bander og deres indflydelse på lokalområder
Tema nr. IX	Bander, race og etnicitet
Tema nr. X	Køn og bandemedlemskab

I alt 1.097 studier indkom i søgeprocessen, og hertil er yderligere referencelister, artikler, monografier og antologier gennemgået for perioden 2000-2016. 417 studier er særligt gennemgået, og deraf er 111 studier udvalgt og medtaget i nærværende forsknings- og vidensopsamling med henblik på at indkredse et bredt vue hen over forskningsfeltet knyttet til unge i bandegrupperinger, både i international og national sammenhæng. De ti temaer er opbygget således, at de samlet giver indblik i, hvad forskningsfeltet har indkredset i forhold til at belyse, hvilke unge der bevæger sig ind i bandegrupperinger, årsager hertil samt indsatser, der enten forebygger eller støtter unge til at forlade bandegrupperinger igen.

Generelt kan det via de inddragede studier, fordelt hen over de ti temaer, fremhæves en række centrale fund, der her skal præsenteres i en opsamlende form:

- at bandemedlemmer typisk indkredses til at omfatte unge mænd. Flere studier peger på, at det ofte er unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund, og for amerikanske studier ofte er unge mænd, der har afroamerikansk (black) baggrund, spansk eller latinamerikansk baggrund (hispanic) eller asiatisk baggrund. Hertil peges ligeledes på, at det er unge mænd, der vokser op i udsatte boligområder (de såkaldte ghettoområder), der er i risiko for at bevæge sig ind i bandegrupperinger – særligt hvis der i forvejen eksisterer bandegrupperinger i lokalområdet. Piger findes også i banderne, om end i mindre grad end drengene, og risikofaktorer for og konsekvenser af bandemedlemskab er for pigernes vedkommende de samme som for drengene, bortset fra at studier peger på en øget risiko for seksuelle overgreb mod piger i bandegrupperinger.

- årsager til børn og unges bevægelser ind i bandegrupperinger indkredses gennem de indkomne studier til at være mangefacetterede og komplekse. En lang række af de inddragede studier peger da også på flere og samtidige forhold og faktorer, forbundet til årsager knyttet til bevægelser ind i bandegrupperinger. Fattigdom, opvækst i udsatte boligområder, etnicitet, kognitive vanskeligheder forbundet til skole og uddannelsesforløbet samt forældres mangelfulde/eller hårde opdragelsespraksis er indkredset i en lang række af de inddragede studier. Komplexiteten og de mangefacetterede forklaringer knytter dog samtidig også an til de forskellige studiers teoretiske grundlag. En lang række teorier inden for forskellige videnskabelige discipliner har derfor også forskellige forklaringer på, hvorfor unge bevæger sig ind i bandegrupperinger. Dette blev berørt indledningsvist i denne forsknings- og vidensopsamling, hvor især tre videnskabelige discipliner ser ud til at dominere det såkaldte bandeforskningsfelt; henholdsvis den sociologiske disciplin, den kriminologiske og den psykologiske. Afhængigt af tilgangen til feltet og afhængigt af de teoretiske perspektiver, der inddrages, fremkommer der naturligvis forskellige årsager og analyser frem i forhold til, hvorfor nogle unge bevæger sig ind i bandegrupperinger, mens andre der lever under samme forhold ikke gør, eller begår kriminalitet, men uden at bevæge sig ind i en bandegruppering. Gennemgående kan dog ses relativt enslydende – også på tværs af landegrænser – faktorer som en opvækst i fattigdom, etnisk minoritetsbaggrund, unge mænds behov for at mødes og samles i grupper som en del af ungdomslivet, søgen efter maskulinitet og identitet, tidlige kriminalitetsdebut samt sociale, emotionelle og kognitive vanskeligheder – også inden bevægelser ind i en bandegruppering, der ser ud til at være relativt gennemgående årsagsforklaringer. Flere studier nævner, at børn ned til mellem 10-13 år kan bevæge sig ind i bandegrupperinger, og flere studier peger på, at unge typisk befinder sig i bandegrupperinger i cirka 2 år, for nogen længere, såfremt de har en oplevelse af at være forankret i bandegrupperingen. En faktor, der ligeledes nævnes som en af årsagerne til bevægelse ind i en bandegruppering, er oplevelsen af pres fra såkaldt afvigende jævnaldrende, såvel som en eksisterende bandetilknytning i familien.
- Ovenstående beskrivelser går sådan set igen i de studier, der på forskellig vis indkredser de unge, der befinder sig i bandegrupperinger. Her ses flere studier, der belyser, at det ofte er unge, der har begået kriminalitet, inden de bevæger sig ind i en bandegruppering, ofte har dårlige skoleerfaringer/oplevelser samt beskrives med forskellige former for adfærdsmæssige vanskeligheder, fx aggressiv adfærd, lav selvkontrol og lignende. Knyttet til studier med beskrivelser af børn og unges

adfærdsmæssige vanskeligheder peger flere ligeledes på, at unge i bandegrupperinger oftere udviser større sociale og emotionelle vanskeligheder sammenlignet med unge, der ikke er tilknyttet en bandegruppering, men som fx har begået kriminalitet, og at unge, der befinder sig i bandegrupperinger, også er den gruppe, der begår den mest voldsomme kriminalitet i form af fx vold, røveri, skyderier og overfald sammenlignet med unge, der er kriminelle, men ikke tilknyttet en bandegruppering. Nogle studier har ligeledes indkredset, at det går de unge, som er eller har været tilknyttet en bandegruppering, dårligere – set over deres livsforløb, dvs. at bandetilknytningen i en periode af deres ungdomsliv får betydning for deres voksenliv. Her indkredses bl.a. vedvarende kriminalitetsadfærd i voksenlivet, manglende uddannelse og dermed også usikker tilknytning til arbejdsmarked samt usund livsstil og fattigdom i voksenlivet.

Knyttet til studier, der har fokus på forebyggelse af børn og unges bevægelser ind i bandegrupperinger, eller indsatser, der hjælper unge ud af bandegrupperinger, peger ligeledes på en række centrale fokuser:

Positiv tilknytning til voksne er i flere studier fremhævet som en potentiel reduktion i risikoen for bandemedlemskab, ligesom det modsatte angives at øge risikoen. Forældre spiller således en væsentlig rolle i unges bandeassociering, idet positive familiære miljøer i flere studier angives at skabe grobund for mere prosociale unge mennesker. Modsat dette beskrives, at unge, som netop ikke oplever nærhed fra betydningsfulde voksne, eller som vokser op med misbrug i familien eller i fattigdom, søger fællesskaber i banderne, hvor de potentielt opnår den accept og identitet, de angives at hige efter. En typisk konsekvens af bandemedlemskab er den øgede risiko for viktimering, altså at blive offer for vold af den ene eller anden art. Derudover fremhæves uddannelsesmæssigt engagement med dertilhørende ulige livschancer som en fremtrædende risikofaktor ved bandemedlemskab, og omvendt at betydningen af god og stabil skolegang og gode kognitive evner forebygger bandeinvolvering.

Til trods for en anseelig mængde af international bandeforskning, så er studier vedrørende intervention og forebyggelse dog relativt begrænset repræsenteret, om end der gives spredte bud på forebyggelse i form af prospektive risikovurderinger, familiære behandlingsprogrammer og alternativer til den såkaldte maskulinitet, som bandemedlemskab angives ofte at supplere eller skabe. Dette kan muligvis forklares med, at arbejdet med interventioner og exitstrategier er en stor opgave, som kræver en mere ensartet forståelse af såvel bander som organiseringen af exitprogrammerne, således at alle tilbydes samme mulighed for exit. For de, som deltager i sådanne programmer, er det typisk de mest engagerede bandemedlemmer, som profiterer deraf. Det kan også skyldes,

at definitionen af bander til stadighed er svær, og mest af alt er defineret forskelligt, ud fra forskellige perspektiver som eksempelvis teoretikeres, forskeres og politikeres.

Fremtidig forskning i og omkring bander og bandemedlemmer foreslås i flere af de indkomne studier blandt andet at anlægge perspektiver, der omhandler anvendeligheden af teoretiske begreber, og i hvilket omfang økonomi, ordenshåndhævelse og tidsrammer påvirker banderne. Der peges også på vigtigheden af at forstå kontekster og deres betydning for unges bandetilknytning eller bandemodstand. Det anbefales ligeledes at udvikle interventionsformer målrettet de kendte risikofaktorer, og at det at opnå bedre forståelse af bandemedlemskab potentielt fører til vigtig viden, som kan anvendes i forebyggende indsatser.

Særligt for den nordiske og danske forskning på området viser de indkomne studier, at selve bandeforskningsfeltet, sammenlignet med USA og det øvrige Europa, endnu er et relativt nyt forskningsfelt, som ligeledes er karakteriseret ved, at relativt mange studier er foretaget af ministerielle institutioner, fx politimyndigheder og Justitsministeriets Forskningskontor og har karakter af evalueringer, oversigter og kortlægninger af forskellige indsatser og tiltag på området. Her skal særligt peges på, at der ikke er indkommet studier i søgeprocessen, der systematisk har haft fokus på forebyggelse, således at det er muligt at indkredse i et forskningsmæssigt perspektiv, hvilke indsatser der forebygger, at børn og unge bevæger sig ind i bandegrupperinger. Enkelte studier har udforsket betydningen af forskellige interventionsindsatser i bandegrupperinger, men er dog så spredte, fordelt på de nordiske lande, at der ikke synes at kunne udledes egentlige tydelige konklusioner om, hvilke typer af interventionsindsatser der kan vurderes at være særskilt relevante at iværksætte. Opsamlende for tema 1 bundet til de nordiske lande peger de indkomne studier således på, at der fortsat er behov for at udvikle forskningsbaseret viden om både forebyggelse, interventionsindsatser, såvel som på børn og unges livsforhold, særligt når de vokser op i de såkaldte udsatte boligområder, hvor der samtidig er bandegrupperinger i lokalområdet.

## Kapitel 3

# Diskussion af den eksisterende viden på området – hvordan ser det ud?

Formålet med forsknings- og vidensopsamlingen har været via søgning og indsamling af både danske, nordiske og internationale studier at fremlægge eksisterende viden om unge i bandegrupperinger. Forsknings- og vidensopsamlingen har taget afsæt i udforskning af en række centrale og forbundne spørgsmål, der med afsæt i eksisterende forskning og viden på området er koncentreret om at indkredse, hvilke unge der rent faktisk befinder sig i en bande – og hvilke forebyggende indsatser der modvirker og/eller hjælper unge ud af bandegrupperinger igen.

For nuværende med afsæt i den indsamlede viden på forskningsfeltet knyttet til unge i bandegrupperinger kan der således overordnet set sammenfattes en såkaldt risikomatrix med fokus på henholdsvis faktorer, der modvirker/reducerer risikoen, de såkaldte 'pull'-faktorer, og på de faktorer, der fremmer og/eller vedligeholder risikoen for at bevæge sig ind i en bandegruppering, de såkaldte 'push'-faktorer. Denne fortolkningsmatrix vedrørende pull- og push-faktorer i relation til unges bevægelser ind i bandegrupperinger er udviklet med inspiration fra især den uddannelsessociologiske forskning, særligt knyttet til forskning om social mobilitet i samfundet (se fx Jæger, 2003; Hansen, 2003, 2015), den uddannelsessociologiske tilgang med et eksplicit fokus på begrebet mobilitet, vises gennem forskellige perspektiver og forståelser på den samfundsmæssige (og globale) udvikling, hvorledes henholdsvis faktorer, der fremmer (pull) eller hæmmer (push) individers sociale mobilitet, spiller sammen i komplicerede mønstre. Jæger (2003) viser fx, hvorledes disse samfundsmæssige push- og pull-faktorer kan bringes i spil på et samfundsmæssigt niveau i relation til individers muligheder for mønsterbrydning<sup>7</sup> i det moderne samfund. Decker & van Winkle, (1996) har ligeledes anvendt

---

<sup>7</sup> Mønsterbrydningsbegrebet handler ifølge Jæger (2003) om at indkredse afvigelser fra den generelle mekanisme, at fordelagtige opvækstvilkår også giver fordelagtige livschancer (Jæger, 2003, s. 11). Jæger diskuterer i denne sammenhæng mønsterbryderbegrebet i relation til forskningen om social mobilitet, hvor fokus er på sammenhængen mellem fordelingen af socioøkonomiske goder mellem generationerne; uddannelse, erhvervsposition, indkomst osv. Og hvor mønsterbrydningen er fokuseret på afvigelserne fra den mekanisme, at gode opvækstvilkår giver gode

den såkaldt push- og pull-tilgang i udforskning af motivation for unges bevægelser ind i bander. Push-faktorer angives i den sammenhæng at omfatte økonomiske, sociale og politiske forhold, som fx opvækst i udsatte boligområder, der så at sige kan skubbe unge ind i bander. Pull-faktorerne viser til gengæld hen til, hvordan fordelene ved tilknytning til en bande opleves for den enkelte unge, fx oplevelser af sikkerhed og beskyttelse mod viktisering (Decker & van Winkle, 1996).

I nærværende er fortolkningsmatricen udviklet og justeret til at give oversigt over den eksisterende forskning og viden på bandeområdet, der er inddraget i nærværende sammenhæng. Push-faktorerne giver således her oversigt over de faktorer, der tilsyneladende modvirker eller reducerer risikoen for at bevæge sig ind i en bandegruppering, mens pull-faktorerne viser en oversigt over de faktorer, der empirisk er indkredset med afsæt i den eksisterende forskning, som angives at fremme risikoen for at bevæge sig ind i en bandegruppering, og/eller fastholder de unge i bandegrupperinger. Oversigten tager afsæt i de fem områder; henholdsvis individet, venskab/kammeratskabsgrupper, skole, lokalområde samt familieforhold, der typisk udforskes i relation til forklaringsmodeller inden for bandeforskningsfeltet (Densley, 2015).

Figur nr. 1.

*En risikomatrix over pull- og push-faktorer for tilknytning til bandegruppering med afsæt i de inddragede forskningsundersøgelser på forskningsfeltet*

<p>Pull- faktorer</p>	<p>At være dreng, med etnisk minoritetsbaggrund, i alderen 12-18 år. At vokse op i udsatte boligområder, de såkaldte ghettoområder, hvor der i forvejen eksisterer bandegrupperinger, og hvor der også er såkaldt bandehistorik i familien. Forældres opdragelsesformer er hårde (harsh), og for den internationale forskning argumenteres endvidere for, at mødre ofte er alene om opdragelse, og faderen fraværende fra hjemmet.</p> <p>Dårlig skolegang, oplevelser og erfaringer med mobning,</p>
-----------------------	---

livsforhold senere i livet. Se også Esping-Andersens (2002) analyser af den sociale mobilitet på tværs af landegrænser og med fokus på velfærdsstaten i en nordisk sammenhæng.

	<p>Tidlig kriminalitetsdebut, herunder et fokus på omfang og tyngde af kriminalitet og voldelige handlinger. Sammenstød med politiet.</p> <p>Misbrug/brug af stoffer/hash</p> <p>Emotionelle vanskeligheder; lavt selvværd, vanskeligheder med at styre temperament, aggressiv adfærd, lav impuls kontrol.</p> <p>At tilhøre en gruppe, med "fælles identitet", maskulinitet, beskyttelse, samvær/venskaber.</p>
Push-faktorer	<p>God skolegang, støttende og opmærksomme forældre, opvækst uden for de såkaldte ghettoområder, lav eller ingen kriminalitetsadfærd i de tidlige ungdomsår, ikke etnisk minoritetsbaggrund, at være pige, ikke at have et misbrug, ikke at have psykiske vanskeligheder.</p>

De såkaldte push-faktorer er egentlig indkredset en anelse bagvendt, idet fokus i nærværende forsknings- og vidensopsamling ikke har været at udforske undersøgelser, der har beskæftiget sig teoretisk og empirisk med studier, der har undersøgt, hvorfor unge *ikke* bevæger sig ind i bandegrupperinger, fx selvom de er unge, har etnisk minoritetsbaggrund, vokser op i udsatte boligområder osv. Det er jo væsentligt at fastholde, at det langt fra er alle unge, der bevæger sig ind i bandegrupperinger, som Densley (2015) ligeledes påpeger. De såkaldte push-faktorer er således udelukkende i nærværende sammenhæng fundet og inddraget gennem en række af de internationale undersøgelser, som fx har udforsket, hvorfor nogle unge bevæger sig ind i en bandegruppering, mens andre "kun" begår kriminalitet – og ikke bevæger sig ind i en bandegruppering. Denne type af undersøgelser er ofte anlagt med et større kvantitativt forskningsdesign og ofte foretaget på flere skoler blandt store grupper af skoleelever eller i fængsler blandt indsatte.

Pull-faktorerne er til gengæld indfanget gennem en lang række af de indkomne undersøgelser (se fx også uddybende under tema nr. 2), hvor en stor del af undersøgelserne, også på tværs af de opstillede temaer i nærværende forsknings- og vidensopsamling indkredser, hvem de unge er, der bevæger sig ind i bandegrupperinger, hvad der



karakteriserer deres livsforhold, opvækstbetingelser, familierelationer, skole- og uddannelsesforhold samt kriminalitet og voldelig adfærd.

I en gennemgang af de 111 inddragne undersøgelser til denne forsknings- og vidensopsamling afdækkes en række forhold og faktorer, som så at sige bevæger sig på tværs af forskningen og på tværs af landegrænser. Selvom den såkaldte bandeforskning og teori om bander er grundlagt i USA's historiske, politiske og økonomiske samfund, så argumenterer især van Gemert & Weerman (2015) for, at bander også eksisterer i Europa og de nordiske lande, selvom studier af disse er af relativt nyere dato og slet ikke samme omfang. Særligt peger van Gemert & Weerman (2015) på, at også de forskellige lande i Europa har unge i grupper, der så at sige matcher med Eurogangs definition: a street gang (or troublesome youth group corresponding to a street gang elsewhere) is any durable street-oriented youth group whose involvement in illegal activity is part of its group identity), om end der kan findes forskelle i gruppestørrelser, omfanget og tyngden af kriminalitet og de forskellige banders udtryksformer, også i de europæiske lande imellem. Van Gemert & Weerman (2015) peger ligeledes på, at der er behov for mere empirisk forskning, der kan analysere forskelle i bandegrupperinger på tværs af landegrænser, særligt med fokus på migration, marginaliseringsprocesser og opvækst i udsatte boligområder samt mediernes rolle og betydning for unges bevægelser ind i bandegrupperinger.

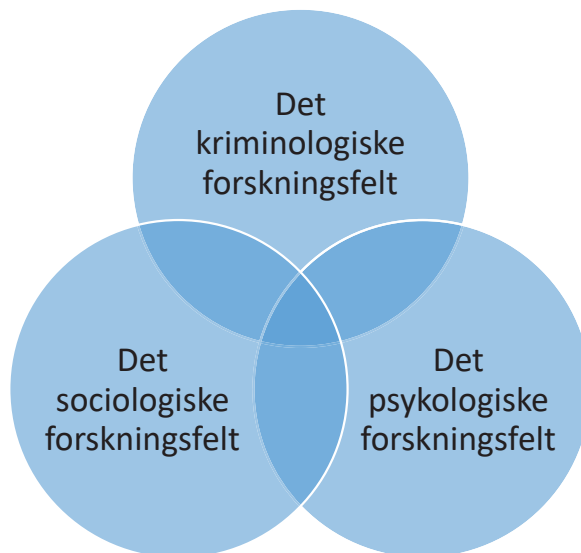
Selv om det altid er nødvendigt, uanset forskningsfelt, at tage forbehold for sammenligninger lande i mellem i relation til sociale, politiske, økonomiske og kulturelle forhold, så er der alligevel en række interessante forhold ved den eksisterende forskning på bandeområdet, der ser ud til at "bevæge sig" på tværs af landegrænserne.

Det første forhold er knyttet an til resultaterne af den forskning, der er foretaget på bandeområdet, hvor der er stort set enslydende empiriske fund i relation til, hvem der bevæger sig ind i en bande, hvor bander har deres "tilhørssteder", og hvilke former for kriminalitet de unge i bandegrupperinger begår. Unge (ofte mænd) med etnisk minoritetsbaggrund, opvokset og bosiddende i udsatte boligområder (de såkaldte ghettoområder) er gennemgående i størstedelen af de undersøgelser, der er indkommet til denne forsknings- og vidensopsamling. Tilsvarende ses stort set enslydende beskrivelser af de unges kriminalitetsadfærd, når de befinder sig i en bandegruppering; økonomisk kriminalitet, salg af stoffer, overfald/vold og skyderier mod andre bandegrupperinger og mod tilfældige mennesker. Gennemgangen af de indkomne undersøgelser belyser således, at unge i bandegrupperinger træder frem som en tilsyneladende relativ homogen gruppe af unge, der bevæger sig rundt i specifikke by- og boligområder og foretager tilsyneladende enslydende kriminelle handlinger som en del af det at tilhøre

en bandegruppering, vel og mærke også på tværs af landegrænser. Dog peger van Gemert og Weermar (2015) på, at den vold, der er forbundet til amerikanske bands brug af skydevåben ikke i samme omfang og tyngde er indkredset for bandeforskningsfeltet i Europa.

Det andet forhold, der træder relativt enslydende frem på tværs af forskningsfeltet og på tværs af landegrænser, er en såkaldt teoretisk forståelse af, hvilket afsæt eller fokus, hvormed bandgrupperinger skal studeres. Den såkaldte teoretiske forståelse dækker i denne sammenhæng ikke over eksplicite teorivalg til konstruktion af det forskningsmæssige genstandsfelt eller i analyser af de unge bandemedlemmers adfærd og handlinger, men omfatter til gengæld dominerende videnskabelige discipliner, der på forskellig vis beskæftiger sig med bandeområdet. Særlig tre videnskabelige discipliner ser ud til at dominere det samlede forskningsfelt, således som det også blev drøftet indledningsvist; henholdsvis den kriminologiske disciplin, den samfundsvidenskabelige eller sociologiske disciplin, og for en mindre gruppe af studier kan endvidere indkredses den psykologiske disciplin. Nedenstående figur 2 belyser de tre videnskabelige områder, der dominerer inden for bandeforskningen:

Figur nr. 2



Den første cirkel i figuren omfatter de mange studier, der på forskellig vis hører til inden for det kriminologiske forskningsfelt, og hvor fokus er på at afdække, belyse og diskutere kriminaliteten, som foretages af unge mænd i bandegrupperinger. De kriminelle handlinger, der afdækkes i de forskellige studier, medvirker til at indkredse, at unge i bandegrupperinger begår en lang række (ofte alvorlige) kriminelle handlinger såsom vold, herunder også med anvendelse af knive og skydevåben, økonomisk kriminalitet, herunder salg af stoffer, røveri, overfald osv. Størstedelen af de internationale studier placerer sig i virkeligheden inden for det kriminologiske forskningsfelt og har således et afsæt i at udforske og kortlægge kriminalitetsadfærd hos unge i bandegrupperinger (se fx uddybende under tema nr. 2).

Den anden cirkel i figuren, der omfatter det sociologiske forskningsfelt, er således også forbundet til det kriminologiske forskningsfelt, idet der ofte ikke er en tydelig adskillelse mellem de to discipliner, men i højere grad tale om en sammenvævning af begge discipliner. Karakteristisk for de studier, der placerer sig inden for den sociologiske disciplin, er fx en optagethed af betydningen af fattigdom, etnicitet, migration og en opvækst i udsatte boligområder. Netop disse vinkler på bandeforskningen fastholdes fortsat i nyere tid. Således belyser Van Gemert et al. (2008), at netop etniske minoritetsunges tilknytning til bandegrupperinger skal ses som et symptom på en vanskelig assimilationsproces på et samfundsmæssigt niveau, der ikke i tilstrækkelig grad er lykkedes:

*“The gang, on the other hand, is simply one symptom of a type of disorganization, that goes along with the breaking up of the immigrant’s traditional social system without adequate assimilation to the new”.* (van Gemert et al., 2008, p. 3)

Den tredje og sidste cirkel omfatter studier, der overordnet set kan placeres inden for den psykologiske videnskab. Her kan indfanges en række studier, hvor fokus er på betydningen af at tilhøre en gruppe, identitet, emotionelle vanskeligheder som fx lavt selvværd eller vanskeligheder med at håndtere temperament samt betydningen af forældres opdragelsespraksis. Alleyne & Wood (2010, 2012) har fx sat fokus på, hvilke unge der bevæger sig ind i bandegrupperinger set fra et psykologisk perspektiv. Netop Alleyne & Wood (2010) pointerer ligeledes, at den hidtidige bandeforskning primært har haft sit afsæt inden for den sociologiske og kriminologiske forskning, hvilket har betydet, at der mangler viden om de psykologiske perspektiver på, hvorfor unge bevæger sig ind i bandegrupperinger. Med inspiration fra blandt andet interaktionistisk teori, der både kan inddrage individuelle, sociale og psykologiske faktorer, belyser Alleyne & Wood (2010, 2012), at bandemedlemmer ofte er unge mænd, som har læringsvanskeligheder knyttet til skolegang såvel som psykiske problemer. Sociale problemer indkredses med fokus

på, at de unge ofte kommer fra familier med lav socioøkonomisk baggrund og med forældre, der har svært ved at opdrage deres børn, forældre der selv har begået kriminalitet og måske også selv har været i bandegrupperinger – alt sammen sociale faktorer, der angives at understøtte de unge mænds bevægelser ind i kriminalitet og bandegrupperinger.

Når de tre cirkler er gensidigt forbundne, er det for at illustrere, hvorledes flere af de indkomne og gennemgæede studier bevæger sig hen over alle tre forskningsdiscipliner og ofte kun vanskeligt lader sig udskille som henholdsvis det ene eller det andet. Et forsøg på en adskillelse handler i denne sammenhæng da også primært om at skabe et overblik over det samlede forskningsfelt. Dette overblik skaber på den ene side tydelighed over dominerende forskningsdiscipliner, men medvirker samtidig til at indkredse en af de mest markante problemstillinger knyttet til det nuværende forskningsfelt om unge i bandegrupperinger.

Det tredje og sidste forhold omfatter de teoretiske perspektiver, der inddrages i det omfattende bandeforskningsområdet, og som fordeler sig overordnet hen over de tre hovedsagelige videnskabelige discipliner (ibid.), uden at der dog kan indkredses egentlig dominerende teoretiske tilgange i det såkaldte bandeforskningsfelt. I en gennemgang af de indkomne studier anvendes således en bred vifte af teorier, fx til analyse af begreber som marginalitet, etnicitet, social kapital eller til analyser af adfærdsmæssige forhold, herunder såkaldt afvigende adfærd, kriminalitet og voldelig adfærd, psykiske vanskeligheder og indlæringsvanskeligheder. Karakteristisk for de indkomne studier er, at de ofte er kendetegnet ved at udforske forskellige vinkler på unge i bander, fx bander og voldelig adfærd, bander og maskulinitet eller bander og skolegang, og dermed er der også samtidig tale om en stor bredde i de teoretiske tilgange, der bringes i spil i feltet. Densley (2015) indkredser, at størstedelen af de teoretiske perspektiver, der eksisterer inden for bandeforskningsområdet knyttet til forklaringer på, hvorfor unge bevæger sig ind i bandegrupperinger, er såkaldt udbudsorienteret (supply-oriented), hvor fokus er på motiverne for at være i en bande. Densley (2015) peger her på omfattende studier, der beskæftiger sig med *hvorfor* unge bevæger sig ind i bandegrupperinger, mens spørgsmålet måske snarere skal omhandle en udforskning af de såkaldte dynamiske interaktioner (dynamic interactions) og processer, der udforsker, *hvordan* unge knytter sig til bandegrupperinger.

Med afsæt i den indkomne forskning og viden på området er det således væsentligt at betone, at der tilsyneladende fortsat er behov for at udvikle begreber, teori og analyseredskaber i den såkaldte bandeforskning – særligt også i en dansk og nordisk sammenhæng, hvor forskningen endnu er relativt begrænset – især med analyser forbundet til den nordiske velfærdsstat, der på flere områder er afgørende forskellig fra

andre lande i Europa og USA. Begreber, teorier og analyseredskaber, som kan medvirke til at udvide forståelserne og perspektiverne på unge i bandegrupperinger, men absolut også begreber og teorier, som kan stille skarpt på at systematisere og analysere de ofte meget komplekse og dilemmafyldte sammenhænge, hvori børn og unge indgår, vokser op og udvikler sig, og som for nogen – men langt fra for alle – fører til bevægelser ind i bandegrupperinger.

## Konklusion

Formålet med forsknings- og vidensopsamlingen har været via søgning og indsamling af både danske, nordiske og internationale studier at fremlægge og belyse eksisterende viden om unge i bandegrupperinger. Forsknings- og vidensopsamlingen har taget afsæt i udforskning af en række centrale og forbundne spørgsmål, der med afsæt i eksisterende forskning og viden på området er koncentreret om at indkredse, hvilke unge der rent faktisk befinder sig i en bande – og hvilke forebyggende indsatser der modvirker og/eller hjælper unge ud af bandegrupperinger igen.

417 studier er gennemgået, og deraf er 111 studier medtaget i forsknings- og vidensopsamlingen, fordelt over i alt 10 temaer, der på forskellig vis beskæftiger sig med unge i bandegrupperinger. De 111 studier er udvalgt som repræsentative for det samlede forskningsfelt og medvirker til at vise både teoretiske, empiriske og analytiske perspektiver på det samlede forsknings- og vidensområde både i dansk og international sammenhæng. Litteratur, der er gennemgået, er engelsksproget, svensk, norsk og dansk.

Som belyst indledningsvist i rapporten er begrebet bande ikke noget nyt fænomen især ikke i en international sammenhæng. De første bander er lokaliseret i London helt tilbage i det 14. og 15. århundrede og forbindes med Englands skift fra et landbrugssamfund til industrialisering og dermed også befolkningstilvæksten- og tætheden i storbyerne, herunder London (Shelden et al., 2013).

Den samme udvikling kan indkredses i USA, hvor også storbyerne, for eksempel Los Angeles, Chicago og New York, er byer med flere bandegrupperinger. Shelden et al. (2013) belyser, at netop opkomsten og udviklingen i bandegrupperinger er tæt forbundet med samfundsudviklingen, herunder migration og fattigdom i storbyerne. Hertil føjes, at gennem de seneste 30 år, hvor endnu en samfundsændring fra industrisamfundet til informationssamfund har fundet sted, der stiller endnu større krav til unges skolegang og uddannelse, er der sket en vækst i antallet af bander som en måde at håndtere de større samfundsmæssige krav (Shelden et al., 2013).

Vender vi os mod de nordiske lande, er forskning- og vidensudvikling på området til gengæld ganske begrænset endnu. Kun meget få undersøgelser er indkommet i søgeprocessen, og i dansk sammenhæng er det primært rapporter fra ministerielle sektorer, der har sat fokus på indkredsning af rocker- og bandegrupperinger i Danmark, kortlægning af exitprogrammer og kriminalitetsadfærd (se fx Pedersen & Lindstad, 2011; Lindstad, 2012; Klement & Pedersen, 2013). Særligt har tema nr. 1 medvirket til at belyse en meget begrænset vidensudvikling i en nordisk og dansk sammenhæng, på trods af at

der gennem de senere år er anvendt mange ressourcer både af retslige og politimæssige indsatser i relation til unge i bandegrupperinger.

Denne forsknings- og vidensopsamling har haft til formål at indkredse eksisterende viden på området og skal her afslutningsvis indkredse, hvad vi ved med afsæt de indkomne studier, men også hvad vi endnu ikke ved.

## Hvad ved vi så nu?

I et bredt vue over den internationale og engelsksprogede forskning træder en omfattende mængde studier om unge i bander frem. Der er tillige tale om et forskningsfelt, der som nævnt tidligere har en ganske lang tradition, idet de første studier af unge mænd i bandegrupperinger optræder allerede i 1930'erne, især i den amerikanske forskning (Thrasher, 1927; Whyte, 1943), hvor forskningen i unge mænd i bander var tæt forbundet med sociologiske studier af fattige boligområder og menneskers ulige livsvilkår (ibid.). Hvor der er stor fattigdom og ulighed, er der bander, som Thrasher (1927) pointerede. Ligeledes må det betones, at det såkaldte bandeforskningsfelt især er grundlagt i det amerikanske samfund og stadig der har en omfattende teoretisk og empirisk forskning på området, mens Europa og især de nordiske lande slet ikke har et tilsvarende omfang af teoretisk og empirisk forskning på feltet. Konkret betyder dette, at størstedelen af den viden og den forskning, der eksisterer, hele tiden må læses ind i en amerikansk kontekst, dvs. ses med afsæt i, at den europæiske og nordiske forskning så at sige står på skuldrene af de definitioner, teoretiske og metodiske tilgange og fund, som er grundlagt i den amerikanske bandeforskning.

Sammenligninger på tværs af landegrænser, om end med forskelle i omfang og tyngde, indkredser tilsyneladende enslydende forklaringer på årsager til, at unge bevæger sig ind i bandegrupperinger, og hvilke former for kriminalitet der begås. Flere studier bl.a. med afsæt i Eurogangs forskningsnetværk (Klein et al., 2001) har indkredset og belyst, hvorledes unge i bander træder frem i Europa og peger på, at med afsæt i Eurogangs definition af bander, der henviser til, at begrebet omfatter en bande (gang) eller gruppe, hvis involvering i kriminalitet er en del af deres gruppeaktiviteter (vores oversættelse til dansk fra henholdsvis Klein et al., 2001; Weerman et al., 2009 samt Alleyne & Wood, 2010), at det ofte er unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund, der i europæisk sammenhæng bevæger sig ind i bandegrupperinger. Klein et al. (2001) belyser, hvorledes bander i europæiske sammenhæng primært rummer unge med etnisk minoritetsbaggrund, der reflekterer de immigrations- og flygtningemønstre, som karakteriserer de forskellige lande i Europa.

Anderledes ser det ud for USA, hvor det primært er unge med såkaldt spansk baggrund (hispanic) eller unge med afroamerikansk baggrund (black), der er i bander, og

kun sjældent unge med asiatisk (asian) baggrund eller hvide (white). Klein et al. (2001) påpeger i den sammenhæng, at det er ikke etnicitet og race, der er den primære identiske forklaring på unges bevægelser ind i bande-grupperinger på tværs af USA og Europa, men derimod unge mænds liv i socialt marginaliserede positioner. Netop studier – især med afsæt inden for det sociologiske forskningsfelt – peger da også på, at unge mænd, der bevæger sig ind i bande-grupperinger, tilsyneladende uanset hvilket land det foregår i, er unge, som lever under fattige, ekskluderede og marginaliserede livsforhold og ligeledes bor og lever i udsatte boligområder (de såkaldte ghettoområder).

Endvidere ved vi – også på tværs af landegrænser med afsæt i de inddragede studier – at unge i bande-grupperinger begår mere og voldsommere kriminalitet sammenlignet med unge, der begår kriminalitet, men ikke er tilknyttet en bande-gruppering. Kriminalitetshandlinger i bande-grupperinger består både af røveri, vold, overfald, drug sale, indbrud såvel som anvendelse af skyde- og stikvåben, drive by shooting, osv., især rettet mod andre og rivaliserende bande-grupperinger og tegner sig tilsyneladende generelt for den mest omfattende og alvorlige kriminalitet.

De inddragede studier er ligeledes relativt entydige i årsagsforklaringer, knyttet til at unge bevæger sig ind i bande-grupperinger. Typisk indkredses alderen 13-15 år, for nogle studier endnu yngre, som den gennemsnitlige aldersperiode, hvor unge bevæger sig ind i bande-grupperinger. Hertil kommer som nævnt tidligere, at det typisk er unge mænd, og yderligere indkredser flere studier, at det også ofte er unge mænd med oplevede skolevanskeligheder, og endvidere også unge mænd, der har psykiske vanskeligheder, fx i form af aggressiv adfærd, vanskeligheder med at styre temperament og lav selvfølelse. Ud over disse årsagsforklaringer peger flere studier på betydningen af forældres opdragelsespraksis, forstået således, at unge, der bevæger sig ind i bander, typisk også er opdraget af en aleneforældre (mor) og er blevet udsat for såkaldte hårde opdragelsesmetoder og samtidig meget lav såkaldt forældreovervågning, dvs. muligheden for at leve et ungdomsliv, uden at forældre ved, hvad de unge laver.

Nogle af de inddragede studier peger ligeledes på, at unge, der har været tilknyttet bande-grupperinger i deres ungdomsliv, klarer sig væsentligt dårligere i deres voksenliv, også når de ikke længere er tilknyttet en bande-gruppering. Dårlig skolegang, manglende uddannelse og kun sporadisk tilknytning til arbejdsmarked er indkredset, ligesom fortsat kriminalitetsadfærd, om end i varieret omfang, fortsat er tilstede. Hertil kommer også dårligere leveforhold generelt såvel som dårligere almen sundhedstilstand.



## Og hvad ved vi ikke?

Vi ved ikke, hvordan hverdagen ser ud i en bandegruppering. Der er kun indkommet ganske få studier i søgeprocessen, som har fulgt unge så at sige *indefra* i bandegrupperinger, ligesom studier, der har fokus på børns bevægelser rundt om bandegrupperinger, inden de bliver knyttet til en bandegruppering, ikke er indkommet i søgeprocessen.

Og vi ved ikke med afsæt i de mange forskellige kontekster, fx institutionelle sammenhænge, hvor børn og unge lever deres opvækst og hverdagsliv, hvordan forskellige betingelser, dilemmaer og udfordringer bringer de unge til at bevæge sig ind i bandegrupperinger.

Ligeledes er forskningen knyttet til de mangfoldige sociale og kulturelle sammenhænge, hvor børn og unge lever deres hverdagsliv, relativt begrænset og peger på betydningen af at udvikle viden i mere kontekstnære sammenhænge, fx i skolen, fritids- og ungdomsklubber, på gaden og i boligområder, hvor unge, der er tilknyttet eller på vej ind i bander, også lever deres hverdagsliv.

Vi ved heller ikke på tværs af landegrænser i et *longitudionelt* perspektiv, hvordan og på hvilke måder bevægelserne ind i bandegrupperinger, livet i bandegruppering, og livet når/hvis bandegrupperingen forlades igen, ser ud for de unge.

Vi mangler ligeledes endnu komparative studier af bandegrupperinger på tværs af lande, fx mellem de nordiske lande, samt komparative studier, der udforsker forskellige former for forebyggelses- eller interventionsindsatser på området. Den empiriske viden på området om, hvilke indsatser der virker, uanset om det er social og pædagogiske, politimæssige såvel som lovgivningsmæssige, er endnu kun sporadisk indkredset og kalder på meget mere og systematisk vidensudvikling. Samtidig peger fx Spergel et al. (2014) på, at der fortsat mangler tilstrækkelig forskningsbaseret viden, der har fokus på specifik evaluering af tilrettelagte programmer og indsatser, og at det derfor fortsat er vanskeligt at give entydige informationer om effekten af de mange tilrettelagte programmer knyttet til forebyggelse og intervention af unges liv i bandegrupperinger.

## Referencer

- Agnew, R. (2006) *Pressurised into Crime: An Overview of General Strain Theory*. Los Angeles, CA: Roxbury.
- Akers, R. L. (1985) *Deviant behavior: A social learning approach*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Akers, R. L. (1994) *Criminological theory: Introduction and evaluation*. Los Angeles: Roxbury.
- Akers, R. L. (1997) *Criminological theories: Introduction and evaluation*. Los Angeles, CA: Roxbury Publishing Company.
- Alleyne, E., Fernandes, I., & Pritchard, E. (2014) Denying humanness to victims – How gang members justify violent behavior. *Group Processes & Intergroup Relations*, 17(6), 750-762.
- Alleyne, E., & Wood, J.L. (2010) Gang involvement: psychological and behavioral characteristics of gang members, peripheral youth, and nongang youth. *Journal of Aggressive Behavior*, 36(6), 423-436.
- Alleyne, E., & Wood, J.L. (2012) Gang-related crime; the social, psychological and behavioral correlates. *Psychology, Crime & Law*, 2013, 19(7), 611-627.
- Alleyne, E., & Wood, J. L. (2014) Gang involvement – Social and environmental factors. *Crime & Delinquency*, 60(4), 547-568.
- Alonso, A. A. (2004) Racialized identities and the formation of black gangs in Los Angeles. *Urban Geography*, 25, 658-674.
- Altemeyer, B. (1998) The other “authoritarian personality”. In M. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology*. San Diego, CA: Academic Press.
- Ang, R. P., Huan, V. S., Chan, W. T., & Cheong, S. A. (2015) The role of delinquency, proactive aggression, psychopathy and behavioral school engagement in reported youth gang membership. *Journal of Adolescence*, 41, 148-156.
- Ariza, J. J. M., Cebulla, A., Aldridge, J. Shute, J., & Ross, A. (2014) Proximal adolescent outcomes of gang membership in England and Wales. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 51(2), 168-199.
- Bandura, A. (1977) *Social learning theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1986) *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1991) Social cognitive theory of moral thought and action. In W.M. Kurtines & J.L. Gewirtz (Eds.), *Handbook of moral behavior and development: Theory, research and application*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

- Barnes, J. C., Boutwell, B. B., & Fox, K. A. (2012) The effect of gang membership on victimization – A behavioral genetic explanation. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 10(3), 227-244.
- Basic, G., Thelander, J., & Åkerström, M. (2009) *Vårdkedja för ungdomar eller professionella? En processutvärdering av projektet "Motverka våld och gäng"*. Stockholm: Statens institutionsstyrelse SiS, FOU.
- Baumeister, R., & Tice, D. (1984) Role of self-presentation and choice in cognitive dissonance under forced compliance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45, 5-13.
- Becker, H. (1963) *Outsiders*. New York: Macmillan.
- Bell, K. E. (2009) Gender and gangs – A quantitative comparison. *Crime & Delinquency*, 55(3), 363-387.
- Bella, J. K. (2011) *Exploring the Suppression of Gang-Related Crime in Norfolk, VA: A Case Study*. PhD Dissertation, Graduate Faculty of the School of Business Administration, Northcentral University.
- Bendixen, M., Endresen, I. M., & Olweus, D. (2006) Joining and Leaving Gangs: Selection and Facilitation Effects on Self-Reported Antisocial Behavior in Early Adolescence. *Journal of Criminology*, 3(1), 85-114.
- Bjerregaard, B. (2010) Gang Membership and Drug Involvement: Untangling the Complex Relationship. *Crime & Delinquency*, 56(1), 3-34.
- Bjørge, T. (2015) *Forebygging av kriminalitet*. Oslo: Universitetsforlaget AS.
- Bjørge, T. (2016) *Preventing Crime – A Holistic Approach*. New York, NY: Palgrave Macmillan.
- Bolden, C. L. (2012) Liquid soldiers – Fluidity and gang membership. *Deviant Behavior*, 33(3), 207-222.
- Bourdieu, P. (1977) *Outline of a Theory of Practice*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1986) "The Forms of Capital." Pp. 241 – 58 in *The Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, edited by J. G. Richardson. New York: Greenwood.
- Bourdieu, P. (2000) "Making the Economic Habitus": Algerian Workers Revisited." *Ethnography* 1, 17-41.
- Bourdieu, P., & Wacquant, L. (1996) *Refleksiv Sociologi*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bowlby, J. (1969) *Attachment and Loss. Vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books.

- Bradshaw, C. P., Waasdorp, T. E., Goldweber, A., & Johnson, S. L. (2013) Bullies, gangs, drugs, and school – Understanding the overlap and the role of ethnicity and urbanicity. *Journal of Youth and Adolescence* 42(2), 220-234.
- Brantingham, P. J., Tita, G. E., Short, M. B., & Reid, S. E. (2012) The ecology of gang territorial boundaries. *Criminology* 50(3), 851-885.
- Bronfenbrenner, U. (1979) *The Ecology of Human Development – Experiments by nature and design*. Cambridge, M. A.: Harvard University Press.
- Brownfield, D., Sorenson, A. M., & Thompson, K. M. (2001) Gang membership, race, and social class – A test of the group hazard and master status hypotheses. *Deviant Behavior*, 22(1), 73-89.
- Briggs-Gowan, M., Carter, A., Bosson-Harter, J., Guyer, A., Horwitz, S. (2006) Are infant-toddler social-emotional and behavioral problems transient? *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 45, 849-858.
- Campell, A. (1990) Female participation in gangs. In C. R. Huff (Ed.), *Gangs in America*. Newbury Park, CA: Sage.
- Carlsson, Y. (2005) *Tett på gjengen – En evaluering av gjengintervensjonsprosjektet "Tett på" i Oslo*. Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.
- Case, T. J., Holt, R. D., McPeck, M. A., Keitt, T. H. (2005) The community context of species' borders: Ecological and evolutionary perspectives. *Oikos*, 108, 28-46.
- Center for Human Resource Research (2005) *NLSY user's guide. A guide to the rounds 1 – 7 data*. Columbus: Ohio State University Press.
- Chassin, L., Dmitrieva, J., Modecki, K., Steinberg, L., Cauffman, E., Piquero, A.R., Knight, G.P., & Losoya, S. (2010) Does adolescent alcohol and marijuana use predict suppressed growth in psychosocial maturity among male juvenile offenders? *Psychology of Addictive Behaviors*, 24(1), 48-60.
- Christensen, T. W., & Mørck, L.L. (2017) *Bevægelser i og på tværs af ekstreme grupper og bande- og rockermiljøet. En kritisk undersøgelse og diskussion af "cross-over"*. København: DPU, Aarhus Universitet.
- Christensen, G. (2005) *Psykologiens videnskabsteori*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Clemmer, D. (1940) *The prison community*. New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (1979) Social change and crime rate trends - A routine activity approach. *American Sociological review*, 44, 588-608.
- Connell, R. W. (2005) *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.
- Cosner, C., Lazer, A. C. (1984) Stable coexistence states in the Volterra-Lotka competition model with diffusion. *SIAM Journal on Applied Mathematics*, 44(11), 12-32.

- Cureton, S., Bellamy, R. (2007) Gangster 'blood' over college aspirations – The implications of gang membership for one black male college student. *Journal of Gang Research*, 14(2), 31-49.
- Curry, D.G. (2015) The Logic of defining gangs revisited. In: S.H. Decker & D.C. Pyrooz (Eds.), *The Handbook of gangs*. Wiley handbooks in Criminology and Criminal Justice. Wiley Blackwell.
- Davis, M. (2006) *City of quartz: Excavating the future in Los Angeles*. New York: Verso.
- Davies, H. J. (2007) Understanding variations in murder clearance rates the influence of the political environment. *Homicide Studies*, 11(2), 133-150.
- Decker, S. H., & Van Winkle, B. (1996) *Life in the Gang: Family, Friends, and Violence*. New York: Cambridge University Press.
- Decker, S. H., Pyrooz, D. C., Moule jr., R. K. (2014) Disengagement from gangs as role transitions. *Journal of Research on Adolescence*, 24(2), 268-283.
- Decker, S. H., & Pyrooz, D.C. (2015) *The Handbook of gangs*. Wiley handbooks in Criminology and Criminal Justice. Wiley Blackwell.
- Densley, J. Cai, T., & Hilal, S. (2014) Social dominance orientation and trust propensity in street gangs. *Group Process & Intergroup Relations*, 17(6), 763-779.
- Densley, J. (2015) Joining the gang – A process of supply and demand. In S.H. Decker & D.C. Pyrooz (2015), *The Handbook of gangs*. Wiley handbooks in Criminology and Criminal Justice. Wiley Blackwell.
- Deuchar, R. (2011) The impact of curfews and electronic monitoring on the social strains, support and capital experiences by youth gang members and offenders in the west of Scotland. *Criminology & Criminal Justice*, 12(2), 113-128.
- Deuchar, R. Søgaard, T. F., Kolind, T., Thylstrup, B., Wells, L. (2015) When you're boxing you don't think so much': pugilism, transitional masculinities and criminal desistance among Danish gang members. *Journal of Youth Studies*, 1-18.
- Dreier, O. (2004) *Psykosocial behandling – en teori om et praksisområde*. København: Dansk Psykologisk Forlag.
- Drury, A. J., & DeLisi, M. (2011) Gangkill – An exploratory empirical assessment of gang membership, homicide offending, and prison misconduct. *Crime & Delinquency*, 57(1), 130-146.
- Ebaugh, H. (1988) *Becoming an ex – The process of role exit*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Elder, G. H. (1985) Perspectives on the life course. In G.H. Elder (Ed.), *Life Course Trajectories and Transition, 1968 – 1980*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Elder, G. H. (1994) Time, human agency, and social change – Perspectives on the life course. *Social Psychology Quarterly*, 57(4), 4-15.

- Elder, G. H., & Giele, J. Z. (2009) Life course studies – An evolving field. In G.H. Elder & J.Z. Giele (Eds.), *The Craft of life course research*. New York: Guilford.
- Esbensen, F-A., & Huizinga, D. (1993) "Gangs, Drugs, and Delinquency in a Survey of Urban Youth". *Criminology*, 31, 565-589.
- Esbensen, F-A., Winfree, L. T., He, N., & Taylor, T. J. (2001) Youth gangs and definitional issues – When is a gang a gang, and why does it matter? *Crime & Delinquency* 47(1), 105-130.
- Esbensen, F-A., & Carson, D. C. (2012) Who are the gangsters? An examination of the age, race/ethnicity, sex, and immigration status of self-reported gang members in a seven-city study of American youth. *Journal of Contemporary Criminal Justice* 28(4), 465-481.
- Escribano, L. M. (2010) *Exploring school engagement as a protective factor for youth at risk of joining gangs*. PhD Dissertation. ProQuest Dissertations Publishing.
- Esping-Andersen, G. (2002) Towards the Good Society, Once Again? In G. Esping-Andersen, D. Gallie, A. Hemerijck & J. Myles (Eds.), *Why We Need a New Welfare State*. Oxford: Oxford University Press.
- Faldet, A.-C. (2013) *Jenter som utøver vold. En empirisk studie av jenters erfaring med gjengaktivitet, familie og skolegang*. Ph.d.-afhandling, Det utdanningsvitenskapelige fakultet, Universitet i Oslo.
- Farmer, A. Y., & Hairston, T. Jr. (2013) Predictors of Gang Membership -Variations Across Grade Levels. *Journal of Social Service Research*, 39(4), 530-544.
- Farrington, D. P. (2005) Introduction to integrated developmental and life-course theories of offending. In D.P. Farrington (Ed.), *Integrated Developmental and life-course theories of offending*. New Brunswick, NJ: Transaction.
- Flannigan, A. R. (1994) "The Male Body and Literary Metaphors for Masculinity." In H. Brod & M. Kaufman (Eds.), *Theorizing Masculinities*. London: Sage.
- Fleisher, M., Krienert, J. (2004) Life-course events, social networks, and the emergence of violence among female gang members. *Journal of Community Psychology*, 32(5), 607-622.
- Fox, K.A., Rufino, K.A., & Kercher, G.A. (2012) Crime victimization among gang and nongang prison inmates – Examining perceptions of social disorganization. *Victims and Offenders*, 7(2), 208-225.
- Fraser, A. (2017) *Gangs and Crime*. Critical alternatives. SAGE.
- Frick, P. & Hare, R.D. (2001) *The Antisocial Processes Screening Device*. Toronto, ON: Multi-Health Systems.
- Freng, A., & Esbensen, F-A. (2007) Race and gang affiliation – An examination of multiple marginality. *Justice Quarterly*, 24(4), 600-628.

- Freng, A. Davis, T. McCord, K., & Roussell, A. (2012) The new American gang? Gangs in Indian county. *Journal of Contemporary Criminal Justice* 28(4), 446-464.
- Gaines, J. L. (2010) "For red, for blue, for blow": Acquisition of gang membership among early adolescents. PhD Dissertation, the faculty at The university of Alabama at Birmingham.
- Gilman, A. B., Hill, K. G., Hawkins, J. D. (2014) Long-Term Consequences of Adolescent Gang Membership for Adult Functioning. *American Journal of Public Health* 104(5): 938-45.
- Glaser, B.G., & Strauss, A.L. (1967) *The Discovery of Grounded Theory – Strategies for Qualitative Research*. Chicago, IL: Aldine Publishing.
- Goffman, E. (1959) *The presentation of everyday life*. Garden City, NY: Doubleday.
- Gordon, R. A., Lahey, B. B., Kawai, E., Loeber, R., Stouthamer-Loeber, M., & Farrington, D. (2004) Antisocial behavior and youth gang membership – Selection and socialization. *Criminology* 42(1), 55-87.
- Gotlib, I.H., & Wheaton, B. (1997) Trajectories and turning points over the life course: concepts and themes. In I.H. Gotlib B. & Wheaton (Eds.), *Stress and Adversity Over the Life Course: Trajectories and Turning points*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990) *A general theory of crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Hagan, J. (1993) "The Social Embeddedness of Crime and Unemployment." *Criminology*, 31(4), 465-491.
- Hansen, E.J. (2003) *Uddannelsessystemerne i sociologisk perspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hansen, E.J. (2015). *Social mobilitet – drøm, realitet, illusion*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Harrits, G. S. (2014) *Klasse – en introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hare, R. D. (1991). *The Hare Psychopathy Checklist-Revised (PCL-R)*. Toronto, ON: Multi Health Systems.
- Hart, B., & Risley, T. R. (2003) *Meaningful differences in the everyday experience of young American children*. Baltimore, MD: Brookes Publishing.
- Haynie, D. L. (2001) Delinquent peers revisited: A network approach for understanding adolescent delinquency. *American Journal of Sociology*, 106(4), 1013-1057.
- Hennigan, K. M., Maxson, C. L., Sloane, D. C., Kolnick, K. A., Vindel, F. (2014) Identifying high-risk youth for secondary gang prevention. *Journal of Crime and Justice*, 37(1), 104-128.

- Hennigan, K. M., Kolnick, K. A., Vindel, F., & Maxson, C. L. (2015) Targeting youth at risk for gang involvement – Validation of a risk assessment to support individualized secondary prevention. *Children and Youth Services Review*, 56, 86-96.
- Hindelang, M., Gottfredson, M., & Garofalo, J. (1978) *Victims of personal crime – An empirical foundation for a theory of personal victimization*. Cambridge, MA: Ballinger.
- Hirschi, T. (1969) *Causes of delinquency*. Berkeley CA: University of CA. Press.
- Hixon, S. J. (2010) *Archetypal perspectives on Nordic and Germanic initiation symbols, mythology, and rites of passage in a European American self-referenced white supremacist gang*. PhD Dissertation, Saybrook University.
- Holstein, J., Gubrium, J. (2003) *Inner lives and social worlds*. New York: oxford University Press.
- Holzkamp, K. (1998) Daglig livsførelse som subjektvidenskabelig grundkategori. *Nordiske Udkast*, 25(2), 3-32.
- Horst, A. V. (2012) *On the relationship between bonding theory and youth gang resistance in U. S. 8th. graders – Competing structural equation models with latent structure indirect effects*. PhD Dissertation. The Ohio State University.
- Hughes, E. (1945) Dilemmas and Contradictions of Status. *American Journal of Sociology*, 50, 353-359.
- Hughes, L. A. (2013) Group cohesiveness, gang member prestige, and delinquency and violence in Chicago, 1959 – 1962. *Criminology*, 51(4), 795-832.
- Huizinga, D., Esbensen, F., & Weiher, A. (1991) Are there multiple pathways to delinquency? Denver youth survey. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 82, 83-118.
- Højholt, C. (2005) *Forældresamarbejde, Forskning i fællesskab*. København: Dansk Psykologisk Forlag.
- Irwin, J.K., & Cressey, D.R. (1962) Thieves, convicts, and the inmate culture. *Social Problems*, 10, 142-155.
- Jacobsen, M.H., (2012) Skyggelandet. Ungdomskultur, kriminalitetskultur og bandekultur i dansk belysning. Syddansk Universitetsforlag.
- Jacobsen, M. H., & Sørensen, A-S. (2013) *Kriminologi – En introduktion*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Jiang, S., & Fisher-Giorlando, M. (2002) Inmate misconduct – A test of the deprivation, importation, and situational models. *The Prison Journal*, 82, 335-358.
- Jensen, S, Q (2007) Fremmed, farlig og fræk: Unge mænd og etnisk/racial andenhed – mellem modstand og stilisering. Ph.d-afhandling. Institut for historie, Internationale studier og samfundsforhold, Aalborg Universitet.



- Johansen, S., Blaasvær, N., & Wollscheid, S. (2014) Forebygging av gjengtilknytning blant unge under soning –et systematisk litteratursøk. Notat 2014. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, 2014.
- Jæger, M.M. (2003) *Mønsterbrydere og social arv i Danmark - perspektiver fra Socialforskningsinstituttets Ungdomsforløbsundersøgelse*. Arbejdsrapport til den tværministerielle arbejdsgruppe om negativ social arv. København: Socialforskningsinstituttet.
- Kam, J. A., Matsunaga, M., Hecht, M. L., Ndiaye, K. (2009) Extending the theory of planned behavior to predict alcohol, tobacco, and Marijuana use among youth of Mexican heritage. *Prevention Science*, 10, 41-53.
- Katz, C. M., Maguire, E. R., Roncek, D. W. (2002) The creation of specialized police gang units: A macro-level analysis of contingency, social threat, and resource dependency explanations. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 25(3), 472-506.
- Katz, C. M., Webb, V. J., Fox, K., & Shaffer, J. N. (2011) Understanding the relationship between violent victimization and gang membership. *Journal of Criminal Justice*, 39(1), 48-59.
- Katz, C. M., Schnebly, S. M. (2011) Neighborhood variation in gang membership concentrations. *Crime & Delinquency* 57(3), 377-407.
- Kelly, K., & Caputo, T. (2005) The Linkages Between Street Gangs and Organized Crime: The Canadian Experience. *Journal of Gang Research*, 13(1), 17-31.
- Kemp, S. P. (2010) *Ecological framework – Oxford Bibliographies online*. New York NY: Oxford University Press.
- King, M. (1981) *The framework of criminal justice*. New York, NY: Routledge Taylor & Francis Group.
- King, A. C., Stokols, D., Talen, E., Brassington, G. S., Killingsworth, R. (2002) Theoretical approaches to the promotion of physical activity. *American Journal of Preventive Medicine*, 23, 15-25.
- Klement, C., & Pedersen, M.L. (2013) *Rockere og bandemedlemmers kriminelle karrierer og netværk i ungdommen. 3. rapport fra banderekutteringsprojektet*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Klein, M.W. (1971) *Street Gangs and Street Workers*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Klein, M.W., & Maxson, C.L. (2006) *Street Gang Patterns and Policies*. Oxford, New York: Oxford University Press.
- Klein, M.W., Kerner, H.-J., Maxson, C.L., & Weitekamp, G.M. (2001) *The eurogang paradox. Street gangs and youth groups in the U.S. and Europe*. Springer Science+Business Media, B.V.

- Knight, G. P., Losoya, S. H., Cho, Y. I., Chassin, L., Williams, J. L., & Cota-Robles, S. (2012) Ethnic identity and offending trajectories among Mexican American juvenile offenders – Gang membership and psychosocial maturity. *Journal of Research on Adolescence*, 22(4), 782-796.
- Krohn, M. D. (1986) The web of conformity: A network approach to the explanation of delinquent behavior. *Social Problem*, 33, 601-613.
- Krohn, M. d., Ward, J. T., Thornberry, T. P., Lizotte, A. J., Chu, R. (2011) The cascading effects of adolescent gang involvement across the life course. *Criminology*, 49(4), 991-1028.
- Lachman, P. Roman, C. G., & Cahill, M. (2013) Assessing youth motivations for joining a peer group as risk factors for delinquent and gang behavior. *Youth Violence and Juvenile Justice* 11(3), 212-229.
- Leinfelt, F., & Rostami, A. (2012) The Stockholm Gang Model - PANTHER. Stockholm Gang Intervention & Prevention Project, 2009-2012. Stockholm: Polismyndigheten i Stockholms län.
- Lidén, H., & Sandbæk, M.K. (2009) *Ungdomsgjenger – en kunnskapsstatus*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Lien, I-L (2011) *I bakvendtland: Kriminelle liv*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Lien, I.-L. (2014) *Pathways to Gang involvement and Drug Distribution*. Cham Heidelberg: Springer.
- Lindstad, J. K. (2012) *Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold. 2. Rapport om banderekrutteringsprojektet*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Linwood, A. S. (2009) *Parent-child relationships*. Retrieved February 27, 2009 from <http://www.answers.com/topic/parent-child-relationships>
- Lopez, D. A., Brummet, P. O. (2003) Gang membership and acculturation: ARSMA-II and choloization. *Crime and Delinquency*, 49, 627-642.
- Lopez-Aguado, P. (2013) Working between two worlds – Gang intervention and street liminality. *Ethnography*, 14(2), 186-206.
- Lurigio, A. J., Flexoon, J. L., & Greenleaf, R.G. (2008) Antecedents to gang membership – Attachments, beliefs, and street encounters with the police. *Journal of Gang Research* 15(4), 15-33.
- Lurigio, A. J., Flexoon, J. L., & Greenleaf, R.G. (2008) Antecedents to gang membership – Attachments, beliefs, and street encounters with the police. *Journal of Gang Research* 15(4), 15-33.
- Madrigal, A. C. (2006) *The direct and indirect effects of family environment and community violence exposure on Latino middle-school age youth's psychological distress and risk for gang affiliation*. PhD Dissertation. University of Nevada, Reno.

- Maxson, C.L., Egely, A., Miller, J., & Kelin, M.W. (2014) *The Modern gang reader*. Oxford University Press.
- McDaniel, D. D. (2012) Risk and protective Factors Associated with gang affiliation among high-risk youth – A public health approach. *Injury prevention; Journal of International Society for Child and Adolescent Injury Prevention*, 18(4), 253-258.
- Melde, C., Taylor, T. J., & Esbensen, F.-A. (2009) "I got your back" – An examination of the protective function of gang membership in adolescence. *Criminology*, 47(2), 565-594.
- Melde, C. Gavazzi, S., McGarrell, E., & Bynum, T. (2011) On the efficacy of targeted interventions – Can we identify those most at risk? *Youth Violence and Juvenile Justice* 9(4), 279-294.
- Melde, C., & Esbensen, F.-A. (2011) Gang Membership as a turning point in the life course. *Criminology*, 49(2), 513-552.
- Melde, C., Diem, C., & Drake, G. (2012) Identifying correlates of stable gang membership. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 28(4), 482-498.
- Melde, C., & Esbensen, F.-A. (2014) The Relative Impact of Gang Status Transitions: Identifying the Mechanisms of Change in Delinquency. *Journal of Research in Crime and Delinquency* 51(3), 349-376.
- Merrin, G. J., & Hong, J. S. (2015) Are the risk and protective factors similar for gang-involved, pressures-to-join, and non-gang-involved youth? A social-ecological analysis. *American Journal of Orthopsychiatry*, 85(6), 522-535.
- Miller, J. (2001) *One of the guys: Girls, gangs, and gender*. New York: Oxford University Press.
- Miller, J. (2002) Young women in the street gangs: Risk factors, delinquency, and victimization risk. I: Reed, W., & Decker, S. (Eds.), *Responding to gangs: Evaluation and research*. Washington, DC: National Institute of Justice.
- Miller, H. V., Barnes, J. C., Hartley, R. D. (2011) Reconsidering Hispanic gang membership and acculturation in a multivariate context. *Crime & Delinquency*, 57(3), 331-355.
- Moloney, M., MacKenzie, K., Hunt, G., & Joe-Laidler, K. (2009) The path and promise of fatherhood for gang members. *The British Journal of Criminology*, 49(3), 305-325.
- Moutappa, M., Watson, D. W., McCuller, W. J., Sussman, S., Weiss, J. W., Reiber, C., Lewis, D., & Tsai, W. (2010) Links Between Self-identification as a Gangster, Symptoms of Anger, and Alcohol Use Among Minority Juvenile Offenders. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 8(1), 71-82.
- Mørck, L.L. (2006) *Grænsefællesskaber. Læring og overskridelse af marginalisering*. Frederiksberg: Roskilde Universitets Forlag.

- Mørck, L.L. (2014) "Learning to live: Expansive Learning and Mo(ve)ments Beyond 'Gang Exit'". In J.L. Polman, E.A. Kyza, D.K. O'Niell, I. Tabak, W.R. Penuel, A.S. Jurow, K. O'Connor, T. Lee & L. D'Amico (Eds.), *Learning and Becoming in Practice: The International Conference of the Learning Sciences (ICLS)*. Boulder: International Society of Learning Sciences.
- Mørck, L. L., & Hansen, P. (2015) Fra rocker til akademiker. *Psyke & Logos*, 36(1), 347-348.
- Mørck, L.L. (2016) Alternativer til bande-exit. I: H. Dorf, & N. Rosendal Jensen (red.), *Studier i pædagogisk sociologi* (s. 325-354). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Niebieszczanski, R., Harkins, L., Judson, S., Smith, K., & Dixon, L. (2015) The role of moral disengagement in street gang offending. *Psychology, Crime & Law*, 21(6), 589-605.
- O'Neal, E. N., Decker, S. H., Moule Jr., R. K., & Pyrooz, D. C. (2016) Girls, gangs, and getting out – Gender differences and similarities in leaving the gang. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 14(1), 43-60.
- Osgood, D. W., & Schreck, C. J. (2007) A new method for studying the extent, stability, and predictors of individual specialization in violence. *Criminology*, 45(2), 273-311.
- Papachristos, A. V. (2009) Murder by structure – Dominance relations and the social structure of gang homicide. *American Journal of Sociology*, 115(1), 74-128.
- Papachristos, A. V., Hureau, D. M., Braga, A. A. (2013) The corner and the crew – The influence of geography and social networks on gang violence. *American Sociological Review*, 78(3), 417-447.
- Papachristos, A. V., Braga, A. A., Piza, E., & Grossman, L. S. (2015) The company you keep? The spillover effects of gang membership on individual gunshot victimization in a co-offending network. *Criminology*, 53(4), 624-649.
- Pedersen, M.L., & Lindstad, J.M. (2011) *Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, M.L. (2014a) Exit-indsatser for rockere og bandemedlemmer – En kortlægning af tiltag under rammemodellen. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, M.L. (2014b) Gang joining in Denmark – Prevalence and correlates of street gang membership. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(1), 55-72.
- Pedersen, M.L. (2014c) *Veje ind og ud af rocker- og bandemiljøer*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, M.L. (2015) *Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 1. delrapport*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Pedersen, M.L. (2016) *Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.

- Pedersen, M.L., & Ribe, M. Ø. (2016) *Flowet i rocker/bandemiljøerne*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Petersen, K.E. (2015) *Stemmer fra en bande – Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid*. København: DPU, Aarhus Universitet.
- Petersen, K.E. (2017) Voices from a gang – a study of young gang members and stories as told by themselves about upbringing, school and gang life – gang research in a Danish context. *Journal of Gang Research*, 24(2), 35-52.
- Phinney, J.S. (1992) The multigroup ethnic identity measure – A new scale for use with diverse groups. *Journal of Adolescent Research* (7)2, 156-176.
- Pih, K. K., De La Rosa, M., Rugh, D., & Mao, K. (2008) Different strokes for different gangs? An analysis of capital among Latino and Asian gang members. *Sociological Perspectives*, 51(3), 473-494.
- Pratto, F. (1999) The puzzle of continuing group inequality: Piecing together psychological, social, and cultural forces in social dominance theory. *Advances in Experimental Social Psychology*, 31, 191-263.
- Prowse, C. E. (2012) *Defining street gangs in the 21<sup>st</sup> century. Fluid, mobile, and transnational networks*. New York: Springer.
- Pyrooz, D.C., Decker, S. H., & Webb, V. J. (2010) The ties that bind: desistance from gangs. *Crime & Delinquency*.
- Pyrooz, D.C., & Decker, S. (2011) Motives and methods for leaving the gang: Understanding the process of gang desistance. *Journal of Criminal Justice*, 39, 417-425.
- Pyrooz, D. C., Decker, S. H. (2012) Delinquent behavior, Violence, and Gang Involvement in China. *Journal of Quantitative Criminology*, 29(2), 251-272.
- Pyrooz, D. C. (2012) Structural covariates of gang homicide in large U. S. cities. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 49(4), 489-518.
- Pyrooz, D. C., Sweeten, G., & Piquero, A. R. (2013) Continuity and change in gang membership and gang embeddedness. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 50(2), 239-271.
- Pyrooz, D. C. (2014) "From Your First Cigarette to Your Last Dying Day": The Patterning of Gang Membership in the Life-Course. *Journal of Quantitative Criminology*, 30(2), 349-372.
- Pyrooz, D.C., & Mitchell, M.M. (2015) Little gang research, Big gang research. In: Decker, S.H. & Pyrooz, D.C. (Eds.), *The Handbook of gangs*. Wiley handbooks in Criminology and Criminal Justice. Wiley Blackwell.
- Pyrooz, D. C., Turanovic, J. J., Decker, S. H., Wu, J. (2016) Taking stock of the relationship between gang membership and offending. *Criminal Justice and Behavior*, 43(3), 365-397.

- Ribe, M. Ø. (2017) *Flowet i rocker-/bandemiljøerne*. København: Justitsministeriets Forskningskontor.
- Rios, V. M. (2010) Navigating the thin line between education and incarceration – A research case study on gang-associated Latino youth. *Journal of Education for Students Placed at Risk*, 15(1), 200-212.
- Rosenberg, M. (1956) Misanthropy and political ideology. *American Sociological Review*, 2, 690-695.
- Rostami, A., Leinfelt, F., & Brotherton, D. C. (2012) Understanding gang leaders: Characteristics and driving forces of street gang leaders in Sweden. *Free Inquiru in Creative Sociology*, 40(2), 1-20. Artikel fra ph.d.-afhandling.
- Rostami, A., Leinfelt, F., & Holgersson, S. (2012) An Exploratory Analysis of Swedish Street Gangs: Applying the Maxson and Klein Typology to a Swedish Gang Dataset. *Journal of Contemporary Criminal Justice*, 28(4), 426-445. Artikel fra ph.d.-afhandling.
- Rostami, A., Melde, C., & Holgersson, S. (2015) *The myth of success: the emergence and maintenance of a specialized gang unit in Stockholm, Sweden*. Artikel fra ph.d.-afhandling.
- Rostami, A., & Mondani, H. (2015) The Complexity of Crime Network Data: A Case Study of Its Consequences for Crime Control and the Study of Networks. *PloS ONE*, 10(3). Artikel fra ph.d.-afhandling.
- Ruddell, R., Decker, S.H., & Egley, A. (2006) Gang interventions in jails: A national analysis. *Criminal Justice Review*, 31(1), 1-14.
- Rutter, M. (1985) Resilience on the face of adversity: Protective factors and resistance to psychiatric disturbances. *British Journal of Psychiatry*, 147, 589-611.
- Rutter, M. (1987) Psychosocial resilience and protective mechanisms. *American Journal of Orthopsychiatry*, 57(3), 316-332.
- Sampson, R. J., & Groves, W. B. (1989) Community structure and crime – Testing social-disorganization theory. *American Journal of Sociology*, 94(4), 774-802.
- Sampson, R. J., & Laub, J. H. (1992) Crime and deviance in the life course. *Annu Rev Sociol*, 18, 63-84.
- Sampson, R. J., & Laub, J. H. (1993) *Crime in the making: Pathways and turning Points Through Life*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Sánchez-Jankowski, M. (1991) *Islands in the street: Gangs and American urban society*. Berkeley: University of California Press.
- Shaw, C.R., & McKay, H.D. (1969) *Juvenile delinquency and urban areas*. Chicago: University of Chicago Press.

- Shelden, R. G., Tracy, S. K., Brown, W. B. (2013) *Youth gangs in American society*. Boston: Cengage Learning, Inc.
- Short, J.F., & Hughes, L.A. (2006) "Moving Gang Research Forward" In J.F. Short & L.A. Hughes (Eds.), *Studying Youth Gangs*. Lanham, MD: AltaMira Press.
- Short, J.F., & Strodtbeck, F.L. (1965) *Group process and Gang Delinquency*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Smith, C. F. (2013) Gangster undergrads – Perceptions regarding gang members in colleges and universities. *Journal of Gang Research* 20(2), 41-52.
- Spano, R., Freilich, J. D., & Bolland, J. (2008) Gang membership, gun carrying, and employment – Applying routine activities theory to explain violent victimizations among inner city, minority youth living in extreme poverty. *Justice Quarterly*, 25(2), 381-410.
- Spergel, I.A. (2014) The Comprehensive community-wide gang program model: success and failure. I: C.L. Maxson et al. (Eds.), *The modern gang reader*. Chapter 34. New York Oxford: Oxford University Press.
- Steinke, P. (1991) Using situational factors to predict types of prison violence. *Journal of Offender Rehabilitation*, 17, 119-132.
- Stodolska, M., Shinew, K. J., Acevedo, J. C., & Roman, C. G. (2013) "I was born in the hood" – Fear of crime, outdoor recreation and physical activity among Mexican-American urban adolescents. *Leisure Sciences*, 35(1), 1-15.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998) *Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques*. London: Sage Publications.
- Stretesky, P. B., & Pogrebin, M. R. (2007) Gang-related gun violence – Socialization, identity, and self. *Journal of Contemporary Ethnography*, 36(1), 85-114.
- Sussman, S., Pokhrel, P., Ashmore, R., & Brown, B. (2007) Adolescent peer group identification and characteristics: A Review of literature. *Addictive Behaviors*, 32(8), 1602-1627.
- Sykes, G. M. (1958) *The society of captives*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Szapocznik, J., Schwartz, S. J., Muir, J. A., & Brown, C. H. (2012) Brief strategic family therapy: An intervention to reduce adolescent risk behavior. *Couple and Family Psychology: Research and Practice*. 1, 134-145.
- Taniguchi, T. A., Ratcliffe, J. H., & Taylor, R. B. (2011) Gang set space, drug markets, and crime around drug corners in Camden. *Journal of Research in Crime and Delinquency* 48(3), 327-363.
- Taylor, T. J., Freng, A., Esbensen, F-A., & Peterson, D. (2008) Youth gang membership and serious violent victimization – The importance of lifestyles and routine activities. *Journal of interpersonal violence*, 23(10), 1441-1464.

- Taylor, R. B. (1988) *Human territorial functioning*. New York, NY: Cambridge University Press.
- Thornberry, T. P., Krohn, M. D., Lizotte, A. J., & Chard-Wierschem, D. (1993) The role of juvenile gangs in facilitating delinquent behavior. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 30(1), 55-87.
- Thornberry, T. P., Krohn, M.D., Lizotte, A. J., Smith, C. A., & Tobin, K. (2003) *Gangs and delinquency in developmental perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Torfig, J., & Krogh, A.H. (2013) *Samarbejdsdrevet innovation i bandeindsatsen*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Trasher, F. (1927) *The gang: A study of 1,313 gangs in Chicago*. Chicago: University of Chicago Press.
- Tita, G.E., & Ridgeway, G. (2007) "The Impact of Gang Formation on Local Patterns of Crime." *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 44(2), 208-237.
- Trickett, L. (2016) Birds and sluts – Views on young women from boys in the gang. *International Review of Victimology*, 22(1), 25-44.
- Truong, A. M. (2010) *Examining the relationship between school dropout and gang involvement among vietnamese-american youth*. PhD Dissertation. Northcentral University, School of Business and Technology Management.
- Urrea, C. (2010) *Gangs: Society's problem or a problem caused by society?* PhD Dissertation. Alliant international University.
- Valdez, A., Cepeda, A., Parrish, D., Horowitz, R., & Kaplan, C., (2013) An adapted brief strategic family therapy for gang-affiliated Mexican American adolescents. *Research on Social Work Practice*, 23(4), 383-396.
- Van Gennep, A. (1960) *The rites of passage*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.
- Van Gemert, F., Peterson, D., Lien, I-L. (2008) *Street gangs, migration and ethnicity*. Cullompton, Devon: Willan Publishing.
- Van Gemert, F., & Weerman, F.M. (2015) Understanding European Gangs. In S.H. Decker & D.C. Pyrooz (Eds.), *The Handbook of gangs*. Wiley handbooks in Criminology and Criminal Justice. Wiley Blackwell.
- Varriale, J. A. (2008) Female gang members and desistance – Pregnancy as a possible exit strategy? *Journal of Gang Research*, 15(4), 35-64.
- Vigil, J. D. (1988) *Barrio gangs – Street life and identity in Southern California*. Austin, TX: University of Texas Press.
- Vigil, J. D. (2002) *A rainbow of gangs – Street cultures in the mega-city*. Austin, TX: University of Texas Press.
- Wacquant, L. (2004) *Body and Soul: Notebooks of an Apprentice Boxer*. New York: Oxford University Press.



- Walker-Barnes, C. J., & Mason, C. A. (2004) Delinquency and substance use among gang-involved youth – The moderating role of parenting practices. *American Journal of Community Psychology, 34*(3/4), 235-250.
- Weerman, F.M. (2003) "Co-offending as Social Exchange: Explaining Characteristics of Co-offending". *British Journal of Criminology, 43*(2), 398-416.
- Weerman, F. et al. (2009) *Eurogang program manual: background, development and use of Eurogang instruments in multi-site, multi-method comparative research*. University of Missouri at St. Louis: Eurogang.
- Whitlock, M. L. (2004) *Family-based risk and protective mechanisms for youth at-risk of gang joining*. PhD Dissertation. University of Southern California.
- Whyte, W.F. (1943) *Street corner society: the social structure of an Italian slum*. Chicago: University of Chicago Press.

## Bilag 1 – Anbefalet litteratur

Ud over de elektroniske og manuelle søgninger efter relevant litteratur, har vi i søgeprocessen ligeledes henvendt os til fremtrædende internationale bandeforskere for at efterspørge og indfange mest muligt af den eksisterende forskning på området. Det følgende præsenterer den litteratur, som er anbefalet af de kontaktede eksperter. Præsentationen er angivet ud fra, hvilken ekspert der har anbefalet den, samt et bogstav, som indikerer, om anbefalingen er en bog (A), en tidsskriftartikel (B) eller et review (C). Enkelte artikler, som er anbefalet, har været fra antologier omkring bander og bandeforskning. Hvor det er tilfældet, henvises til den konkrete antologi, idet den samlede bog vil give et større indblik i området. Det skal ligeledes bemærkes, at anbefalet litteratur, som er udgivet før år 2000, ikke er med i selve vidensopsamlingen og figurerer således kun i det følgende bilag.

<p><b>Scott Decker, PhD.</b> Foundation Professor and Director of the Center for Public Criminology. School of Criminology &amp; Criminal Justice Arizona State University</p>	
Maltz, M. D., Rice, S. K. (2015) <i>Envisioning Criminology: Research as a process of Discovery</i> . Cham: Springer International Publishing.	<b>A</b>
Wooldredge, J., Smith, P. (2015) <i>The Oxford Handbook of Prisons</i> . New York: Oxford.	<b>A</b>
Decker, S. H., Pyrooz, D. C., Moule jr., R. K. (2014) Disengagement from gangs as role transitions. <i>Journal of Research on Adolescence</i> , 24(2), 268-283.	<b>B</b>
Decker, S. H., Melde, C., Pyrooz, D. C. (2013) What Do We Know about Gangs and Gang Members and Where do we Go From Here?. <i>Justice Quarterly</i> , 30(3), 369-402.	<b>C</b>
Pyrooz, D. C., Decker, S. H. (2012) Delinquent behavior, Violence, and Gang Involvement in China. <i>Journal of Quantitative Criminology</i> , 29(2), 251-272.	<b>B</b>

Pyrooz, D. C., Decker, S H. (2011) Motives and methods for leaving the gang – Understanding the process of gang desistance. <i>Journal of Criminal Justice</i> , 39(5), 417-425.	B
Decker, S. H., Pyrooz, D. C. (2011) “Gangs, Terrorism, and Radicalization.” <i>Journal of Strategic Security</i> , 4(4), 151-166.	C

<p><b>David Pyrooz, PhD.</b> Assistant Professor. Faculty Associate, Problem Behavior &amp; Positive Youth Development Institute of Behavioral Science University of Colorado Boulder</p>	
Pyrooz, D. C., Turanovic, J. J., Decker, S. H., Wu, J. (2016) Taking stock of the relationship between gang membership and offending. <i>Criminal Justice and Behavior</i> , 43(3), 365-397.	B
Decker, S. H., Pyrooz, D. C. (2015) <i>The handbook of gangs</i> . Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.	A
Pyrooz, D. C. (2014) “From Your First Cigarette to Your Last Dyin’ Day”: The Patterning of Gang Membership in the Life-Course. <i>Journal of Quantitative Criminology</i> , 30(2), 349-372.	B
Gilman, A. B., Hill, K. G., Hawkins, J. D. (2014) Long-Term Consequences of Adolescent Gang Membership for Adult Functioning. <i>American Journal of Public Health</i> 104(5), 938-945.	B
Melde, C., Esbensen, F-A. (2014) The Relative Impact of Gang Status Transitions: Identifying the Mechanisms of Change in Delinquency. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> 51 (3), 349-6.	B
Hughes, L. A. (2013) Group cohesiveness, gang member prestige, and delinquency and violence in Chicago, 1959 – 1962. <i>Criminology</i> , 51(4), 795-832.	B

Papachristos, A. V., Hureau, D. M., Braga, A. A. (2013) The corner and the crew – The influence of geography and social networks on gang violence. <i>American Sociological Review</i> , 78(3), 417-447.	<b>B</b>
Esbensen, F-A., Osgood, D. W., Peterson, D., Taylor, T. J., Carson, D. C. (2013) Short- and Long-Term Outcome Results of a Multisite Evaluation of the G.R.E.A.T. Program. <i>Criminology &amp; public policy</i> , 12(3), 375-411.	<b>B</b>
<p><b>Finn-Aage Esbensen, PhD.</b> E. Desmond Lee Professor of Youth Crime and Violence. Chair, Department of Criminology and Criminal Justice. University of Missouri-St. Louis.</p>	
Melde, C., Esbensen, F-A. (2011) Gang membership as a turning point in the life course. <i>Criminology</i> , 49(2), 513-552.	<b>B</b>
Thornberry, T. P., Krohn, M. D., Lizotte, A. J., Smith, C. A. (2003) <i>Gangs and Delinquency in a Developmental Perspective</i> . New York: Cambridge University Press.	<b>A</b>
Miller, J. (2001) <i>One of the Guys: Girls, Gangs, and Gender</i> . New York: Oxford University Press.	<b>A</b>
<p><b>Beth Bjerregaard, PhD.</b> Professor &amp; Chair, Department of Criminal Justice &amp; Criminology. University of North Carolina at Charlotte</p>	
Krohn, M. d., Ward, J. T., Thornberry, T. P., Lizotte, A. J., Chu, R. (2011) The cascading effects of adolescent gang involvement across the life course. <i>Criminology</i> , 49(4), 991-1028.	<b>B</b>
Pyrooz, D. C., & Decker, S H. (2011) Motives and methods for leaving the gang – Understanding the process of gang desistance. <i>Journal of Criminal Justice</i> , 39(5), 417-425.	<b>B</b>

Howell, J. C., Egley, A. (2005) Moving risk factors into developmental theories of gang membership. <i>Youth Violence and Juvenile Justice</i> , 3(4), 334-354.	C
Hill, K. G., Howell, J. C., Hawkins, J. D., Battin, S. R. (1999) Childhood risk factors for adolescent gang membership: Results from the Seattle Social Development Project. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> , 36(3), 300-322.	B
Thornberry, T. P., Krohn, M. D., Lizotte, A. J., Chard-Wierschem, D. (1993) The role of juvenile gangs in facilitating delinquent behavior. <i>Journal of Research in Crime and Delinquency</i> , 30(1), 55-87.	B

<b>Cheryl C. Maxson, PhD.</b> Professor and Chair. Department of Criminology, Law and Society. University of California, Irvine.	
Curry, G. D., Decker, S. H., Pyrooz, D. C. (2013) <i>Confronting Gangs – Crime and Community</i> . New York: Oxford University Press.	A
Klein, M. W., Maxson, C. L. (2006) <i>Street Gang Patterns and Policies</i> . Oxford, New York: Oxford University Press.	A
Decker, S., Decker, S. H., Van Winkle, B. (2004) <i>Life in the Gang – Family, Friends, and Violence</i> . Cambridge: Cambridge University Press.	A
Fleisher, M. S. (2000) <i>Dead End Kids – Gang Girls and the Boys They Know</i> . Madison: University of Wisconsin Press.	A

<b>Ross Deuchar, PhD.</b> Professor. Assistant Dean, Research, Enterprise and International. School of Education. University of the West of Scotland.	
---	--

Hallsworth, S. (2014) <i>The Gang and Beyond: Interpreting Violent Street Worlds</i> . London. Palgrave MacMillan.	A
Maxson, C. L., Egley, Jr., Miller, J., Klein, M. W. (2014) <i>The Modern Gang Reader</i> . New York: Oxford University Press.	A
Densley, J. (2013) <i>How gangs work: An ethnography of youth violence</i> . New York: Palgrave Macmillan.	A
Deuchar, R. (2013) <i>Policing Youth Violence: Transatlantic Connections</i> . London: IOE Press.	A
Hagedorn, J. (2008) <i>A World of Gangs: Armed Young Men and Gangsta Culture</i> . Minneapolis: University of Minnesota Press.	A

<b>Inger-Lise Lien, dr. polit.</b> Forsker Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.	
Rostami, A. (2016) <i>Criminal Organizing. Studies in the sociology of organized crime</i> . (PhD Dissertation). Department of Sociology, Stockholm University.	A
Lien, I-L. (2014) <i>Pathways to Gang involvement and Drug Distribution</i> . Cham Heidelberg: Springer. Bogen findes også på norsk:  Lien, I-L (2011) <i>I bakvendtland: Kriminelle liv</i> . Oslo: Universitetsforlaget.	A
Carlsson, Y. (2005) <i>Tett på gjengen – En evaluering av gjenginteroensjonsprosjektet "Tett på" i Oslo</i> . Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.	A

<b>Hilde Lidén, dr. polit.</b> Forsker Institutt for samfunnsforskning	
--	--

Rosten, M. (2015) <i>Nest siste stasjon, linje 2. Sted, tilhørighet og unge voksne i Groruddalen</i> . Doktorgradsavhandling leveret til Sosialantropologisk institutt. Akademika Forlag.	A
---	---

<b>Line Lerche Mørck, PhD.</b> Professor MSO Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet. Danmark.	
Mørck, L. L. (2016) Alternativer til bande-exit. I: Dorf og Jensen (red.) <i>Studier i pædagogisk sociologi</i> . Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.	A
Mørck, L. L. (2016) Inkluderende grænsefællesskaber, bandeinvolvering og bandekonflikter. I: Hamre og Larsen (red.) <i>Inklusion, udsathed og tværprofessionelt samarbejde</i> . Frederiksberg: Frydenlund Academic.	A

Ud over den fra eksperterne anbefalede litteratur angives herunder en række udgivelser, som ikke er direkte inddraget i den præsenterede litteratur, men som alligevel anbefales som videre læsning af forfatterne til denne forsknings- og vidensopsamling.

Edling, C., Rostami (2016) <i>Vældets sociala dimensioner – Individ, relation, organisation</i> . Lund: Studentertiliteratur.	A
Maxson, C. L., Esbensen, F-A. (2016) <i>Gang Transitions and Transformations in an International Context</i> . Cham: Springer.	A
Simon, T. R., Ritter, N. M., Mahendra, R. R. (2014) <i>Changing Course – Preventing Gang Membership</i> . U. S. Department of Justice and U. S. Department of Health and Human Services. Washington D. C.	A
Hennigan, K. M., Maxson, C. L., Sloane, D. C., Kolnick, K. A., Vindel, F. (2014) Identifying high-risk youth for secondary gang prevention. <i>Journal of Crime and Justice</i> , 37(1), 104-128.	B

Rostami, A. (2013) Tusen fiender – En studie om de svenska gatugängen och dess ledere. Licentiatavhandling: Linnéuniversitetet.	A
Shelden, R. G., Tracy, S. K., Brown, W. B. (2013) <i>Youth gangs in American society</i> . Boston: Cengage Learning, Inc.	A
Clauss-Ehlers, C., Serpell, Z. N., Weist, M. D. (2013) <i>Handbook of Culturally Responsive School Mental Health – Advancing Research, Training, Practice, and Policy</i> . New York: Springer Science+Business Media.	A
Jacobsen, M. H., Sørensen, A. S., (2013) <i>Kriminologi – En introduktion</i> . København: Hans Reitzels Forlag.	A
Esbensen, F-A., Maxson, C. L. (2012) <i>Youth Gangs in international Perspective – Results from the Eurogang Program of Research</i> . New York: Springer.	A
Jacobsen, M. H. (2012) <i>Skyggelandet. Ungdomskultur, kriminalitetskultur og bandekultur i dansk belysning</i> . Odense: Syddansk Universitetsforlag.	A
Prowse, C. E. (2012) <i>Defining street gangs in the 21<sup>st</sup> century. Fluid, mobile, and transnational networks</i> . New York: Springer.	A
Kelly, S. (2010) The psychological consequences to adolescents of exposure to gang violence in the community: an integrated review of the literature. <i>Journal of child and adolescent psychiatric nursing: official publication of the Association of Child and Adolescent Psychiatric Nurses, Inc.</i> , 23(2), 61-73.	C
Björk, M. (2009) <i>Gångbekämpning – Om polisinsatser mot organiserad brottlighet</i> . Malmö. Gleerups Utbildning AB.	A
van Gemert, F., Peterson, D., Lien, I-L. (2008) <i>Street gangs, migration and ethnicity</i> . Cullompton, Devon: Willan Publishing.	A
Hviid, K. (2007) "No life" Om gadelivsstil, territorialitet og maskulinitet i et forstads kvarter. Aalborg: Institut for Historie, Internationale Studier og Samfundsforhold, Aalborg Universitet.	A



Hagedorn, J. M (2007) <i>Gangs in the global city – Alternatives to traditional Criminology</i> . Urbana & Chicago: University of Illinois Press.	A
Mørck, L. L. (2006) <i>Grænsefællesskaber. Læring og overskridelse af marginalisering</i> . Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.	A
Plante, T. G. (2006) <i>Mental disorders of the new millennium. Volume two. Public and social problems</i> .	A
Decker, S. H., Weerman, F. M. (2005) <i>European Street Gangs and Troublesome Youth Groups</i> . AltaMira Press.	A
Suurpää, L., Hoikkala, T. (2005) <i>Masculinities and Violence in Youth Cultures</i> . Helsinki: Finnish Youth Research Network.	A
Carlsson, Y., Haaland, T. (2004) <i>Voldelige ungdomsgrupper – intervensjon på kommunenivå</i> . Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.	A
Lien, I-L. (2004) <i>Ugripelig ung. Kriminalitetsforebygging og gjengbekjempelse I innvandrer miljøene</i> . NIBR-rapport 2004: 14. Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.	A
Vigil, J. D. (2002) <i>A rainbow of gangs – Street cultures in the mega-city</i> . Austin, TX: University of Texas Press.	A
Klein, M., Kerner, H-J., Maxson, C., Weitekamp, E. (2001) <i>The Eurogang Paradox: Street gangs and youth groups in the U.S. and Europe</i> . Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.	A
Balvig, F. (2000) <i>Risikoungdom. Ungdomsundersøgelse 1999</i> . Det kriminalpræventive råd.	A
Cohen, A. K. (1955) <i>Delinquent boys: The Culture of the gang</i> . Glencoe, IL: The Free Press.	A

Whyte, W. F. (1943) <i>Street corner society: the social structure of an Italian slum</i> . Chicago: Chicago University Press.	<b>A</b>
Thrasher, F. (1927) <i>The gang: A study of 1.313 gangs in Chicago</i> . Chicago: University of Chicago Press.	<b>A</b>



